

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI**ÖNKORMÁNYZAT KÖZLÖNYE****A JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS HIVATALOS LAPJA****TARTALOM**

Szám	Tárgy	Oldal
I.		
JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS HATÁROZATAI		
11/2024. (IV.12.) számú határozat	a Vármegyei Közgyűlés 2024. április 12-i ülése napirendi pontjainak megállapításáról	3
12/2024. (IV.12.) számú határozat	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2023. évi közbiztonsági helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az ezzel kapcsolatos feladatokról szóló beszámolóról	4
13/2024. (IV.12.) számú határozat	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye környezetállapot értékeléséről	4
14/2024. (IV.12.) számú határozat	a Vármegyei Önkormányzat 2023. évről szóló éves ellenőrzési jelentése elfogadásáról	5
15/2024. (IV.12.) számú határozat	a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv 2023. évi hatályosulásáról	5
16/2024. (IV.12.) számú határozat	a Vármegyei Önkormányzat 2023. évi környezetvédelmi tevékenységéről	5
17/2024. (IV.12.) számú határozat	a Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács tevékenységéről szóló tájékoztató elfogadásáról	6
18/2024. (IV.12.) számú határozat	alapítványok támogatásáról	6

II.
JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
ZÁRT ÜLÉSEN HOZOTT HATÁROZATA

19/2024. (IV.12.) számú határozat	a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat kitüntető díjainak adományozásáról	7
--	---	----------

III.
ELNÖKI TÁJÉKOZTATÓ

10

IV.
MELLÉKLETEK

12/2024. (IV.12.) számú határozat MELLÉKLETE	Beszámoló Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2023. évi közbiztonsági helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az ezzel kapcsolatos feladatokról	16
13/2024. (IV.12.) számú határozat MELLÉKLETE	Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok vármegye környezetállapot értékeléséről	48

I.

**JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
HATÁROZATAI****Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
11/2024. (IV.12.) számú határozata
a Vármegyei Közgyűlés 2024. április 12-i ülése napirendi pontjainak megállapításáról**

A Vármegyei Közgyűlés a 2024. április 12-i ülésének napirendi pontjait az alábbiak szerint fogadja el:

1. Beszámoló Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2023. évi közbiztonsági helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az ezzel kapcsolatos feladatokról
Előadó: Dr. Rádi Norbert, r.dandártábornok, rendőrségi főtanácsos, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei rendőrfőkapitány
2. Tájékoztató Jász-Nagykun-Szolnok vármegye környezetállapot értékeléséről
Előadó: Dr. Nemes Gábor, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály vezetője
3. Előterjesztés a Vármegyei Önkormányzat 2023. évi éves ellenőrzési jelentése elfogadására
Előadó: Rentzné Dr. Bezdán Edit, vármegyei címzetes főjegyző
4. Tájékoztató a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv 2023. évi hatályosulásáról
Előadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke
5. Előterjesztés a Vármegyei Önkormányzat 2023. évi környezetvédelmi tevékenységéről
Előadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke
6. Tájékoztató a Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács tevékenységéről
Előadó: Hubai Imre, a Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács elnöke
7. Előterjesztés alapítványok támogatására
Előadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke

Zárt ülés:

Előterjesztés a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat kitüntető díjainak adományozására

Előadó: a Vármegyei Közgyűlés elnöke

**Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
12/2024. (IV.12.) számú határozata**

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2023. évi közbiztonsági helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az ezzel kapcsolatos feladatokról szóló beszámolóról

1. A Vármegyei Közgyűlés a Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2023. évi közbiztonsági helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az ezzel kapcsolatos feladatokról szóló beszámolót a **melléklet** szerint elfogadja.
2. A Vármegyei Közgyűlés megköszöni és elismeri a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság szakmai tevékenységét.

Erről:

1. Vármegyei Közgyűlés tisztségviselői
 2. Dr. Rádi Norbert r.dandártábornok, rendőrségi főtanácsos, vármegyei rendőrfőkapitány
- értesülnek.**

**Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
13/2024. (IV.12.) számú határozata**

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye környezetállapot értékeléséről

- 1) A Vármegyei Közgyűlés a „Környezetállapot értékelés 2024 - Jász-Nagykun-Szolnok vármegye” című tájékoztatót a **melléklet** szerinti tartalommal megtárgyalta és az abban foglaltakat tudomásul veszi.
- 2) A Vármegyei Közgyűlés megköszöni a tájékoztató elkészítését a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályának.

Erről:

1. Vármegyei Közgyűlés tisztségviselői
 2. Vármegyei címzetes főjegyző
 3. Irodavezetők
 4. Dr. Berkó Attila főispán, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal
 5. Dr. Nemes Gábor főosztályvezető, Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
14/2024. (IV.12.) számú határozata
a Vármegyei Önkormányzat 2023. évről szóló éves ellenőrzési jelentése elfogadásáról

A Vármegyei Közgyűlés a Vármegyei Önkormányzat 2023. évi éves ellenőrzési jelentését a **melléklet** szerinti tartalommal elfogadja.

Erről:

1. Vármegyei közgyűlés tisztségviselői
 2. Vármegyei címzetes főjegyző
 3. Irodavezetők
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
15/2024. (IV.12.) számú határozata
a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv 2023. évi hatályosulásáról

- 1) A Vármegyei Közgyűlés a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Terv 2023. évi hatályosulásáról szóló tájékoztatót a **melléklet** szerint elfogadja.
- 2) A Vármegyei Közgyűlés megállapítja, hogy a településrendezési eszközök vármegyei önkormányzati véleményezése folyamatos és eredményes volt.

Erről:

- 1) Vármegyei Közgyűlés tisztségviselői
 - 2) Vármegyei címzetes főjegyző
 - 3) Irodavezetők
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
16/2024. (IV.12.) számú határozata
a Vármegyei Önkormányzat 2023. évi környezetvédelmi tevékenységéről

- 1) A Vármegyei Közgyűlés a 2023. évi környezetvédelmi tevékenységéről szóló tájékoztatót a **melléklet** szerinti tartalommal elfogadja.
- 2) A Vármegyei Közgyűlés egyetért azzal, hogy mielőbb meg kell teremteni a forrást az új vármegyei környezetvédelmi program kidolgozására.

Felelős: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke

Erről:

1. Vármegyei Közgyűlés tisztségviselői
 2. Vármegyei címzetes főjegyző
 3. Irodavezetők
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés**17/2024. (IV.12.) számú határozata****a Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács tevékenységéről szóló tájékoztató elfogadásáról**

A vármegyei közgyűlés a Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács tevékenységéről szóló tájékoztatót a **melléklet** szerint tudomásul veszi.

Erről:

- 1.) Hubai Imre, a vármegyei közgyűlés elnöke
 - 2.) Rentzné Dr. Bezdán Edit vármegyei címzetes főjegyző
 - 3.) Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium
- értesülnek.**

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés**18/2024. (IV.12.) számú határozata****alapítványok támogatásáról**

A vármegyei közgyűlés a 2024. évi Elnöki keret terhére támogatja

- **„Nagykörűért Alapítvány”-t**, franciaországi tanulmányút támogatása céljából - 100 ezer Ft-tal,
- a **„Kátai Gábor Alapítvány”-t** (Karcag) egynapos sebészeti ellátások biztosításához eszközök beszerzése céljából 100 ezer Ft-tal,
- **„Alapítvány a Tiszaszőlősi Óvodás Gyermekekért”** – halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére rendezvényszervezésre 100 ezer Ft-tal.

Határidő: 2024. április 30.

Felelős: Hubai Imre, a vármegyei közgyűlés elnöke
Rentzné Dr. Bezdán Edit vármegyei címzetes főjegyző

Erről:

- 1.) Hubai Imre, a vármegyei közgyűlés elnöke
 - 2.) Rentzné Dr. Bezdán Edit vármegyei címzetes főjegyző
 - 3.) érintett alapítványok törvényes képviselői, székhelyükön
- értesülnek.**

II.**JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉS
ZÁRT ÜLÉSEN HOZOTT HATÁROZATA**

**Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés
19/2024. (IV.12.) számú határozata
a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat kitüntető díjainak adományozásáról**

1. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYÉÉRT DÍJ-at adományoz:

Dr. Kiss Csaba szolnoki sebész főorvos
Dr. Tarján Péter szolnoki főorvos
Gonda István mezőtúri kerámiaművész
Gulyás Ferencné (posztumusz)
Papp János mezőtúri tűzoltó parancsnokhelyettes

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI EGÉSZSÉGÜGYI DÍJ-at adományoz:

Dr. Gyuricza Ildikó szolnoki kardiológus főorvos
Dr. Szabó Ágnes Erzsébet jászapáti gyermek házi orvos
Dr. Szentés Gábor Tamás karcagi sebész főorvos
Dr. Virágné Dr. Vizard Márta mezőtúri gyógyszerész
Gulácsiné Molnár Etelka Magyar Vöröskereszt hivatásos dolgozója
Katonáné dr. Gál Andrea jászladányi gyógyszerész

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE EURÓPA DÍJA-at adományoz:

a karcagi **Alfaseed Kft.**

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI GAZDASÁGI DÍJ-at adományoz:

Balajti József karcagi ügyvezető igazgató
Dr. Rédei István jászberényi elnök-vezérigazgató
Józsa Béla tiszafüredi építészmérnök, tervező, ügyvezető

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI KÖZMŰVELŐDÉSI DÍJ-at adományoz:

a tiszafüredi **Kiss Pál Múzeum**
a mezőtúri **Mongol-Agrár Zrt. Népdalkör**
a Szolnoki Szigligeti Színház

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI MŰVÉSZETI DÍJ-at adományoz:

a kisújszállási **48-as Olvasókör Népdalkörei**
a Karcagi Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola
Sas Dániel jászapáti zongoraművész, zenetanár

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI PEDAGÓGIAI DÍJ-at adományoz:

Agócs Ferenc tomajmonostorai tanár
Kéki-Széplaki Edit kisújszállási igazgató
 a törökszentmiklósi **Kodály Zoltán Művészeti Iskola nevelőtestülete**
Majkutné Tóth Emma jászárokszállási nyugalmazott intézményvezető
Sósné Baráth Erika jászboldogházai óvodapedagógus
Tóth Klára mezőtúri nyugalmazott óvodapedagógus
Tóthné Páncsics Edina szolnoki intézményvezető

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI ÖNKORMÁNYZATI ÉS KÖZIGAZGATÁSI DÍJ-at adományoz:

Farkas Géza besenyszögi önkormányzati képviselő
Füzesiné Németh Margit Zsuzsanna kunszentmártoni osztályvezető
Gyurcsek János Karcag alpolgármestere
Kovács László törökszentmiklósi önkormányzati képviselő
Mezei Norbert jászladányi köztisztviselő

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI SZOCIÁLIS DÍJ-at adományoz:

Dósa Jánosné tiszafüredi szakmai vezető
Dr. Varga Annamária karcagi irodavezető
Nagyné Donkó Gabriella besenyszögi igazgató

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI TESTNEVELÉSI ÉS SPORT DÍJ-at adományoz:

Ábrahám Tamás a Tiszafüredi Városi Sportegyesület elnökhelyettese
Kissné Kis Mária jászapáti testnevelő, edző
 a **Mezőtúri Atlétikai és Football Club Spartacus Sport Egyesület**
Rózsa József a Szolnoki Sportcentrum-Sportiskola igazgatója

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI TUDOMÁNYOS DÍJ-at adományoz:

Négyesi János egyetemi adjunktus

AZ ÉV POLGÁRMESTERE JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYÉBEN DÍJ- at adományoz:

Alapi József Szászberek polgármestere
Farkas Ferenc Jászapáti polgármestere
Koczurné Tóth Ibolya Tizzaszentimre polgármestere

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYE DÍSZPOLGÁRA DÍJ- at adományoz:

Dr. Bene Ildikó az Országos Kórházi Főigazgatóság főigazgató helyettese
Dr. Mizsei Béla (posztumusz)
 részére.

2. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyéért Díj-jal emlékplakett és oklevél, valamint személy esetében bruttó 200.000-Ft összegű pénzjutalom jár. Közösségek esetében kétszeres összegű pénzjutalom jár. A szakmai kitüntetésben részesülők részére emlékplakett és oklevél adományozható.

3. A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Közgyűlés elismerését és köszönetét fejezi ki kiemelkedő tevékenységükért a kitüntető díjban részesülőknek, valamint mindazoknak, akiket kitüntetésre felterjesztettek, de ez évben díjban nem részesülnek.

Erről:

1. Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke,
2. a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat által kitüntetett személyek és közösségek
értesülnek.

III. ELNÖKI TÁJÉKOZTATÓ

2024. január 19-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Tiszafüreden az „Alföld Szíve” Térségi Turisztikai Egyesület és a Tisza-tavi Turisztikai Kerekasztal együttes ülésén. Ezt követően részt vett Budapesten a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztériumban Dr. Navracsics Tibor miniszter úr által kezdeményezett, vármegyei elnökök részvételével tartott egyeztetésen.
- A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Szervezete „Kiutak” címmel Tájékoztató Agrárfórum elnevezésű szakmai rendezvényt tartott. A szakmai rendezvényen Borbás Zoltán alelnök köszöntötte a résztvevőket.

2024. január 20-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Kenderesen és Kisújszálláson a Magyar Kultúra Napja tiszteletére rendezett ünnepségen.

2024. január 22-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon a Magyar Kultúra Napja alkalmából rendezett városi ünnepségen. Együttműködési keretmegállapodást kötött a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat képviselőjében az Étrend Magyar Konyhafőnökök Egyesülete elnökével, Asztalos Istvánnal a hazai gasztronómia egyediségének ápolása és megőrzése az egészségesebb táplálkozási szokások újrafelfedezésének erősítése érdekében.

2024. február 23-án Borbás Zoltán alelnök részt vett Alattyánban a Jászság festője, Gecse Árpád halálának 25. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen.

2024. január 24-én a TOP_Plusz-2.1.1-21 azonosító számú projekt keretében valósult meg Jászágon a Művelődési Ház energetikai korszerűsítése. A projekt zárórendezvényén Borbás Zoltán alelnök köszöntötte a résztvevőket.

2024. január 25-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon az ARTHUNGARIA – TRADE Kft. képzőművészeti gyűjteményének részleges bemutatásán.

2024. január 27-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Szentesen a Honkyokushin Nemzetközi Karate Szervezet által rendezett karate bemutatón, majd Fegyverneken az Orczy Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda által szervezett Orczy Bálon volt jelen.
- Jászapátiban V. alkalommal került megrendezésre a Városi Sportbál. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök vett részt.

2024. január 31-én a 2023. évben elismerésben részesült állami kitüntetetteket köszöntötte Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata. A városi ünnepségen Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke jelen volt.

2024. február 1-jén

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Szolnokon a Tisza élővilágának emléknapja alkalmából tartott ünnepi megemlékezésen. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Esély Szociális Közalapítvány és a Szociális Földprogramok Szakmai és Érdekképviselői Egyesülete szervezésében Szolnokon valósult meg a „Tanulj a kerteddel! – háztartásgazdálkodásra aktivizáló, gyermekeknek szóló pályázati rendszer modellezése” című program. A Vármegyeházán tartott rendezvényen megnyitó beszédet mondott Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke.

- Borbás Zoltán alelnök Szolnokon megnyitó beszédet mondott a CONTACT Mentálhigiénés Konzultációs Szolgálat által rendezett Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Civil Díj átadó ünnepségen.

2024. február 3-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Mérnöki Kamara által rendezett 30. Mérnökbálon.

2024. február 8-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Tiszafüreden az új ROSSMANN Áruház alapkövetésénél.

Karcagon a Nagykun Közéleti Hagyományőrző Egyesület által szervezett közéleti kerekasztal beszélgetésen voltam jelen. Az esemény vendége Dr. Isaszegi János nyugalmazott vezérőrnagy, háborús hadműveleti szakértő, címzetes egyetemi tanár volt. Szolnokon a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal által rendezett RRF-2.2.2-23-2023-00019 azonosító számú „RRF-2.2.2-23 – 21. századi szakképző intézményfejlesztési program szakmai támogatása” című projekt nyitórendezvényén vettem részt. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt.

2024. február 10-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett az I. Karcagi Keresztény Bálon.
- Borbás Zoltán alelnök jelen volt a Jászapáti Gróf Széchenyi István Katolikus Általános Iskola és Gimnázium Alapítvány Bálján.

2024. február 12-én a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat szervezésében került megrendezésre a „Keressük Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye Tortáját! pályázat. Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a zsűrizésben és az eredményhirdetésen átadta a díjakat. A díjak átadásában Borbás Zoltán alelnök is közreműködött.

2024. február 13-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Szervezete által tartott Öntözési Konferencián.

2024. február 15-én a Vármegyeházán sajtótájékoztatót tartotta Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács munkájával és a Tisza-tó térsége jövőjével kapcsolatos aktuális fejleményekről. Ezt követően részt vett a Tisza-tó Térségi Fejlesztési Tanács ülésén, majd Budapesten az „OPT Önkormányzati Fórum 2024” rendezvényén volt jelen.

2024. február 16-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Jánoshidán a VP6-7.2.1.1-21 Külterületi helyi közutak fejlesztése megnevezésű, - külterületi mezőgazdasági út felújítása Jánoshidán projekt ünnepélyes átadásán. Az útátadó ünnepségen Borbás Zoltán alelnök köszöntötte a résztvevőket.

2024. február 17-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Túrkevéen a XVI. alkalommal megrendezett Nemzetközi Kevi Böllértalálkozón.

2024. február 19-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Karcagi Kátai Gábor Kórházban a Magyar Ápolók Napja alkalmából tartott ünnepi rendezvényen.

2024. február 20-án a Túrkevei Református Gyülekezet Szeretetotthona és Alapellátási Szolgálat lakóját, Bedő Sándornét a 100. születésnapja alkalmából köszöntötték. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök volt jelen.

2024. február 23-án Borbás Zoltán alelnök Szolnokon a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja alkalmából tartott ünnepi megemlékezésen volt jelen.

2024. február 24-én Szolnokon az Étrend Magyar Konyhafőnök Egyesülete által szervezett Magyarország étele szakácsverseny eredményhirdetésén Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke köszöntötte a résztvevőket. Ezt követően részt vett Szolnokon a XXIV. Repülőbálon.

2024. február 28-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Túrkevei Kormányablak átadási ünnepségén.

2024. február 29-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon a 2015-ös Milánói Világkiállításon szereplő magyar pavilon újjáépített épületének, a Karcag Kincse Művészeti és Konferencia Központ átadó ünnepségén. Ezt követően Tiszaszentimrén a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége által tartott szakmai fórumon volt jelen.

2024. március 1-jén Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcagon az „Épület. Érték. Élmény” Munkácsy Karcagon Pákh Imre gyűjteményéből összeállított kiállítás megnyitóján.

2024. március 2-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Tiszafüredről induló Tisza-tavi szezonnyitó kerékpártúrán. Ezt követően részt vett Szolnokon az 1849. március 5-én elesett honvédek és a Wysocki Józef tábornok és a lengyel légió hőseinek emlékére állított emléktáblánál tartott koszorúzáson, majd a Szolnoki csata történelmi emlékhely ünnepélyes felavatásán volt jelen.

2024. március 7-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Karcag Város Önkormányzata által rendezett „Kávészünet” című programon.

2024. március 8-án a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Szervezete, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Gazdakörök Szövetsége, valamint a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Gazdaasszony Tagozat szervezésében valósult meg a Vármegyházán a „III. Kárpát-medencei Gazdaasszony Találkozó”. Az eseményen Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke köszöntötte a résztvevőket. Tiszafüreden köszöntötte a Nőnap alkalmából tartott városi rendezvény résztvevőit.

2024. március 9-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke Abádszalókon köszöntötte a XVI. Tiszator Böllérfesztiválon résztvevőket.

2024. március 10-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vette Szolnokon a Székely Szabadság Napja tiszteletére rendezett megemlékezésen.

2024. március 11-én Jászapátira érkezett a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségének országjáró fóruma. A rendezvényen Borbás Zoltán alelnök volt jelen.

2024. március 12-én a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Karcagi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya a közhasználatú fürdők üzemeltetésével kapcsolatosan tartott szakmai egyeztetést, melyen Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke jelen volt. A Tisza-tó Program keretében befejeződött Abádszalókon az Abádi Kikötő hullámtörő gátjának megépítése, az ünnepélyes átadón ünnepi beszédet mondott Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke. Ezt követően részt vett Szolnokon a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság 2023. évi tevékenységét értékelő és a 2024. évi feladatait meghatározó értekezletén.

2024. március 13-án

- Megemlékezés koszorúja” címmel hirdetett pályázatot a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kirendeltség az illetékességi területén működő szociális és gyermekvédelmi intézményekben élő gyermekek, fiatalok és ellátottak számára. Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a beérkezett pályaművek zsűrizésében. Szolnokon a Városházán a Szabad Magyar Sajtó Napja alkalmából a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Önkormányzat közös ünnepségén Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke ünnepi beszédet mondott és a vármegyei sajtódíjat átadta.
- Borbás Zoltán alelnök köszöntötte a Jászsági Civil Pont átadó ünnepségén résztvevőket.

2024. március 14-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke Berekfüdőn ünnepi beszédet mondott az 1848/49-es forradalom és szabadságharc évfordulója tiszteletére rendezett megemlékezésen. A FoNEXUS Projekt 2. Tisza Részvízgyűjtő Párbeszéd rendezvényén online részvétellel volt jelen. Ezt követően Tiszafüreden az 1848/49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére rendezett ünnepi megemlékezésen vett részt.

2024. március 15-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke Karcagon részt vett az 1848/49-es forradalom és szabadságharc tiszteletére rendezett városi megemlékezésen.
- Borbás Zoltán alelnök részt vett Jászapátiban és Jászárokszálláson az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emléknapja alkalmából tartott megemlékezésen.

2024. március 18-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a Vármegyházán köszöntötte a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Diákönkormányzat által szervezett Vármegyei Diák Fórumon résztvevőket.

2024. március 19-én

- Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Cargill karcagi takarmányüzem napelemparkjának ünnepélyes átadásán.
- Borbás Zoltán alelnök Szolnokon a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság évvértékelő és feladatszabó értekezletén volt jelen.

2024. március 20-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Besenyszögön az Energiaügyi Minisztérium tájékoztatásában tartott Energetikai Fórumon. Ezt követően Szolnokon a Szolnoki SZC Baross Gábor Műszaki Technikum és Szakképző Iskola új tanműhelyének alapkövetési ünnepségén volt jelen.

2024. március 21-én Abádszalókon a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége szakmai fórumot tartott. Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke a szakmai fórumon előadást tartott „Az önkormányzatok szerepe és lehetőségei a vidékfejlesztésben, az iparban, kereskedelemben és az agráriumban címmel, majd részt vett Veszprémben a IV. Hungarikum Díjátadó Gálán.

2024. március 25-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke online jelenléttel részt vett a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége Felügyelő Bizottságának ülésén és a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége Közgyűlésén.

2024. március 26-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Budapesten a TOP Plusz Döntés-előkészítő Bizottság ülésén.

2024. március 27-én Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett a Vármegyházán a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége által tartott szakmai fórumon.

2024. március 28-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Szolnok rendezett tanácsú várossá válásának, valamint Hubói Hubay Ferenc polgármesteri tisztségbe iktatásának 150. évfordulója alkalmából Szolnokon a Városházán tartott ünnepi megemlékezésen. Tiszafüreden köszöntötte a Tisza-tavi Turisztikai Kerekasztal 5 éves jubileumi ülésén résztvevőket. Az eseményen Borbás Zoltán alelnök is jelen volt. Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke ezt követően az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ által meghirdetett „Tavaszi Nagytakarítás” szemétyűjtő akción vett részt Tiszafüreden.

2024. március 30-án Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke részt vett Tiszaderzszen az Tisza-tavi Tavaszköszöntő Éjszakai piac rendezvényen.

Jogszabály-tájékoztató:

Az Országgyűlés törvényt alkotott:

- 2024. évi II. törvény – egyes közszolgálatokkal kapcsolatos törvények módosításáról.

Az Országgyűlés határozatot hozott:

- 1/2024. (II.26.) OGY határozat – a köztársasági elnök lemondásának elfogadásáról,
- 2/2024. (II.26.) OGY határozat – az Országgyűlés elnökének feladatait ellátó alelnök kijelöléséről,
- 3/2024. (II.26.) OGY határozat Köztársasági elnök megválasztásáról.

A Kormány rendeletet alkotott:

- 11/2024. (I.25.) Korm. rendelet – a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok átláthatósága és azok megismerhetőségére vonatkozó követelmények teljesülése ellenőrzésének részletes eljárási szabályairól, valamint egyes kormányrendeletek módosításáról,
- 63/2024. (III.21.). Korm. rendelet – a közszolgálati egyéni teljesítményértékelésről szóló 10/2013. (I.21.) Korm. rendelet és egy honvédelmi tárgyú Korm. rendelet módosításáról.

A Kormány határozatot hozott:

- 1016/2024. (II.6.) Korm. határozat – a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat módosításáról,
- 1025/2024. (II.14.) Korm. határozat – a 2024–2025 közötti időszakra szóló középtávú Nemzeti Korrupcióellenes Stratégia, valamint az annak végrehajtására vonatkozó intézkedési terv elfogadásáról,
- 1044/2024. (III.6.) Korm. határozat – a Stratégiai Tanácsadó Testületről.

Egyéb jogszabályok:

- 9/2024. (I.26.) KE határozat – a Mozdás Éve meghirdetéséről,
- 3/2024. (II.27.) MNB rendelet – a jegybanki alapkamat mértékéről,
- 2/2024. (III.11.) IM rendelet – az Európai Parlament tagjai, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők közös eljárásban lebonyolított 2024. évi általános választásán a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatok végrehajtásának részletes szabályairól, a választási eredmény országosan összesített adatai körének megállapításáról, a fővárosi és vármegyei kormányhivatal választásokkal összefüggő informatikai feladatai ellátásának részletes szabályairól, valamint a közös eljárásban használandó nyomtatványokról,
- 3/2024. (III.11.) IM rendelet – az országgyűlési képviselők időközi választása költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről,
- 5/2024. (III.12.) IM rendelet – az Európai Parlament tagjainak, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők közös eljárásban tartott 2024. évi általános választása eljárási határidőinek és határnapjainak megállapításáról,
- 6/2024. (III.12.) IM rendelet – az Európai Parlament tagjai, a helyi önkormányzati képviselők és a polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők közös eljárásban lebonyolított általános választása költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről,
- 30/2024. (III.12.) KE határozat – az Európai Parlament tagjai 2024. évi választása időpontjának, valamint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2024. évi általános választásának kitűzéséről,
- 10/2024. (III.26.) MNB rendelet – a jegybanki alapkamat mértékéről,
- 8/2024. NVB határozat – a Nemzeti Választási Bizottság határozata a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2024. évi általános választásának kitűzéséről.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK VÁRMEGYEI RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
VEZETŐJE

B E S Z Á M O L Ó
**Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 2023. évi közbiztonsági helyzetéről, a
közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az ezzel kapcsolatos
feladatokról**

Cím: 5000 Szolnok, Baross u. 39., 5002 Szolnok, Pf.: 97
Telefon: +36-56/501-600, BM: 32/14-05
E-mail: jaszmrnk@jasz.police.hu KÉR azonosító: ORFK JASZ

I. A közbiztonsági helyzet értékelése

1. A bűnügyi helyzet

1.1. A regisztrált bűncselekmények számának alakulása

A bűnügyi helyzet értékeléséről szóló beszámoló az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztika adatait tartalmazza. A beszámolóban az elkövetés helye szerinti adatok szerepelnek, amelyek alapján megállapítható, hogy a 2023. évben a **Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság** (a továbbiakban: rendőr-főkapitányság) illetékességi területén **rendőri eljárásban összesen 5847 bűncselekményt regisztráltak**, ami 8,9%-kal több a 2022. évben rögzített 5366 deliktumnál. A 2010. évi (a továbbiakban: bázisév) értékhez képest (17 138) 65,9%-os csökkenés következett be.

1.2. A közterületen elkövetett regisztrált bűncselekmények számának alakulása

A közterületen elkövetett bűncselekmények száma **10,2%-kal csökkent**, a 2023. évben 1703 deliktumot, a 2022. évben 1897 esetet regisztráltak, míg a bázisévi értékhez (4005) képest 57,5%-os a visszaesés mértéke. A **közterületen elkövetett bűncselekmények összбүнőzésén belüli aránya** a 2023. évben 29,1% volt, ami a 2022. évi 35,4%-os értékéhez viszonyítva **6,3 százalékponttal csökkent**.

1.3. A regisztrált bűncselekmények 100 000 lakosra vetített aránya, változása

A rendelkezésre álló adatok a bűncselekményszám kisebb mértékű emelkedéséről tanúskodnak, ennek alapján megállapítható, hogy a **bűnügyi fertőzöttség a 2022. évhez viszonyítva 10,2%-kal növekedett**. A 2022. évben 1489, a 2023. évben **1640 regisztrált bűncselekmény jutott 100 000 lakosra vetítve**. A **100 000 lakosra vetített kiemelten kezelt bűncselekmények száma** a 2023. évben 1093 volt, ami a 2022. évhez (919) képest nőtt. A **közterületen elkövetett bűncselekmények 100 000 lakosra vetített száma** a 2023. évben 477 volt, ami a 2022. évhez (526) képest kisebb mértékű csökkenést jelent.

1.4. A regisztrált kiemelten kezelt bűncselekmények számának alakulása

A rendőr-főkapitányság illetékességi területén a **kiemelten kezelt bűncselekmények száma 17,6%-kal emelkedett** (a 2022. évben 3314, a 2023. évben 3898 esetet regisztráltak), azonban a bázisévi értékhez (11 531) képest 66,2%-os a csökkenés mértéke.

A **közterületen elkövetett kiemelten kezelt bűncselekmények** tekintetében visszaesés tapasztalható a 2023. évben, a regisztrált esetek száma 961-ről 878-ra, **8,6%-kal csökkent**.

A 2022. évhez képest **9-ről 2-re csökkent az emberi élet elleni legsúlyosabb bűncselekmények száma**. Mindkét esetben **szándékos befejezett emberölés történt**, amelyek elkövetése a 2021. (Karcagon) és a 2022. évben (Jászládányban) valósultak meg hozzátartozók sérelmére.

A **testi sértések elkövetése** a 2022. évhez képest kismértékben, **3,9%-kal emelkedett**, 229-ről 238-ra nőtt a regisztrált esetek száma. Ezen belül a **súlyos testi sértések számában 9,1%-os növekedés mutatkozott**, az esetszám 99-ről 108-ra változott. **Halált okozó testi sértést a 2023. évben 2 esetben regisztráltak**, a korábbi három évben nem rögzítettek ilyen deliktumot az illetékességi területen.

Kiskorú veszélyeztetése bűncselekményt a 2023. évben 47 esetben regisztráltak, az esetszám a 2022. évhez (70) képest lényegesen alacsonyabb volt. Az **embercsempészés bűncselekmények száma a 2023. évben 4 volt**, ilyen deliktumot a korábbi négy évben mindösszesen 3 esetben **regisztráltak** az illetékességi területen, egyet a 2020. és kettőt a 2021. évben.

A garázdaság bűncselekmények száma a tárgyévben **4,7%-kal**, 342-ről 358-ra **emelkedett**, a bázisévi értékhez (925) képest 61,3%-os a visszaesés mértéke.

A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények közül a visszaélés kábítószerrel terjesztői magatartások (a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény), illetve a kábítószer-kereskedelem [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.)] tekintetében megállapítható, hogy a számuk **10-ről 18-ra nőtt** a 2023. évben, míg a bázisévhez képest nagyobb mértékű visszaesés mutatkozik, akkor 33 deliktumot regisztráltak.

A lopás bűncselekmények száma (a betöréssel lopásokkal együtt) a 2023. évben 2263 volt, ami a 2022. évhez (1964) képest **15,2%-kal magasabb**, a bázisévi értékhez (8435) viszonyítva azonban jelentős, 73,2%-os a csökkenés mértéke.

A rendőr-főkapitányság illetékességi területén regisztrált személygépkocsi lopások száma **%12-ről 15-re emelkedett** a 2022. évhez képest, a bázisévben még 62 volt az esetszám. A jármű önkényes elvétele bűncselekmények számában változás nem következett be, a 2022. évben és a 2023. évben is 50 esetet regisztráltak.

A zárt gépjármű-feltörések száma jelentős mértékben, 29-ről 18-ra **csökkent**, és érdemes kiemelni, hogy ennél a deliktumnál a bázisévben nagyon magas volt az esetszám (345). A lakásbetörés bűncselekmények száma a 2023. évben 363 volt, ami a 2022. évhez (392) képest **7,4%-kal**, a bázisévi értékhez (1131) viszonyítva 67,9%-kal **alacsonyabb**.

A rablás bűncselekmények száma **17-ről 24-re nőtt**, a bázisévben az esetszám 93 volt.

A rongálás bűncselekmények száma a 2023. évben 195 volt, ami a 2022. évhez (169) képest 15,4%-kal **magasabb**, a bázisévi értékhez (492) viszonyítva 60,4%-kal **alacsonyabb**. A csalás bűncselekmények száma a 2023. évben 658 volt, ami a 2022. évhez (415) képest **58,6%-kal emelkedett**. Ezen belül, az **online elkövetett csalások száma 69,1%-kal növekedett**, az esetszám 317-ről 536-ra változott.

1.5. A kiemelten kezelt bűncselekmények körén kívüli fontosabb bűncselekmények

A rendőr-főkapitányság illetékességi területén a 2023. évben a rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények számában növekedés volt tapasztalható, az elmúlt öt év tekintetében enyhén emelkedő tendencia figyelhető meg. Az elkövetett deliktumok között **továbbra is a vagyoni elleni bűncselekmények domináltak**, amelyek közül elsősorban a **lopások és a csalások száma növekedett**. Az utóbbi deliktum esetében különösen az online térben elkövetett jogsértések száma emelkedett.

A **nem kiemelten kezelt bűncselekmények** közül a 2023. évben az **információs rendszer felhasználásával elkövetett csalások száma növekedett**, 90-ről 179-re.

A web-es hirdetések és vásárlások kiemelt veszélyforrást jelentenek, amit a szélessávú internet terjedése és a kibertérben a „láthatatlanság” biztosítása is támogat. Az internetes vásárlások kényelmesebb, gyorsabb és olcsóbb lehetőséget kínálnak, de a pénzügyi intézetek ügyfeleinek sérelmére az online térben bekövetkezett csalások és az emberi hiszékenységek kihasználása a legjellemzőbb elkövetési módszer. A koronavírus-járvány miatti korlátozások következtében jelentősen megemelkedett az új felhasználók száma a kibertérben, erre a szervezett bűnözés azonnal reagált.

A helyzet kezelése érdekében a Rendőrség a 2023. év második felében létrehozta a **kiberbűnözés elleni Mátrix Projektet**. Az ehhez kapcsolódó hálózat kialakítása keretében informatikai szakemberekkel megerősített létszámfejlesztést, korszerűbb és az elvárásokhoz igazodó technikai eszközbeszerzést, ügykezelési létrehozását, magas színvonalú továbbképzési eljárásrendet, a társhatóságokkal és a pénzügyi intézetekkel történő szorosabb együttműködést, valamint a bűnmegelőzés hangsúlyozásával egy aktívabb kommunikációt valósított meg. Ezek eredménye a 2023. év utolsó negyedében már érzékelhető és

kimutatható volt. A pénzek útját követve a bűnözői hálózatok felderítése és elszámoltatása folyamatos, az elkövetők részére a további pénzáramlás megakadályozása a fő célkitűzés.

A közterületen elkövetett bűncselekmények számát az elmúlt évben növelték a **járművezetés az eltiltás hatálya alatt** deliktum esetszámai, a 2022. évben 138, a 2023. évben 159 esetet regisztráltak az illetékességi területünkön. Ezen jogsértés 2021. május 14-től minősül bűncselekménynek.

1.6. A területi, illetve helyi közbiztonság szempontjából kiemelt érdeklődést kiváltó bűncselekmények

A 2023. évben **több eredményes realizálás** történt Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében **új pszichoaktív anyaggal visszaélés** miatt, illetve **kábítószer-kereskedelemmel összefüggésben**, amelyek közül kiemelendő a Jászberényi Rendőrkapitányságon indult eljárásban végrehajtott akciósorozat. A helyi rendőri szerv nyomozása során több fogyasztó beazonosítása, a vonatkozásukban kutatás, lefoglalás, majd kihallgatásuk, továbbá szakértői vélemények beszerzése történt meg. A több rendőri szerv bevonásával 2023. június 21-én végrehajtott akció során az elkövetői csoport tagjai közül 2 főt fogtak el, akiktől kábítószergyanús anyagokat, vagyon-visszaszerzési tevékenység keretében pedig készpénzt, mobiltelefonokat és ékszereket foglaltak le. A rendőrök a két férfit kereskedéssel elkövetett új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntett és 18. életévét be nem töltött személynek új pszichoaktív anyag kínálásával, átadásával elkövetett új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntett elkövetése miatt gyanúsítottként hallgatták ki. A nyomozó hatóság a terheltek őrizetbe vételéről határozott, majd a bíróság elrendelte a két férfi letartóztatását.

A szintén több rendőri szerv közreműködésével 2023. július 18-án végrehajtott újabb akció keretében a csoport vezetőjét, valamint további tagokat fogtak el, akik bűnszövetségben elkövetett új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette miatt gyanúsítottként lettek kihallgatva. A nyomozók négy helyszínen kábítószergyanús anyagokat, valamint vagyonvisszaszerzési tevékenység keretében értékes ékszereket, órákat és bútorokat foglaltak le. A bíróság a csoport minden tagja tekintetében kényszerintézkedést rendelt el.

2. A bűnüldöző munka értékelése

2.1. A nyomozáseredményességi mutató alakulása

A **rendőr-főkapitányság rendőri eljárásaiban regisztrált befejezett nyomozások eredményessége a 2023. évben kisebb mértékben, 69,2%-ról 65,4%-ra, 3,8 százalékponttal csökkent**, a bázisévhez (41,4%) képest 24 százalékpontos növekedés volt kimutatható.

2.2. A közterületen elkövetett, regisztrált bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatója

A **közterületen elkövetett, regisztrált bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatója a 2023. évben 94%** volt, ami a 2022. évhez (89%) képest **5 százalékponttal**, a bázisévhez (48,8%) viszonyítva 45,2 százalékponttal **emelkedett**. A mutató vonatkozásában **az utóbbi öt év legmagasabb értékét teljesítette a rendőr-főkapitányság**.

2.3. Az egyes kiemelten kezelt bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatójának alakulása

A **kiemelten kezelt bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatója a 2023. évben 55,8%** volt, ami a 2022. évhez (59,4%) képest kisebb mértékben, 3,6 százalékponttal csökkent, míg a bázisévi értékhez (35,3%) viszonyítva 20,5 százalékpontos emelkedést jelent. Ezen belül a **közterületen elkövetett kiemelten kezelt bűncselekmények**

nyomozáseredményességi mutatója a 2023. évben 89,3% volt, ami a 2022. évhez (80,5%) képest 8,8 százalékponttal nőtt.

Az **emberölés bűncselekmények nyomozáseredményessége kiemelkedő, 100%-os** volt a 2023. évben is, amely érték az elmúlt öt évben nem változott.

A 2023. évben 94,5%-ról 96,3%-ra nőtt a **testi sértés** deliktumok nyomozáseredményessége. A **garázdaság** bűncselekmények nyomozáseredményessége csökkent, 90,4%-ról 89,1%-ra.

A **kiskorú veszélyeztetése** deliktumok nyomozáseredményessége 100%-os volt az elmúlt három évben. Az **embercsempészás** bűncselekmények nyomozáseredményessége 100%-ról 25%-ra csökkent a 2023. évben. A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények közül a **visszaélés kábítószerrel terjesztői magatartások** (a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény), illetve a **kábítószer-kereskedelem** (Btk.) tekintetében megállapítható, hogy a **nyomozáseredményességi mutató 100%-os** volt a 2022. és a 2023. évben is.

A rendőr-főkapitányság a **rablás bűncselekmények** nyomozása során jelentős erőket mozgósított az elkövetők felderítésére, a deliktumok **nyomozáseredményessége az elmúlt négy évben egyaránt 100%-os** volt. A 2023. évben 81,8%-ról **96,9%-ra emelkedett a kifosztás bűncselekmények nyomozáseredményessége.**

A **lopás** bűncselekmények (a betöréses lopásokkal együttesen) nyomozáseredményessége 45,1%-ról 43,1%-ra csökkent. Ezen belül csökkent a **személygépkocsi lopás** (83,3%-ról 77,8%-ra) és a **zárt gépjármű-feltörés** (61,5%-ról 25%-ra), és nőtt a **lakásbetörés** bűncselekmények nyomozáseredményessége (65,9%-ról 79,7%-ra). Utóbbi deliktum tekintetében a 2023. év során teljesített nyomozáseredményességi mutató az elmúlt öt év legmagasabb értéke. A 2023. évben csökkent a **jármű önkényes elvétele** (96,0%-ról 95,7%-ra), a **rongálás** (50,6%-ról 48%-ra), és a **csalás** (72,5%-ról 62,3%-ra) bűncselekmények nyomozáseredményessége.

3. A tulajdon elleni szabálysértések

A **tulajdon elleni szabálysértések számában a 2023. évben 29,6%-os emelkedés** következett be a 2022. évhez képest, számuk 1702-ről 2205-re emelkedett.

A 2023. évben tulajdon elleni szabálysértés elkövetőjének tettenérése esetén 184 alkalommal, 5 053 000 forint összegben helyszíni bírságot szabtak ki, valamint 77 fő őrizetbe vétele és 64 esetben gyorsított bíróság elé állítás történt.

A tulajdon elleni szabálysértések eredményességi mutatója a 2023. évben 67,41% volt, ami 6,97 százalékponttal nőtt a 2022. évi 60,44%-os értékhez viszonyítva.

4. A közlekedésbiztonsági helyzet értékelése

4.1. A közlekedésbiztonsági helyzet, az abban bekövetkezett változások

Illetékességi területünkön a 2023. évben **464 személyi sérüléses közúti közlekedési baleset történt**, ami a 2022. évhez viszonyítva (498 eset) **6,83%-os csökkenést** jelentett. A **halálos kimenetelű balesetek száma 40%-kal, 15-ről 21-re emelkedett.**

A 2023. évben 1 esetben történt olyan halálos baleset, amelyben egynél több személy (2 fő) vesztette életét. A **halálos áldozatok száma** összesen **22 fő** volt (4 utas, 2 gyalogos és 16 járművezető), 1 esetben volt alkoholtól befolyásolt állapotban a baleset okozója. Ezen balesetek 7 esetben szabálytalan irányváltoztatás, 5 esetben a járművezető egyéb hibája, 4-4 esetben abszolút vagy relatív gyorsajtás, illetve elsőbbségi jog meg nem adása és 1 esetben a gyalogos hibája miatt következtek be.

Vasúti átjáróban 3 alkalommal történt személysérüléses baleset, egyik esetben sem halálos kimenetelű, illetve kijelölt gyalogos-átkelőhelyen nem történt tragikus kimenetelű esemény.

A 2022. évhez viszonyítva a **súlyos sérüléssel balesetek száma 24,86%-kal csökkent** (181-ről 136-ra), a **könnyű sérüléssel balesetek száma 1,66%-kal emelkedett** (302-ről 307-re).

A személysérüléssel közúti közlekedési balesetek 63,79%-át a személygépkocsi-vezetők (296) okozták, őket a kerékpárosok (60), majd a tehergépkocsi-vezetők (53) követték.

A személysérüléssel közlekedési balesetek közül átlagosan **minden 7. baleset okozója kerékpáros volt**. A kerékpárosok érintettségét vizsgálva megállapítható, hogy 60 fő okozóként, 82 fő részesként volt érintett balesetben. 60 kerékpáros okozó közül 2 esetben (3,33%-ban) – a 2022. évi 10,6%-hoz képest csökkenő mértékben – ittas állapotban idézték elő a balesetet.

A baleseti fő okok jelentős részét az elsőbbségi jog meg nem adása (123), a szabálytalan irányváltztatás (121), valamint az abszolút és a relatív gyorsajtás (94) képezte.

A 2022. évi 6,6%-ról (33 eset) a 2023. évben 5,6%-ra (26 eset) **csökkent az ittas állapotban okozott személysérüléssel közúti közlekedési balesetek aránya.**

Rendkívüli légi esemény – motoros sárkányrepülő lezuhanása – 1 alkalommal történt, amely során 2 fő súlyos sérülést szenvedett.

A Tiszai Vízügyi Rendőrkapitányság (a továbbiakban: TVRK) illetékességi területén **66,66%-kal nőtt a vízbefulladások száma** (12-ről 20-ra). A 2023. évben 234 (a 2022. évben 264) személyt sikerült élve kimenteni vizeinkből, amelyet a TVRK állománya hajtott végre, ebből 16 esetben együttműködve a polgári vízimentő szakszolgálat munkatársaival. A TVRK illetékességi területén 2 vízi közlekedési baleset következett be, amely során 2 fő elhalálozott és 1 fő súlyosan megsérült (a 2022. évben 1 vízi közlekedési baleset történt, amely során 1 fő sérült súlyosan).

4.2. A közlekedésbiztonsági helyzetet leginkább befolyásoló jogsértések visszaszorítása érdekében folytatott tevékenység

A közlekedésrendészeti nyomozó szerveknél a 2022. évhez viszonyítva **15,79%-kal csökkent a nyomozás elrendelések száma** (918-ről 773-ra), **a befejezett nyomozások száma 3,56%-kal csökkent** (898-ről 866-ra).

Járművezetés ittas állapotban vétség elkövetésének gyanúja miatt 438 esetben (a 2022. évben 513), illetve közúti baleset gondatlan okozása vétségének elkövetése miatt 110 esetben (a 2022. évben 120) rendelték el a nyomozást. A közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény miatt elrendelt nyomozások száma 31 volt, ami a 2022. év adataihoz (67) képest 53,7%-os csökkenést jelentett.

A közlekedésrendészeti állomány közterületi szolgálatra történő vezénylése 87 941 órában valósult meg, ami 7,59%-kal volt alacsonyabb a 2022. évi 95 164 óránál.

A 2023. évben szabálysértés elkövetése miatt a közlekedésrendészeti állomány 9671 fővel szemben alkalmazott szankciót, ami a 2022. évi 7419 főhöz képest 30,4%-os emelkedést jelentett.

A 2023. évben a teljes közterületi állomány 22 514 objektív felelősség körébe tartozó jogsértést dokumentált, ami 15,5%-os emelkedést mutatott a 2022. évi 19 496-hoz képest.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdésének megszegése miatt 9887 közigazgatási eljárás indult, ami a 2022. évi 8331 eljáráshoz képest 18,7%-kal nőtt.

A 2023. évben a teljes közterületi állományt figyelembe véve a közlekedési bűncselekmények miatti büntető feljelentések száma 1,5%-kal (734-ről 723-ra) csökkent, a közlekedési szabálysértések miatt tett feljelentések száma 4056-ra (a 2022. évi 3717-hez képest 9,1%-kal)

emelkedett. A közlekedési szabálysértések miatt kiszabott helyszíni bírságok száma a 2022. évi 10 646-ról a 2023. évben 13 604-re, 27,8%-kal növekedett.

Az ittas járművezetők kiszűrésére végrehajtott ellenőrzések száma 147 668-ról 162 563-ra emelkedett, a járművezetőkkel szembeni pozitív eredményt mutató alkoholeszteres ellenőrzések száma 22,9%-kal (1431-ről 1104-re) csökkent.

A közlekedésrendészeti intézkedések összesített száma a 2022. évi 52 414-ről 2023. évben 63 683-ra, 21,5%-kal emelkedett. A **63 683 intézkedésből 42 183 minősült kiemelt baleseti okhoz kapcsolódó intézkedésnek.** Ezek közül sebességtúllépés miatt 23 720 (56,2%), elsőbbség meg nem adása miatt 4460 (10,6%), irányváltóztatás miatt 6013 (14,3%) esetben történt intézkedés. A **három fő baleseti ok miatti intézkedések száma a kiemelt intézkedések 81%-a volt.**

A passzív biztonsági eszközök használatával kapcsolatos intézkedések száma a 2023. évben 43,8%-kal (5311-ről 7638-ra) emelkedett a 2022. évhez képest. A biztonsági öv használatának elmulasztása miatt kezdeményezett intézkedések száma 45,8%-kal (4918-ről 7171-re) nőtt, a gyermekbiztonsági rendszer használatának elmulasztása miatti intézkedések száma 21,2%-kal (316-ről 383-ra) és a bukósisak használatával kapcsolatos intézkedések 9,1%-kal (77-ről 84-re) emelkedtek.

A **Kkt. 20. § (1) bekezdés k) pontjában nevesített jogsértések miatt** a 2023. évben 9779 közigazgatási eljárást kezdeményeztünk a 2022. évi 8038 eljáráshoz képest, a **növekedés mértéke 21,66%-os** volt. A 2023. évben 54 esetben indult I. fokú közigazgatási eljárás a hatáskörünkbe tartozó **AETR és egyéb jogsértések** elkövetése miatt, amely esetszám **46%-kal csökkent** a 2022. évi 100 esethez képest.

5. Az illegális migráció helyzete

A rendőr-főkapitányság illetékességi területén a 2023. évben 5 alkalommal összesen 62 fővel szemben hajtottak végre határrendészeti intézkedést.

A 2023. évben a rendőr-főkapitányság a Nemzeti Adó- és Vámhivatal helyi Pénzügyőri Igazgatóságával (a továbbiakban: NAV) és az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Észak-alföldi Regionális Igazgatóságával (a továbbiakban: OIF) 105 esetben hajtott végre **közös ellenőrzést.** Az **akciókban** a 217 fő helyi rendőri erőn felül a NAV 113 fővel, illetve az OIF 2 fővel képviseltette magát. Az ellenőrzések során összesen 788 főt igazoltattak, amelyből 458 fő magyar állampolgár és 330 fő külföldi volt. Gépjármű ellenőrzést összesen 251 esetben hajtottak végre, 9 jogellenes cselekmény tártak fel, 2 fővel szemben helyszíni bírságot szabtak ki, 6 személy ellen szabálysértési feljelentést tettek, 1 főt figyelmeztetésben részesítettek a hatóság munkatársai.

Belső vármegyeként a rendőr-főkapitányság nem rendelkezik schengeni külső és belső határral sem. Alapvetően a határ felől az M4-es, illetve a 4-es főúton, valamint az M44-es és 44-es számú főközlekedési útvonalon érkező, elsősorban román állampolgárok ország belseje felé történő közlekedése, illetve az Európai Unió belseje felé irányuló teherforgalom áthaladása volt jellemző.

A rendőr-főkapitányság az illetékességi területén az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények elleni hatósági fellépés hatékonyságának növelésére, illetve összehangolására kiadott 8/2010. (II. 19.) IRM-SZMM-PM-KHEM együttes utasításban foglaltak végrehajtásával működtette az illegális migráció elleni szűrőhálót.

A helyi szintű ellenőrzések kidolgozásánál figyelembe vettük az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Főügyeletén működő Nemzeti Koordinációs Központ

(NCC) által, napi rendszerességgel megküldött, az államhatárt érintő és az illegális migrációval kapcsolatos jogellenes cselekmények felfedéseinek jellemzőit tartalmazó jelentéseit, valamint az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Határrendészeti Főosztály által a mélységi migrációs ellenőrzések végrehajtására kiadott módszertani útmutatót.

A **rendőr-főkapitányság illetékességi területe** az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények szempontjából **továbbra sem tekinthető fokozottan fertőzöttnek**. Az autópályákon bevezetett szigorú ellenőrzések terelő hatása ellenére vármegyénkben az illegálisan, az országban tartózkodó személyek szervezett szállításával, csempészésével, illetve rejtésével foglalkozó csoportokra vonatkozó bűnügyi információ nem merült fel.

II. A közbiztonság érdekében tett intézkedések és az azzal kapcsolatos feladatok

1. A közterületi jelenlét mértéke, a közterületek, nyilvános helyek, valamint a kiemelt idegenforgalmi területek biztonsága

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye illetékességi területe 5581,63 km² (www.ksh.hu), becsült lélekszáma a 2023. január 1-jei adatok alapján 356 388 fő. A közterületre vezényelhető tényleges létszám az illetékességi terület nagyságához viszonyítva 15,72 km²/fő, míg a lakosság számához viszonyítva 1004 lakos/rendőr. A rendőr-főkapitányság illetékességi területén **8 rendőrkapitányság** szervezetében a lakossági elvárások és a lehetőségek figyelembevételével **23 rendőrőrs** működik, amelyből 9 osztály és 14 alosztály jogállású.

A 2023. évben a rendészeti közterületi óraszám 343 522,34 volt, ami 5,3%-kal csökkent a 2022. évhez viszonyítva. A közrendvédelmi állományból 38 432 főt összesen 251 019 órában vezényeltünk közterületi szolgálatra.

A turisztikai igényben megnövekvő regionális rendőri feladatok eredményes végrehajtása érdekében létrehozott **Tisza-tavi Régiós Közbiztonsági Koordinációs Bizottság** (a továbbiakban: TKKB) működésének koordinációját a 2023. évben a Heves Vármegyei Rendőr-főkapitányság végezte.

A TKKB működését illetően az infrastrukturális sajátosságokat és lehetőségeket figyelembe véve Jász-Nagykun-Szolnok vármegye esetében Tiszafüred, Abádszalók a turisták által leglátogatottabb terület.

A rendőr-főkapitányság és a helyi rendőri szervei 2023. július és augusztus hónapokban 1-1 alkalommal tartottak többnapos, összehangolt közlekedésrendészeti és bűnügyi-közbiztonsági ellenőrzést. A Készenléti Rendőrség mindkét alkalommal szolgálati helikopter biztosításával támogatta a feladat végrehajtását, melynek során a 4-es számú főút vármegyei szakaszát, a Tisza-tó térségét és az ott megtartott rendezvényeket ellenőrizték.

2. A közrendvédelmi szolgálatteljesítés gyakorlata

A 2023. évben az elfogások száma 7,4%-os csökkenést (2375-ről 2199-re), az előállítások száma 3,1%-os (3248-ról 3350-re), a büntető feljelentések száma 25,2%-os emelkedést (1264-ről 1583-ra) mutatott.

A 2023. évben az elrendelt és a végrehajtott elővezetések számában, illetve a végrehajtott elővezetések arányában kismértékű csökkenés volt megfigyelhető (a 2022. évben 4280 elrendelt és 1327 végrehajtott elővezetés, 31,00%-os végrehajtási arány; a 2023. évben 3707 elrendelt és 1144 végrehajtott elővezetés, 30,86%-os végrehajtási arány).

A 2023. évben a szabálysértések elkövetőivel szemben alkalmazott intézkedések 15,5%-os emelkedést mutattak a 2022. év adataihoz viszonyítva (32 187-ről 37 168-ra). A gyakorlatban a teljes közterületi állomány figyelembe vette a figyelmeztetés, a helyszíni bírság és a

szabálysértési feljelentés alkalmazhatósága során a fokozatosság elvének betartását, figyelemmel arra, hogy a szigorúbb szankció alkalmazása valóban indokolt esetben történjen meg. A 2022. évhez viszonyítva a 2023. évben a szabálysértési feljelentések 8,8%-kal (5176-ról 5633-ra), a helyszíni bírságok 35%-kal (11 819-ről 15 958-ra), a figyelmeztetések száma pedig 2,5%-kal (15 192-ről 15 577-re) emelkedett.

A **RAILPOL** Rail Action Day 24BLUE és a RAILPOL Rail Action Week elnevezésű nemzetközi vasúti rendőri ellenőrzésekben a társszervekkel közösen vett részt a rendőr-főkapitányság. A feladatok végrehajtásában 175 rendőr és 31 egyéb közreműködő volt, amely során összesen 29 vasútállomást és környékét, továbbá 87 vasúti szerelvényt ellenőriztek, valamint 1492 személyt igazoltattak.

A Készenléti Rendőrség a 2023. évben megközelítőleg minden héten, a lakosság szubjektív biztonságérzetének fokozása és egyes kiemelt bűncselekmények számának visszaszorítása érdekében, valamint egy-egy nagyobb tömeget vonzó rendezvény hathatósabb rendőri biztosítása érdekében 101 alkalommal 678 fő rendőrrel és 169 szolgálati járművel látott el szolgálatot összesen három (Karcag, Jászberény, Szolnok) rendőrkapitányság illetékességi területén. Az intézkedések során 3973 főt igazoltattak, 111 szabálysértési feljelentést tettek, 272 fővel szemben helyszíni bírságot szabtak ki, 7 személyt szándékos bűncselekmény elkövetése során értek tetten, további 8 főt bűncselekmény gyanújával állítottak elő.

3. A rendezvénybiztosítások

A 2023. évben a gyülekezési törvény hatálya alá tartozó gyűlést 16 esetben jelentettek be, amelyeket a gyülekezési hatóság tudomásul vett. Biztosítás végrehajtása 15 esetben, összesen 61 fő rendőr részvételével (a 2022. évben 37 esetben összesen 335 fő rendőr részvételével) valósult meg.

Egyéb rendezvény biztosítása 66 esetben történt, a biztosításokban 240 rendőr 637 órában vett részt, azok során 4 intézkedést foganatosítottak (a 2022. évben egyéb rendezvény biztosítása 115 esetben történt, a biztosításokban 475 rendőr 2983 órában vett részt, azok során 28 intézkedést foganatosítottak).

Sportrendezvény biztosítása 40 esetben történt, azokat 399 fő saját és 26 fő utalt rendőr biztosította (a 2022. évben 36 esetben, 314 fő saját és 53 fő utalt rendőr). A sportrendezvények biztosítás során rendőri intézkedés nem történt.

4. Az esetlegesen bekövetkezett katasztrófa-, illetve veszélyhelyzettel kapcsolatban végrehajtott rendőri feladatok

A 4632 számú út és a 180 SR2 számú vasúti átjáró kereszteződésénél (kétpói vasúti átjáró) 2023. július 9-én egy 17 vagonból álló, Törökszentmiklós irányából Mezőtúr irányába közlekedő teherszállító szerelvény felborult és 9 kocsi elhagyta a vasúti pályát.

A szerelvény többféle veszélyes anyagot szállított (butil acetát, olvasztott fenol), amelyek fokozottan tűz- és robbanásveszélyesek, illetve maró hatásúak. Mivel a veszélyes anyag szivárgása észlelhető volt, így az illetékes katasztrófavédelmi szerv lakosságvédelmi intézkedés keretében 12 lakóházból összesen 40 főt telepített ki, akiket hozzátartozóiknál, illetve az önkormányzat által biztosított épületben helyeztek el. A kiszabadult veszélyes anyag koncentrációja nem érte el a kritikus értéket, így a kitelepített személyek néhány órán belül visszatérhettek otthonaikba.

Az esemény kapcsán a Btk. 165. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége elkövetése miatt büntetőeljárás van folyamatban.

5. A körzeti megbízotti tevékenység

Az állománytáblázat szerint a körzeti megbízotti státuszok száma 160, ebből 135 betöltött. A meglévő 135 fő körzeti megbízottból 22 fő megbízással látta el a szomszédos körzet feladatait. A körzeti megbízottak jelentős szerepet töltek be a kistelepülések közösségi életében, kapcsolatot tartottak a településeken élőkkel, részt vettek a rendezvényeken és fórumokon. Széles körű szakmai, hely- és személyi ismereteikkel hatékonyan járultak hozzá a bűnüldöző munka eredményességéhez. A lakosságszám alapján 1 körzeti megbízotti státuszra 2640 fő lakos jut. A körzeti megbízottak 2023 februárjától büntetőeljárásokat is folytatnak. A rendőr-főkapitányság körzeti megbízotti állománya a 2023. évben 206 önálló nyomozást folytatott, 159 büntetőügyet fejeztek be önállóan és 613 esetben bűnügyi megkeresést hajtottak végre.

6. Az ügyeleti tevékenység, a tevékenység-irányítási központ működése

A 2023. évben a tevékenység-irányítási központ (a továbbiakban: **TIK**) **34 591 esetben** kezdeményezett beavatkozást igénylő intézkedést, ami a 2022. évhez képest 39,8%-os emelkedést jelentett, 9851-gyel több bejelentés érkezett. Élő hangot **4697 esetben** kapcsoltak a hívásfogadó központok, ami 1021 alkalommal (27,7%) több, mint a 2022. év kapcsolásszáma.

A 112-es Egységes Segélyhívó Rendszer Hívásfogadó Rendszeréből érkezett adatlapokra történt rendőri intézkedések szint-idejének statisztikája alapján **az átlagos adatlap átvételi idő 0:22 perc volt, ami a 2022. év eredményét szinten tartotta, változás nem történt.** A 2023. évben az **átlagos reagálási idő 18:14 perc volt.**

7. Az igazgatásrendészeti tevékenység

A rendőr-főkapitányság illetékességi területén működő rendőri **szabálysértési** hatóságok a 2023. évben 6210 szabálysértési ügyet iktattak, a feljelentett személyek száma 6300 fő volt. A 2022. év során 6412 szabálysértési ügyet iktattunk 6608 elkövetővel szemben. A 2023. évben az **ügyek számában 3,2%-os, a feljelentettekében 4,6%-os csökkenés tapasztalható.**

A szabálysértési eljárásban **elmarasztalt személyek száma 6,2%-kal csökkent.** A 2022. évben 4405 fővel, a 2023. évben 4130 fővel szemben szabtuk ki büntetést vagy történt intézkedés. A kiszabott pénzbírságok száma 2968 esetben 128 257 000 forint volt, ami a 2022. évi 116 005 000 forinthez viszonyítva 10,56%-kal nőtt. Figyelmeztetést 1135 esetben alkalmaztunk, közérdekű munka büntetést 6 esetben szabtuk ki. Az egy főre jutó bírság összege átlagosan 43 213 forint, a 2022. évben 38 046 forint volt.

A 2022. évben 168, a 2023. évben 333 esetben alkalmaztunk járművezetéstől eltiltást. A növekedés oka, hogy a rendőr-főkapitányság szabálysértési hatóságai a közlekedésbiztonság növelése érdekében, eleget téve a 2023. évre megfogalmazott egyik legfőbb célkitűzésnek, a legfőbb baleseti okok esetében rendkívül szigorúan és konzekvensen alkalmazták az eltiltás jogintézményét.

Az ügyforgalmi adatokkal megegyezően 5,4%-kal csökkent a megszüntetések száma, a 2022. évben 2157, a 2023. évben 2040 megszüntető határozat született. Elévülés miatt megszüntetés nem történt.

Fegyver-engedélyügyi szakterületen az engedélyokmányok száma a 2023. évben 5893, a „tevékenységi engedélyek” (forgalmazói, javítói, házilagos lőszerszerelési) száma 70 volt. Az érvényes engedélyek alapján birtokolt fegyverek száma 12 645, amelyből 328 fegyver jogi személyek, 12 317 fegyver természetes személyek birtokában van. Az engedélyező hatóságok és a tárolóhely ellenőrzésbe bevont közterületi állomány tagjai 579 esetben hajtottak végre hatósági ellenőrzést, fegyverismereti vizsgán 62 fő vett részt.

A **személy- és vagyonvédelmi, magánnyomozói tevékenység** folytatására működési engedéllyel rendelkező, vagy tevékenységét bejelentés alapján végző egyéni és társas

vállalkozások száma a 2023. évben 218 (a 2022. évben 212) volt, emellett 3383 fő (a 2022. évben 3204 fő) rendelkezett tevékenység végzésére jogosító igazolvánnyal.

A **megkülönböztető jelzés** felszerelésére és használatára vonatkozó érvényes engedélyek száma a 2023. évben 3 volt, ami a jogszabályi környezet változása miatt kevesebb, mint az előző években. A figyelmeztető jelzés felszerelésére és használatára vonatkozó érvényes engedélyek száma 102 (a 2022. évben 104) volt.

Pirotechnikai szakterületen az elmúlt évek trendjeinek megfelelően tovább csökkentek az ügyszámok. A 2023. évben összesen 4 felhasználási engedélyt adtak ki, a rendőrkapitányságok 17 bejelentést fogadtak be és vettek tudomásul (a 2022. évben 7 felhasználási engedély, 18 felhasználással kapcsolatos bejelentés tudomásul vétele történt). Az év végéhez kapcsolódó forgalmazási és a forgalmazással összefüggésben kiadott ideiglenes tárolási engedélyek száma 14 volt. Állandó forgalmazási és tárolási engedéllyel 1 vállalkozás rendelkezett.

Az **egyéb rendészeti feladatokat ellátó személyek** szolgálati igazolvány és jelvény kiállítására, pótlására és cseréjére irányuló kérelmek száma a 2022. évhez képest 70,4 %-kal csökkent. A 2023. évben 26, a 2022. évben 88 kérelem érkezett. A 2023. év végén érvényes igazolványok és jelvények száma 453 volt.

Kábítószer-rendészeti szakterületen 528 ellenőrzést hajtottak végre, amely érdemben nem marad el a korábbi évek adataitól.

A **polgári felhasználású robbanóanyagokkal kapcsolatos hatósági tevékenység** körében a rendőr-főkapitányság illetékességi területén egy jogi személy végez polgári felhasználású robbanóanyagokkal ipari tevékenységet és rendelkezik hatóságunk által kiadott érvényes belföldi szállítási, robbanóanyag átadási engedéllyel.

Atomenergiával kapcsolatos hatósági ügyintézésben vármegyénk illetékességi területén egy gazdasági társaság érintett, aminek három fő munkavállalója rendelkezik közbiztonsági engedéllyel. A 2023. évben közbiztonsági engedély kiadása, valamint visszavonása érdekében kérelem hatóságunkhoz nem érkezett.

8. A bűn- és baleset-megelőzés

8.1. A bűnmegelőzési tevékenység

8.1.1. Család- és gyermekvédelmi tevékenység, valamint a hozzátartozók közötti erőszak helyzete

A rendőr-főkapitányság a 2023. évben **kiemelten kezelte** a család- és gyermekvédelem területén jelentkező feladatokat. A vármegyei bűnmegelőzési egység részt vett a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Gyermekvédelmi Központ szervezésében létrejött „**Csellengők**” szakmaközi munkacsoportjában, amelynek elsődleges célja az intézetben nevelkedett gyermekek szökéseinek megakadályozása, azok számának csökkentése volt. Ennek érdekében „**Kapaszkodó**” elnevezéssel egy egész évet átölelő programsorozat indult, amely során havonta három gyermekotthonban rendszeres foglalkozásokat, előadásokat tartottak, interaktív játékokat és színházi előadásokat szerveztek. Kollégáink a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság vármegyei kirendeltségével szoros együttműködést alakított ki, közös szervezésben rendezték meg a „**Gye-Re**” elnevezésű rendőrségi gyermeknapot, amelynek fókuszában a bűn- és baleset-megelőzés, valamint a rendőrségi toborzás állt, célcsoportja pedig az intézetben, illetve nevelőszülőknél élő gyermekek voltak.

A rendőr-főkapitányság kiemelt figyelmet fordított a **hozzátartozók közötti erőszak** megelőzésére, a lakosság tájékoztatására. Figyelemfelhívó kampányt szervezett és innovatív eszközökkel (**fórum színház**) hívta fel a figyelmet a családon belüli erőszak jelenségére.

8.1.2. Gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység

A 2023. évben az iskolai bűnmegelőzési tanácsadók (a továbbiakban: IBT) összesen **388** **prevenációs előadást**, a DADA oktatók **70 foglalkozást tartottak**.

A rendőr-főkapitányság a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság vármegyei kirendeltségének közreműködésével szervezte meg az **eltűnt gyermekek világnapjához** kapcsolódó, szolnoki figyelemfelhívó rendezvényét, amelyen a gyermekotthonokban lakók bemutathatták a közösen festett mozaikképeket, illetve részt vettek a szolnoki általános iskolások által hajtogatott, kis kék virágok osztásában.

8.1.3. Az áldozatvédelem területén végzett rendőri tevékenység

Az áldozatvédelem hatékonyabb megvalósítása és az áldozati jogok szélesebb körű érvényesülése érdekében **az áldozatvédelmi szervezetekkel a kapcsolattartás tovább erősödött**, rendszeres szakmai megbeszélések keretében jelölték ki a közös munka területeit. Az együttműködést továbbra is a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemezte.

A 2023. évben a rendőr-főkapitányság a Szolnoki Áldozatsegítő Központ (a továbbiakban: ÁSK) munkatársaival több közös programot szervezett. Az **áldozatok világnapjához kapcsolódó** kerekasztal megbeszélés eredményeként született meg a **„Kapaszkodó” programterv**, amelynek eredményességét, tapasztalatait a **Police Café** formájában dolgozták fel a gyermekvédelem területén dolgozókkal közösen. A 2023. évben is **kiemelt figyelmet kapott a rendőri állomány oktatása**, a mentorképzés, ami a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Igazságügyi Osztályának és az ÁSK munkatársainak közreműködésével valósult meg.

A rendőr-főkapitányság a **nők elleni erőszak megszüntetésének világnapján** saját készítésű plakátkampányt indított, illetve a **Kaméleon társulat** bevonásával **„A hallgatás öl”** címmel egy improvizációs színdarabot állítottak színpadra, amellyel újszerű megközelítésben igyekeztek ráirányítani a figyelmet az áldozatsegítés és az áldozatvédelem fontosságára.

8.1.4. Az emberkereskedelem elleni küzdelem

A **„Kapaszkodó” programterv** részeként a rendőr-főkapitányság szakemberei külön figyelmet szenteltek az emberkereskedelem és a prostitúció elleni küzdelemnek. Ennek érdekében, a **Kaméleon társulat** bevonásával **„Ne légy áldozat!”** címmel, egy **improvizációs színházi előadást** hívtak életre és mutattak be a programban résztvevő, gyermekvédelmi intézetben nevelkedett gyerekek számára. A felmerült kérdéseket, problémákat, nehéz szituációkat a helyszínen jelenlévő szakemberekkel, az előadás menetébe iktatott beszélgetések során oldották fel, figyelve arra, hogy a résztvevők tényleges megoldási javaslatokat kaphassanak. Az előadás során külön hangsúlyt kapott a **„Signal for Help”** segítségkérő jelzés megismertetése.

8.1.5. A megelőző vagyonvédelemben végzett tevékenység

A 2023. évben a rendőr-főkapitányság rendőri szervei összesen **795 kitelepülés** tekintetében végeztek vagyonvédelmi tevékenységet („Házhoz megyünk! – Biztonságban Magyarországon!” program, egyéb kitelepülés, szórólapozás, lakossági előadás), tájékoztatást nyújtva a vagyonvédelem fontosságáról, a megelőzési és áldozatvédelmi lehetőségekről. A **„BikeSafe” program keretében**, összesen **421 kerékpárt regisztráltunk** a 2023. évben, ezzel is hozzájárulva a tudatos vagyonvédelem népszerűsítéséhez. A lakosság önvédelmi mechanizmusának segítése az **Elektronikus Lakossági Bűnmegelőzési Információs Rendszeren** (a továbbiakban: ELBIR) (17 lapszám), valamint a **Rendőrség honlapján** keresztül közzétett közlemények (110 darab) útján megvalósult.

8.1.6. A kábítószer prevenció

A „Mondj nemet a drogokra!” QR kóddal ellátott online kitölthető **drogprevenciós kvíz készült és nyereményjáték indult**, ami a káros szenvedélyek negatív hatásai, a kábítószerfogyasztás veszélyei és következményei köré épülve szólította meg a lakosságot. A megelőzési előadók a 2023. évben összesen **108 alkalommal tartottak** drogprevencióval, szenvedélyekkel, valamint mérgező anyagokkal kapcsolatban **tájékoztató előadást**.

8.1.7. Kiberbiztonság

Az online térben elkövetett bűncselekmények visszaszorítása érdekében, a prevenciós feladatok ütemezésére a 2023. évben **külön feladatterv készült**. Kiemelt hangsúlyt kaptak a különféle elkövetői magatartásokat **képregény** formájában bemutató, és ahhoz kapcsolódó **online kvíz** kérdéssorral feldolgozó tájékoztató anyagok. A rendőr-főkapitányság munkatársai szélesvásznú filmkockákra írt üzenetekkel kívántak fellépni a kibertérben tevékenykedő családokkal szemben, amelynek érdekében **mozikban vetíthető kisfilmeket** készítettek. Figyelemmel a lakosság tájékoztatásának fontosságára, és az ebben betöltött közvetítői szerepre, a vármegyéből **öt mozi** (Szolnok, Mezőtúr, Kisújszállás, Martfű, Jászberény) **állt az újszerű kezdeményezés mellé**, ahol a reklámblokkokba építve láthatják a filmszínházba érkezők ezeket a kisfilmeket.

A rendőr-főkapitányság munkatársai a buszpályaudvarokra **figyelemfelhívó hanganyagokat** készítettek, a **buszokon plakátkampányt** indítottak, a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Baleset-megelőzési Bizottság Facebook oldalán október hónapban naponta jelentkeztek **kibervédelmi tanácsokkal**, majd novembertől keddi napokon **„KiberKeddjünk”** címmel jelentettek meg a témához kapcsolódó tanácsokat tartalmazó posztokat.

A rendőr-főkapitányság egy klinikai szakpszichológus bevonásával **„Miért dőlünk be?”** címmel **előadásorozatot indított** a vármegye településein, nagy hangsúlyt fektetve a nyilvánosság erejére a rádiós és televíziós nyilatkozatok, stúdióbeszélgetések során. A járási közbiztonsági egyeztető fórumok külön napirendi pontként tárgyalták az elkövetői magatartásokat és a prevenciós erőfeszítéseket. Az iskolai tematikus programok (DADA program, IBT program) és egyéb foglalkozások alkalmával összesen **262 órát tartottak a bűnmegelőzési szakemberek az online veszélyek témakörében** több, mint 6000 diák bevonásával. Az **ELBIR kiadványok** túlnyomó többsége (13 lapszám) a tudatos internetezést elősegítő ajánlásokkal, tanácsokkal foglalkozott. A bűnmegelőzési előadók a 2023. évi **Biztonságosabb Internet Napjához – Safer Internet Dayhez** – köthetően február hónapban kiemelt figyelmet fordítottak az iskolai programok során a tiltott pornográf felvételekkel kapcsolatos bűncselekmények következményeinek és az áldozattá válás elkerülése lehetőségeinek ismertetésére.

8.1.8. Állatvédelmi tevékenység

A 2023. évben is **folytatódtak a terápiás kutyák bevonásával megtartott iskolai foglalkozások**, amelyek által a gyermekek saját élményeik alapján sajátíthatták el a felelős állattartás alapszabályait. Az **állatok világnapja alkalmából** folytatódott a plakátkampány és a rendőrségi dolgozók körében meghirdetett **adománygyűjtés**. A szolgálati kutya és gazdájának mindennapjairól szóló életképek bemutatásával **videó készült a Rendőrség Tik-Tok csatornájára**. Az állatvédelmi témahéthez igazodva, **online kvízzjáték készült**, **„Szabad a gazda? – Legyél velünk NyomoZOO!”** címmel, segítve, színesítve és interaktívabbá téve az iskolai előadásokat. A világnaphoz köthetően összesen 34 IBT előadást, illetve DADA órát, valamint egyéb bűnmegelőzési foglalkozást tartottak a kollégák, amelyek fókuszába az állatvédelemhez kapcsolódó prevenciós tevékenységet állították.

8.2. Az iskolaőri tevékenység

A rendőr-főkapitányság a 2023. év utolsó negyedében **19 új belépő intézménnyel kötött együttműködési megállapodást, így az iskolaőrséggel érintett közoktatási intézmények (8 középiskola, 38 általános iskola) és az iskolaőri státuszok száma 46-ra növekedett. Az iskolaőri rendszer 2023. december 31-én 98%-os feltöltöttséggel (45 fő) működött.**

A tevékenység összehangolását, irányítását 1 fő vármegyei és 7 fő helyi koordinátor végezte, akik a 2023. évben 424 alkalommal ellenőrizték az iskolaőrök munkáját. **Az iskolaőrök a 2023. évben 13 esetben intézkedtek**, ebből 1 jogsértő cselekményt testi kényszer alkalmazásával akadályoztak meg. A jogszerű, szakszerű és arányos intézkedéseik során személyi sérülés, anyagi kár nem keletkezett.

A rendőr-főkapitányság illetékességi területén **az iskolaőri programban jelenleg résztvevő oktatási intézmények vezetői meglegedettségüket fejezték ki** az iskolaőrök jelenlétével kapcsolatban. A program eredményességét mutatja, hogy több intézmény vezetője jelezte, hogy a tagintézményeiben is igényelné az iskolaőri jelenlétet.

8.3. Bűnmegelőzési témájú sikeres pályázatok, együttműködések

A rendőr-főkapitányság 2023. március 22-én **együttműködési megállapodást kötött** a Kratochvil Károly Honvéd Középiskola és Kollégium, **Szolnoki Honvéd Kollégiummal**. A megállapodás célja havonta egy alkalommal prevenciós előadás tartása a kollégium növendékei számára.

A rendőr-főkapitányság a 2023. évben a **TKKB** munkájában aktív szerepet vállalt. A 2022. évben sikeresen zárult **„Tisz(t)a-tó prevenciós projekt”** elnevezésű pályázat egyes projektelemeit ismét felhasználva, azonban önálló pályázattal a 2023. évben nem jelentkezett. A vármegyei szintre emelt **„Kapaszkodó”** elnevezésű program megvalósítása során, szoros munkakapcsolatot és konstruktív együttműködést alakított ki a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kirendeltségével.

8.4. Bűnmegelőzési tartalmak közösségi médiában történő megjelenése

A rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési munkatársai kiemelt figyelmet fordítottak a prevenciós üzenetek célba juttatására. A 2023. évben – profiljától eltérően – a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Baleset-megelőzési Bizottság által kezelt Facebook felület (Balesetmegelőzés Szolnok megye) biztosított lehetőséget a **bűnmegelőzési tartalmak megosztására**, majd az október hónaptól történő profilbővülést (bűn- és balesetmegelőzés, sajtó) követően még több alkalom nyílt a **prevenciós üzenetek közvetítésére**. Ezen utóbbi időszakban összesen **37 poszt** született.

8.5. A baleset-megelőzési tevékenység

A rendőr-főkapitányság Balesetmegelőzési Bizottságának (a továbbiakban: BB) célja a 2023. évben is a lakosság közlekedési kultúrájának javítása, valamint a média- és Facebook tevékenységével a rendőr-főkapitányság imázsának növelése volt.

A 2023. év a biztonsági öv viselésének népszerűsítéséről szólt, így a BB kezdeményezéséből induló **„CSAT(T)LAKOZZ!”** kampány az év során folyamatosan zajlott. A kampány csúcса a Közlekedési Kultúra Napján szervezett, több előadót is felsorakoztató interaktív városi rendezvény-, és a Biztonság hete keretében az Üzenet Táncszínház bemutatója volt a vezetői engedély megszerzése előtt álló középiskolás fiatalok részére.

A 2023. év egyik legnagyobb szakmai kihívása a „**Közlekedik a család!**” országos verseny – társrendezőként történő – megszervezése volt.

A 2023. évben több rajz-, és videó pályázatot is meghirdettünk. A balesetmegelőzéssel foglalkozó kollégák a rendezvényeken – például Bringás reggeli, Civil Kavalkád napja, Rendőr-, és Tűzoltó Nap, Honvédségi Családi Nap, Vármegye Nap, Tiszavirág fesztivál – közlekedésbiztonsági vetélkedővel, KRESZ totóval, biztonsági öv szimulátorral, kerékpáros mágneses kirakóval, részeg szemüveggel várták a résztvevőket. Több tucat óvodába, általános iskolába és munkahelyi oktatónapokra, családi napokra is kaptak meghívást a kollégák.

A nyár folyamán megszerveztük a **Nyári Közlekedésbiztonsági Tábort**. Szeptemberben részt vettünk a Központi tanévnyitó Ünnepeken a KEVE kutyával, utalva az iskolarendőr feladatai mellé újonnan bekerülő „**Közlekedjünk Együtt, Vigyázzunk Egymásra!**” programra.

A Fradi SuLiga fiatal sportolóknak szóló programjába ismét bekapcsolódtunk, illetve láthatósági eszközöket osztottak a kollégák több szolnoki sportegyesület részére.

Az év végén a „**Látni és Látszani!**” kampány részeként „**CSAT(T)LAKOZZ!**” autósmatricát és láthatósági eszközöket ajándékoztunk a Light Friday, a Mikulás-, valamint Kék angyal akciói során.

A médiával való kapcsolattartás évek óta folyamatos és aktív, a közlekedésrendészeti szolgálati ág 52 esetben adott interjút, és a közösségi médiafelületen több élő bejelentkezésük volt. A BB által eddig működtetett **Balesetmegelőzés Szolnok Vármegye Facebook** oldalon 459 posztot készítettek a szerkesztők, amelynek az év zárásakor **13 220 követője volt. A közlemények összesen 2 761 428 elérést és 266 457 aktivitást generáltak.**

A BB tevékenysége, rendezvényei, a versenyek és a programok a vármegye lakosságának körében népszerűek, így pozitív hatást gyakoroltak a szemlélet formálásában, és ezáltal a közlekedési kultúra javulásában.

8.6. „Az iskola rendőre” program, valamint a „SuliMoped” program

A 2022/2023-as tanév kezdetén Jász-Nagykun-Szolnok vármegye 72 településén 97 iskolarendőr 115 iskolában kezdte meg tevékenységét. A 2023/2024-es tanévben a települések és iskolák száma változatlan, azonban az iskolarendőrök száma 101 főre bővült. Az iskolarendőrök aktívan részt vettek az oktatási intézmények előtti biztosításokban, folyamatos kapcsolatot tartottak a tantestületek képviselőivel, valamint több ezer kerékpáros villogót, láthatósági mellényt és karpántot osztottak szét a gyermekek részére a különböző programok és rendezvények során. A 2022/2023-as tanévben Jászberényben valósult meg a **”SuliMoped”** program, melynek keretében a tanfolyamot elkezdő 26 gyermek közül 23 fő tett sikeres vizsgát, és kapta meg első vezetői engedélyét segédmotoros kerékpárra.

9. Együttműködés

9.1. Az önkormányzatokkal folytatott együttműködés

A 2023. évben a vármegye 78 településéből 76 településen történt önkormányzat előtti beszámoló megtartására szóló felkérés, valamint a vármegyei közgyűlés előtti beszámolóra, amelyeket – 2 település kivételével: Csépa és Jászfelsőszentgyörgy – minden esetben elfogadtak. A két érintett település vonatkozásában a felmerülő észrevételekre visszatérő ellenőrzések végrehajtásával, valamint az önkormányzat és a Rendőrség közötti folyamatos kommunikációval reagált a rendőr-főkapitányság.

Az önkormányzatokkal folyamatos és hatékony volt a kapcsolattartás, a járási egyeztető fórumok megtartása során kölcsönösen tájékoztattuk egymást a végrehajtott feladatokról és elképzelésekről.

9.2. A területi és a helyi védelmi bizottságokkal folytatott együttműködés

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Területi Védelmi Bizottság (a továbbiakban: TVB) tavaszi és őszi rendes ülésén minden esetben képviseltette magát a rendőr-főkapitányság. A TVB elnöke által előterjesztett, a szomszédos országból humanitárius katasztrófa miatt vármegyénkbe érkezett személyekkel kapcsolatos támogatási igények elbírálása tárgyában tartott írásos szavazásokon részt vettünk, azt támogattuk. A TVB munkacsoportjaiba delegált összekötők mind a katasztrófavédelmi, mind a honvédelmi munkacsoportok éves felkészítésén részt vettek.

A TVB munkacsoportjában 2 alkalommal vettünk részt közös gyakorlaton.

A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság szervezésében 2023. március 22-én tartottuk az Országos Tömeges Mentési és Sérültellátási törzsvezetési gyakorlatot a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság objektumában. A vármegyénk területét is érintő végrehajtásban a rendőr-főkapitányság állományából 4 fő vett részt, akik a TVB, a rendőr-főkapitányság Törzs és a helyszíni operatív törzsekben látták el a rendőri feladatokat.

Az országos polgári védelmi törzsvezetési gyakorlatot 2023. szeptember 27-én tartották meg, melynek során a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet kezelését modellezték. A gyakorlatban Jász-Nagykun-Szolnok vármegye, mint befogadó vármegye volt érintett. A gyakorlaton a rendőr-főkapitányság részéről a TVB Katasztrófavédelmi Munkacsoportjába beosztott 2 fő vett részt.

9.3. A területileg illetékes bírósággal és ügyészséggel folytatott együttműködés

A rendőr-főkapitányság és a **Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Főügyészség közötti munkakapcsolat és együttműködés példaértékű**, konstruktív. A területi és a helyi nyomozó szervek az egyes nyomozásokat felügyelő **ügyészi szervezetekkel** napi rendszerességű kapcsolatban állnak. A közvetlen kapcsolattartás az információk gyors átadását teszi lehetővé, ami hozzájárul a büntetőeljárások hatékony, időszerű és szakszerű lefolytatásához. **A bíróságokkal az együttműködés szintén példaértékű**, megkeresés vagy adatkérés érkezése esetén azok soron kívüli végrehajtása megtörténik.

A rendőr-főkapitányság munkatársai részt vettek a Szolnoki Törvényszék Büntető Kollégiuma által 2023. szeptember 22-én tartott **kibővített kollégiumi ülésen**, ahol **előadást tartottak** az új büntetőeljárásról szóló törvény vonatkozásában, a jogalkalmazói tapasztalatok összegzése témakörben.

A titkos információgyűjtő tevékenység keretében, a nyílt eljárások mellett alkalmazott leplezett eszközök esetében, a területi és helyi szervek az ügyészségekkel és a bíróságokkal szoros együttműködésben végezték munkájukat.

9.4. Az oktatási intézményekkel, egyházakkal, civil szervezetekkel folytatott együttműködés

A rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési egysége a családon belüli erőszak megelőzése kapcsán évek óta együttműködik az Ökumenikus Segélyszervezet Regionális Krízisambulanciájával, a kábítószerprevenció terén a szolnoki Drogkonzultációs Központ munkatársaival. Az együttműködést a **jó munkakapcsolat** és a **kölcsönös segítségnyújtás** jellemzi.

A prevenciók üzenetek célba juttatása érdekében, a bűnmegelőzési szakterületen dolgozók kiváló munkakapcsolatot alakítottak ki a helyi nyugdíjas klubokkal, szervezetekkel.

Az iskolaőri szervezettel érintett közoktatási intézményekkel történő kapcsolattartást **a rendszeresség, a kölcsönösség és a konstruktív együttműködés** jellemezte.

9.5 A polgárőr egyesületekkel történő együttműködés

A vármegye 78 településén a polgárőr egyesületekkel jelenleg 75 együttműködési megállapodás van hatályban, amelyből egy település – Tomajmonostor – a 2023. évben a vármegyei polgárőr szövetséggel kötött együttműködési megállapodást.

A 2023. évben a polgárőrséggel közös feladat-végrehajtások esetszáma 2675-ről 2506-ra, a résztvevő rendőrök létszáma 4298-ról 4074-re, a résztvevő polgárőrök létszáma 5964-ről 6162-re, a teljesített közterületi órák száma pedig 28 181-ről 33 411-re változott.

A 2023. évben a polgárőrséggel közös feladat-végrehajtások során 12 (a 2022. évben 21) főt fogtak el, 41 (a 2022. évben 62) főt állítottak elő, 8 (a 2022. évben 9) fővel szemben tettek büntető feljelentést, 78 (a 2022. évben 64) fővel szemben tettek szabálysértési feljelentést, valamint 323 (a 2022. évben 315) fővel szemben szabtak ki helyszíni bírságot 6 103 000 (a 2022. évben 5 460 000) Ft összegben

A polgárőrök a vármegye területén gyalogos, kerékpáros és gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el, egyes településeken lovas/kutyás polgárőr szolgálat/csoport van, akik nagyban segítették a közbiztonság fenntartását, elsősorban a külterületi részeken, tanyákon.

9.6 Az egyes rendészeti feladatokat ellátó szervekkel, személyekkel történő együttműködés

Az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyeket foglalkoztató munkáltatók és a rendőr-főkapitányság között létrejött 37 együttműködési megállapodásban foglaltak koordinálását alapvetően a rendőrkapitányságok látták el.

Az együttműködések keretében a közterület felügyeletekkel 387 esetben 2341 órában (a 2022. évben 354 esetben, 2354 órában), az önkormányzatok által foglalkoztatott hivatásos vadászokkal 21 esetben 39 órában (a 2022. évben 26 esetben 40 órában), a mezőőri szolgálatokkal 111 esetben 424 órában (a 2022. évben 213 esetben 758 órában), a természetvédelmi őrszolgálatokkal 92 esetben 641 órában (a 2022. évben 101 esetben 743 órában), a halászati őrkkel pedig 211 esetben 1336 órában (a 2022. évben 257 esetben 1700 órában) valósultak meg közös szolgálatok.

A 2023. évben az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyekkel közös feladat-végrehajtások során 27 főt (a 2022. évben 36 főt) tartottak vissza, 21 főt (a 2022. évben 35 főt) állítottak elő, 8 (a 2022. évben 9) fővel szemben tettek büntető feljelentést, 1876 (a 2022. évben 1835) személlyel szemben tettek szabálysértési feljelentést, 1487 (a 2022. évben 1369) fővel szemben szabtak ki helyszíni bírságot 29 362 000 (a 2022. évben 27 564 000) Ft összegben, továbbá 489 (a 2022. évben 594) személlyel szemben kezdeményeztek közigazgatási eljárás

III. Összegzés, kitézett feladatok a következő időszakra

A rendőr-főkapitányság bűnügyi szerveinél a 2023. évre megfogalmazott célokat és feladatokat a munkafolyamatokba beépítettük. A végrehajtott feladatok és a megtett intézkedések ellenére a vármegyében kisebb mértékben emelkedett a **regisztrált bűncselekmények** száma, csökkent a nyomozáseredményességi mutató értéke. Mindemelllett a bűnügyek felderítési szakaszának átlagos időtartamát továbbra is alacsony értéken sikerült tartani.

A vármegye **közlekedésbiztonsági helyzete** tovább javult, a folyamatos parancsnoki elemző-értékelő tevékenységnek is köszönhetően növekvő intézkedésszám mellett csökkent a

balesetek, az ittas járművezetők és az ittas állapotban közlekedési balesetet okozók száma. A főbb baleseti okok – elsőségre és irányváltoztatásra vonatkozó szabályok megszegése és az abszolút, illetve relatív gyorsajtás – visszaszorítása érdekében a közlekedésrendészeti állomány fókuszált ellenőrzéseket fogantatosított.

A 2024. évre főbb célként fogalmazódott meg a bűnügyi területen elért eredmények megtartása, az ORFK elvárásának megfelelő eredményességi és szakmai teljesítménykövetelmény mutatók elérése. Mindezekén túl, kiemelt figyelmet kell fordítani a jogszabályi környezet változásaira és ezzel párhuzamosan az állomány oktatásának biztosítására.

A 2024. évben fő feladatként jelentkezik a külső határok igazgatásával, a belső határellenőrzések hiányával és a visszaküldéssel összefüggésben a Rendőrség 2024. évi schengeni ellenőrzésére történő felkészülés.

Az Európai Parlament tagjai, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2024. évi választása során a Rendőrség feladata az általános rend és közbiztonság fenntartása és a hatáskörébe tartozó jogsértésekre történő gyors és hatékony reagálás.

A 2024. év második félévében Magyarország látja el az Európai Unió Tanácsának soros elnökségi teendőit, ami a Rendőrség részére is plusz feladatokat fog generálni.

A 2024. év főbb célkitűzései:

1. A lakosság szubjektív biztonságérzetét leginkább befolyásoló jogsértések elleni hatékony fellépés biztosítása, figyelemmel a kiemelten kezelt bűncselekményekre.
2. Szélsőségektől mentes, kiegyensúlyozott közbiztonság fenntartása.
3. A büntetőeljárások törvényes, szakszerű, időszerű és hatékony lefolytatása.
4. A büntetendő cselekményből származó vagyon minél nagyobb arányú elvonása és az okozott kár megtérítése érdekében, a vagyon-visszaszerzési tevékenység hatékony végrehajtása.
5. A Mátrix Projekt keretében kiemelt figyelmet kell fordítani az online térben elkövetett csalások, valamint az azokkal összefüggő pénzmosások gyanúja miatt indult, sorozat jellegű bűncselekmények felderítésére és eredményes befejezésére.
6. Továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani a hozzátartozók közötti erőszak rendőrségi feladatainak végrehajtására, a civil szervezetekkel történő együttműködés fejlesztésére, az áldozattá válás megelőzésére.
7. A lakosság szubjektív biztonságérzetének javítását szolgáló és az áldozatközpontú rendőri prevenciós tevékenységek, intézkedések folytatása, partnerek bevonásával széles körű tájékoztatás a sértetté válás (különös tekintettel az online térben elkövetett jogsértések) elkerülése érdekében.
8. Innovációs lehetőségek felkutatása, új típusú módszerek alkalmazása az online csalások megelőzése terén, a prevenciós tevékenység megvalósítása során.
9. Az Európai Parlament tagjai, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők 2024. évi választásával összefüggő rendőri feladatok szak- és időszerű végrehajtása.

Szolnok, időbélyegző szerint

**dr. Rádi Norbert r. dandártábornok
rendőrségi főtanácsos
rendőrfőkapitány**

Melléklet: 1. sz. melléklet – bűnügyi adatok
2. sz. melléklet – rendészeti adatok

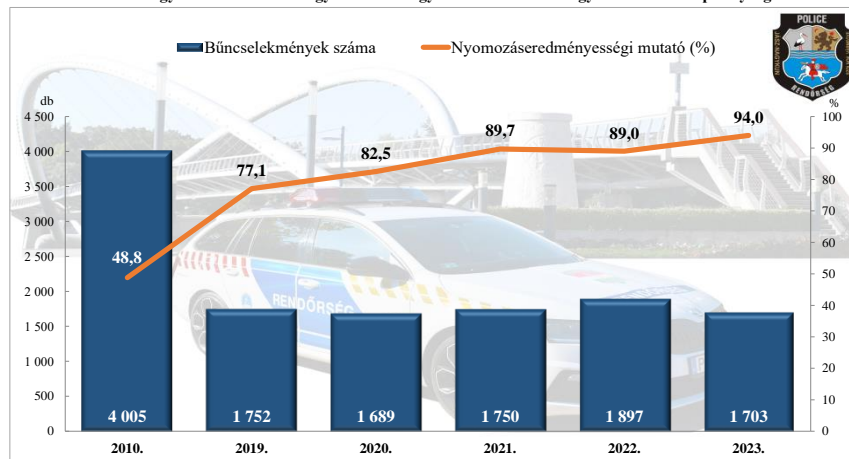
Összes rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények
 2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Regisztrált bűncselekmények 100.000 lakosra vetített aránya
 2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

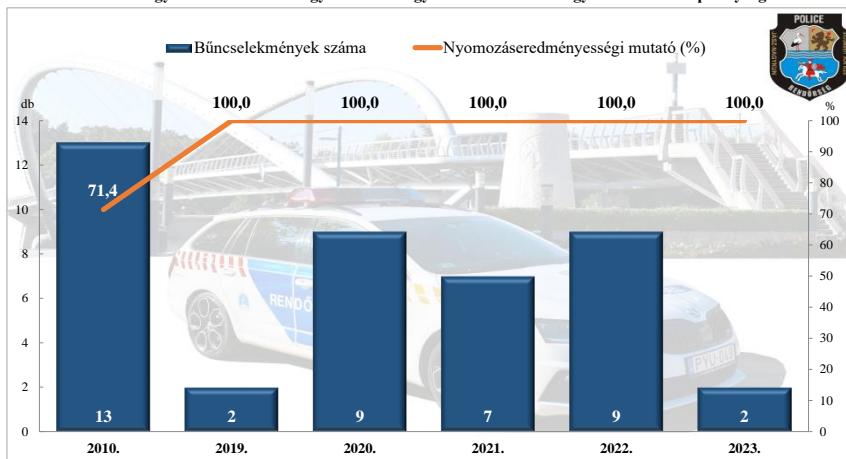
Rendőri eljárásban regisztrált közterületen elkövetett bűncselekmények
 2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Rendőri eljárásban regisztrált 14 kiemelten kezelt bűncselekmények
 2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

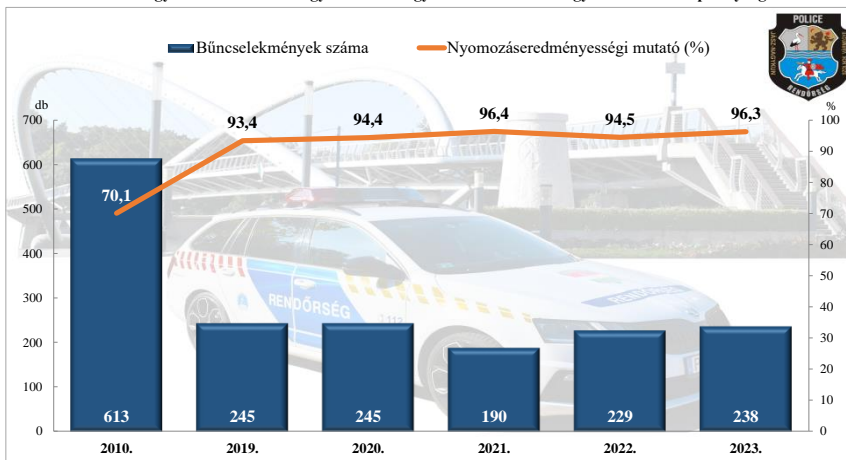
Rendőri eljárásban regisztrált emberölés bűncselekmények
 2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Rendőri eljárásban regisztrált szándékos befejezett emberölés bűncselekmények
 2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

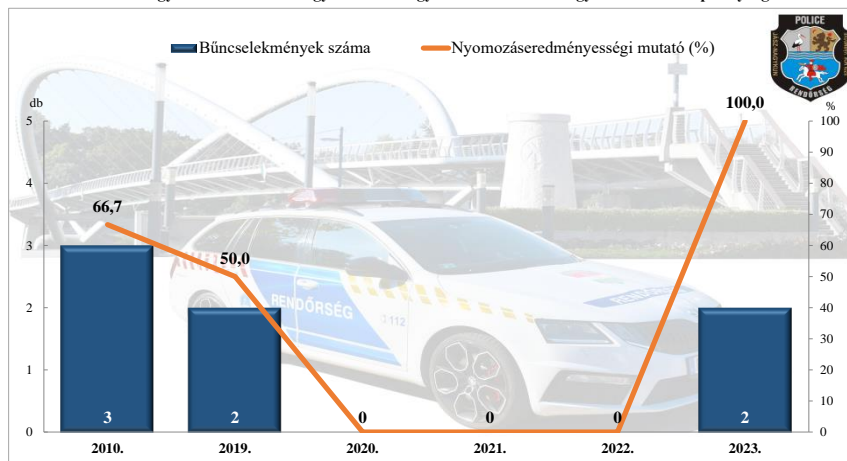
Rendőri eljárásban regisztrált testi sértés bűncselekmények
 2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

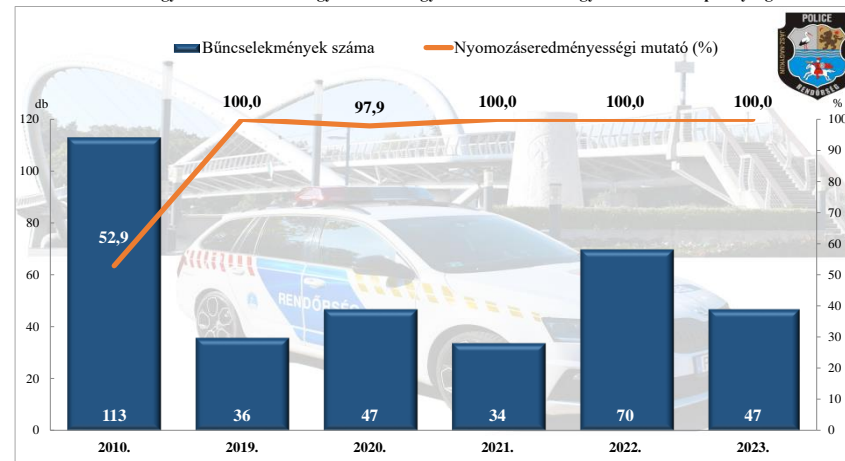
Rendőri eljárásban regisztrált súlyos testi sértés bűncselekmények
 2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

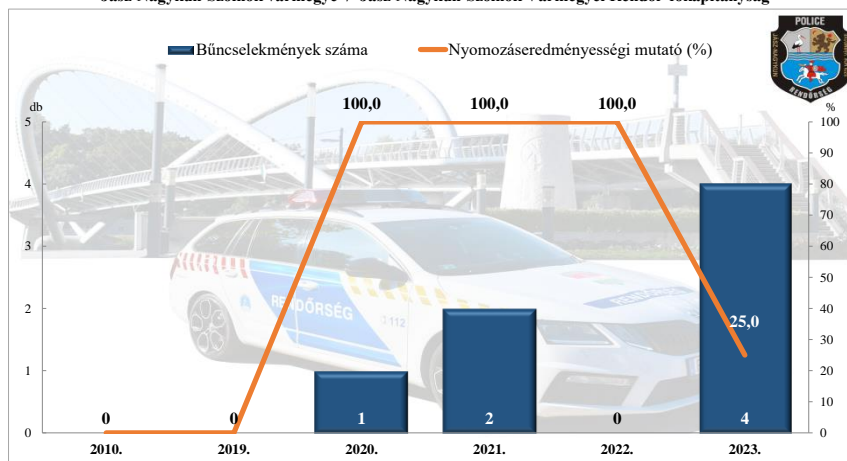
**Rendőri eljárásban regisztrált halált okozó testi sértés bűncselekmények
2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság**

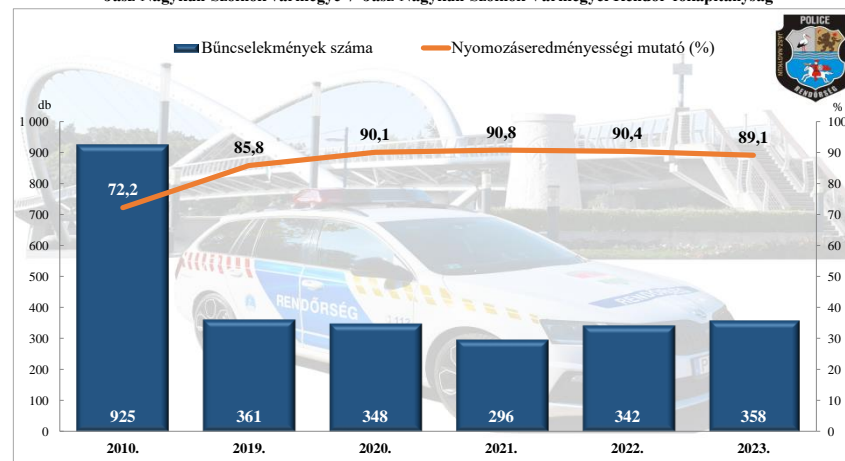
**Rendőri eljárásban regisztrált kiskorú veszélyeztetése bűncselekmények
2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság**

**Rendőri eljárásban regisztrált embercsempészés bűncselekmények
2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság**

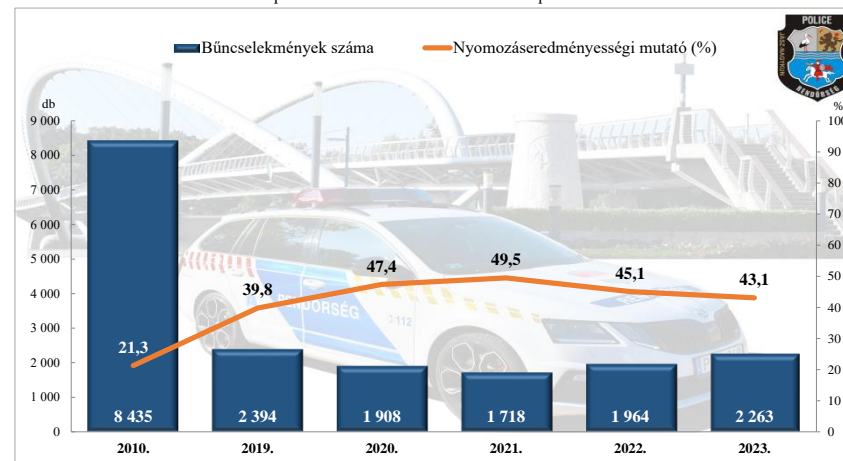
**Rendőri eljárásban regisztrált garázdaság bűncselekmények
2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság**

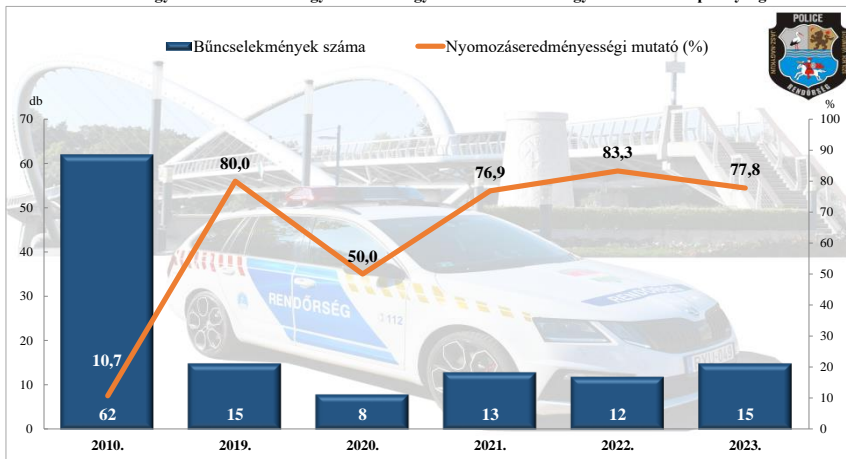
Rendőri eljárásban regisztrált kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények (terjesztői magatartás) 2010. és 2019-2023. évi ENYŰBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

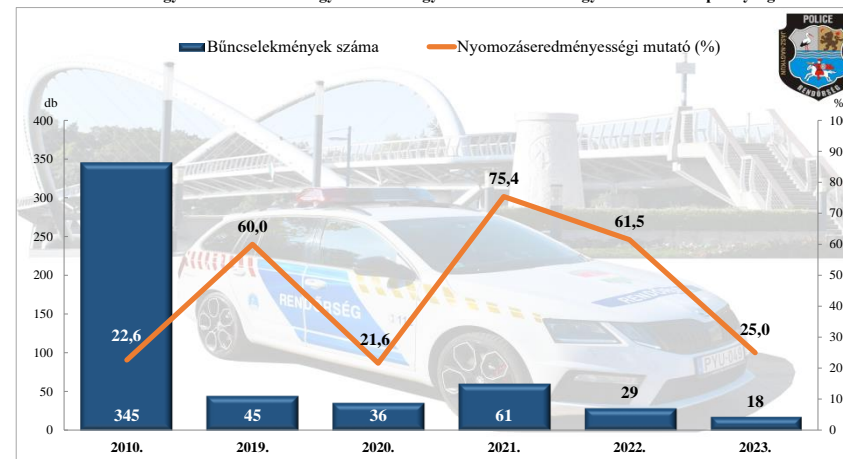
Rendőri eljárásban regisztrált lopás* bűncselekmények 2010. és 2019-2023. évi ENYŰBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság
 * a lopások száma tartalmazza a betörései lopások számát is

Rendőri eljárásban regisztrált személygépköcsi lopás bűncselekmények 2010. és 2019-2023. évi ENYŰBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Rendőri eljárásban regisztrált zárt gépjármű-feltörés bűncselekmények 2010. és 2019-2023. évi ENYŰBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

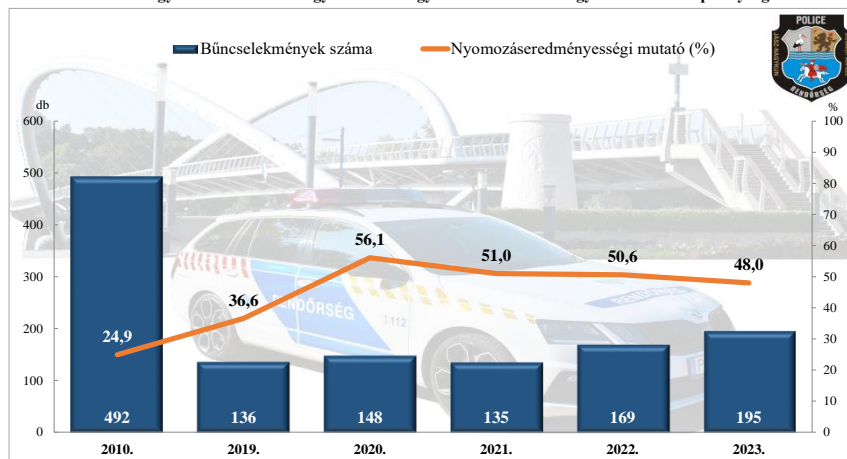
Rendőri eljárásban regisztrált lakásbetörés bűncselekmények
 2010. és 2019-2023. évi ENYŰBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

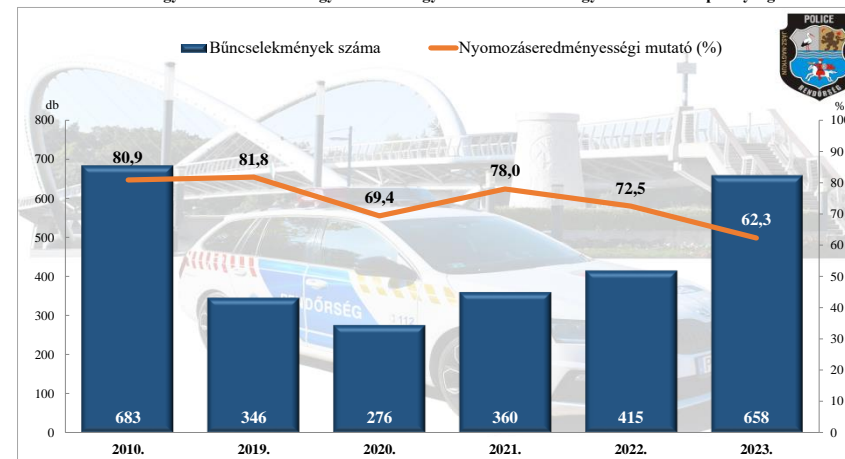
Rendőri eljárásban regisztrált rablás bűncselekmények
 2010. és 2019-2023. évi ENYŰBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

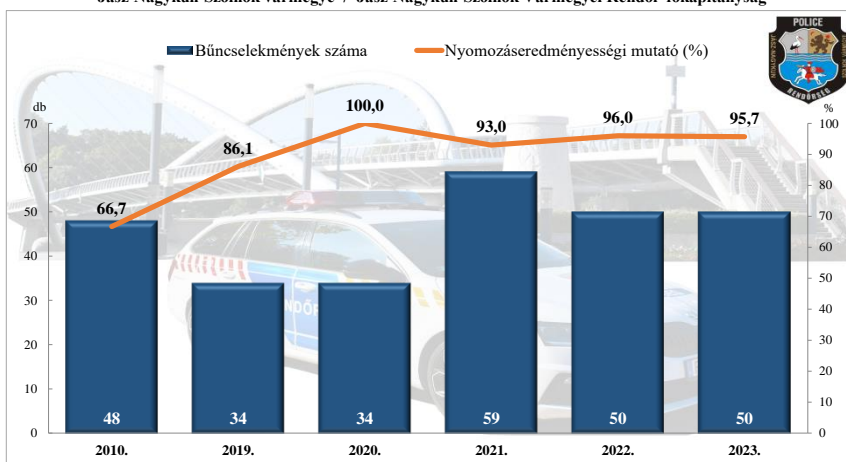
Rendőri eljárásban regisztrált rongálás bűncselekmények
 2010. és 2019-2023. évi ENYŰBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Rendőri eljárásban regisztrált csalás bűncselekmények
 2010. és 2019-2023. évi ENYŰBS adatok alapján
 Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

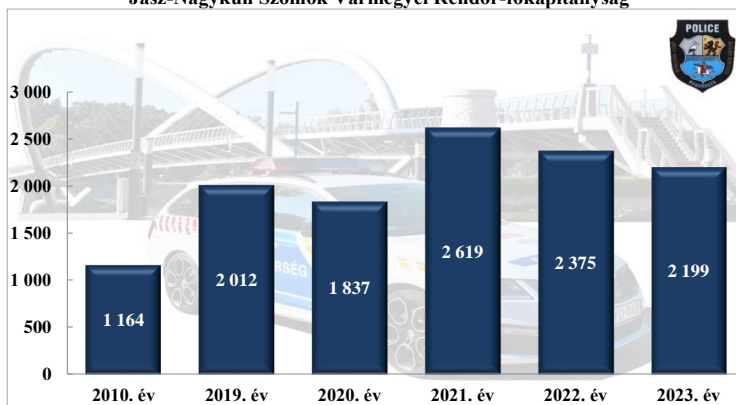
Rendőri eljárásban regisztrált jármű önkényes elvétele bűncselekmények
2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

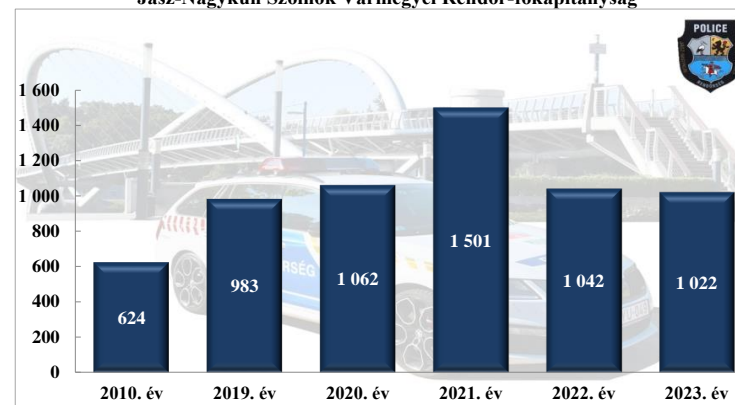
Rendőri eljárásban regisztrált online elkövetett csalás bűncselekmények
2010. és 2019-2023. évi ENYÜBS adatok alapján
Jász-Nagykun-Szolnok vármegye / Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

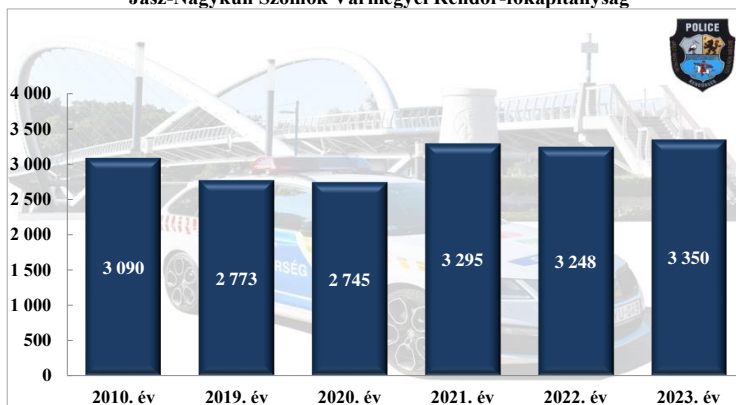
Elfogások száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

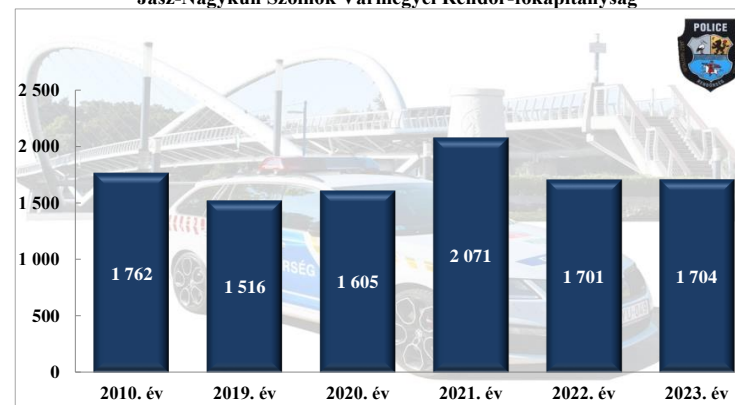
Szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérés miatti elfogások száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

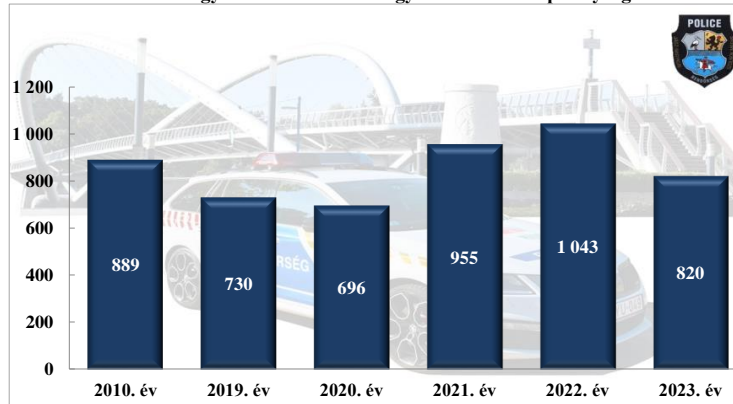
Előállítások száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

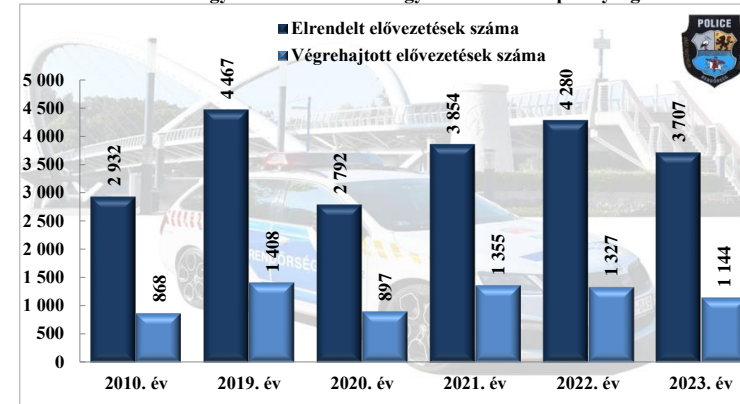
Bűncselekmény gyanúja miatti előállítások száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

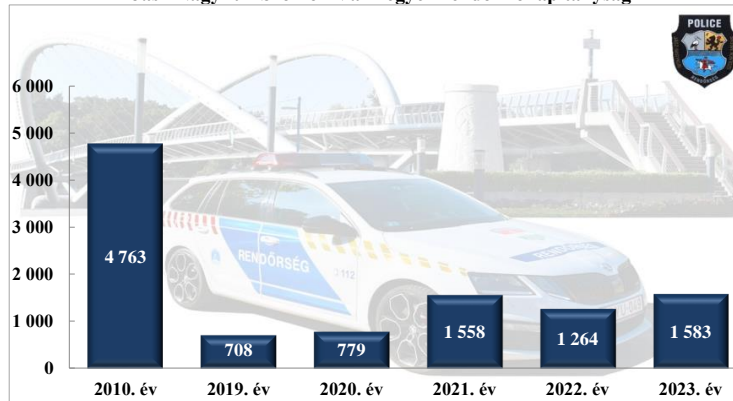
Biztonsági intézkedések száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Elrendelt és végrehajtott elővezetések száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

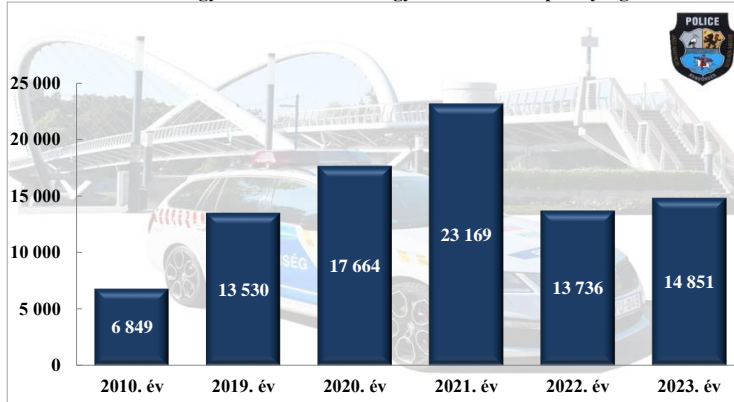
Büntető feljelentések száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

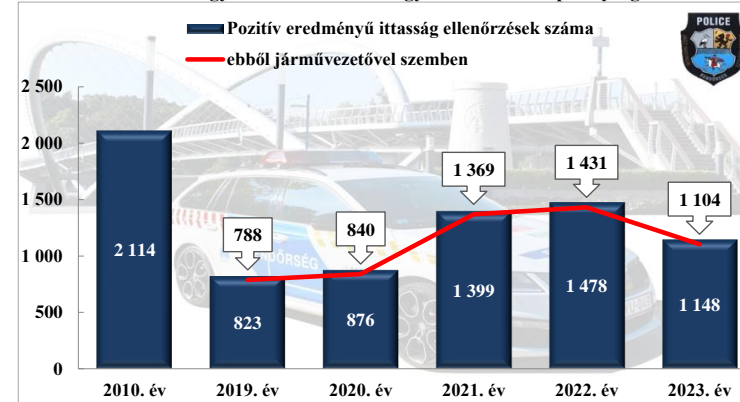
Szabálysértési feljelentések és helyszíni bírsággal sújtott személyek száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

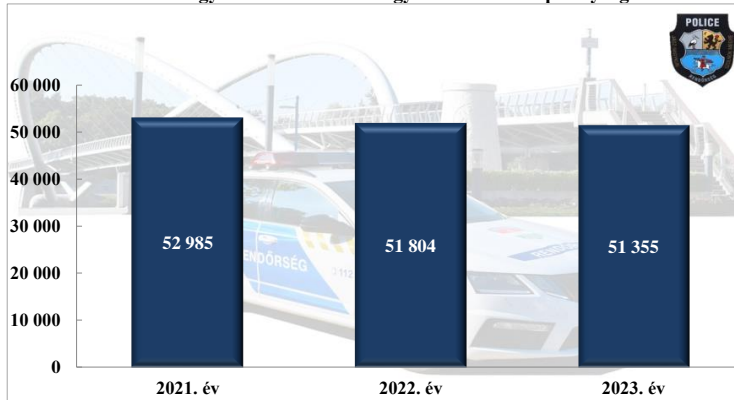
Egy főre jutó helyszíni bírság összege (Ft)
 2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
 Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

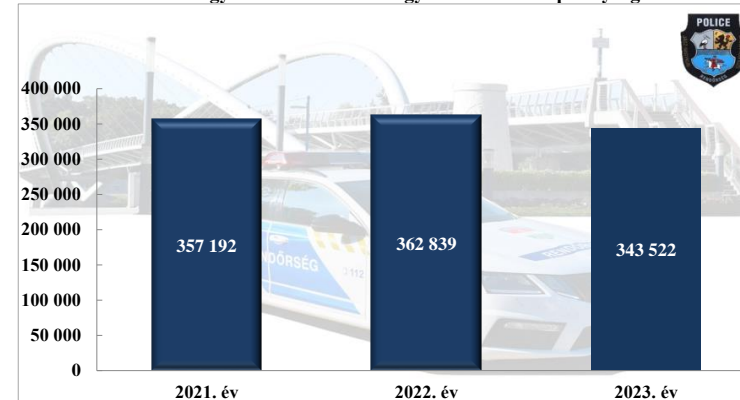
Pozitív eredményű ittaság ellenőrzések száma
 2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
 Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

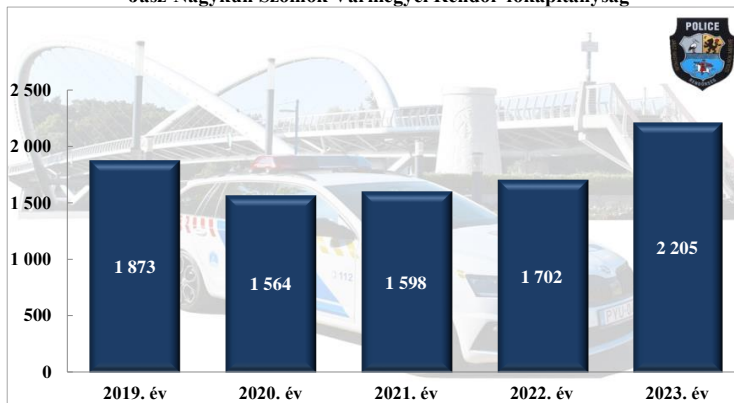
Rendészeti állomány közterületi szolgálati létszám (fő)
 2021–2023. évek statisztikai kimutatása
 Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

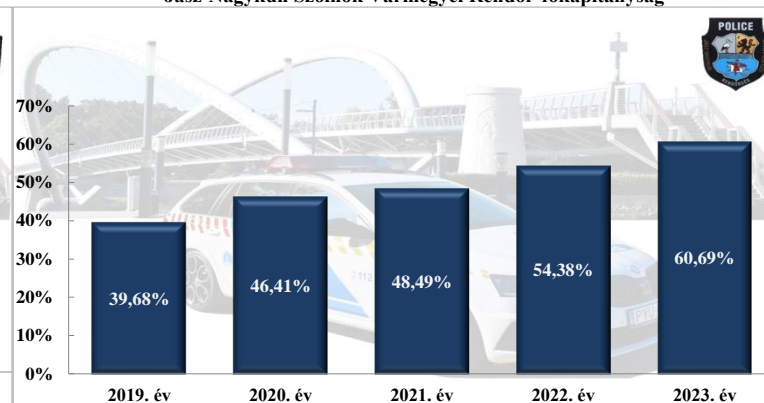
Rendészeti állomány tényleges közterületi szolgálati idő (óra)
 2021–2023. évek statisztikai kimutatása
 Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

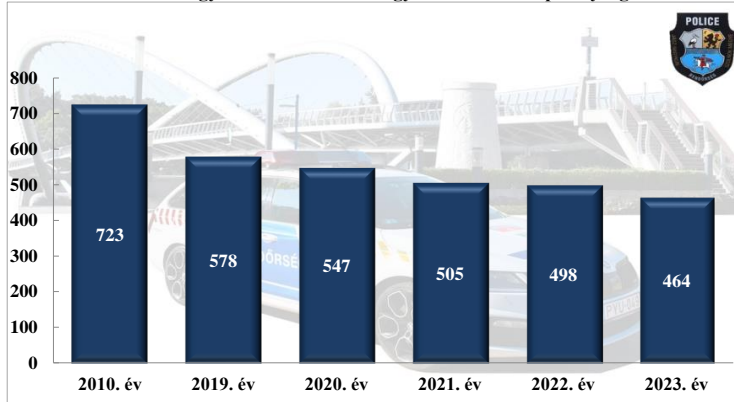
Tulajdon elleni szabálysértési ügyek száma
2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

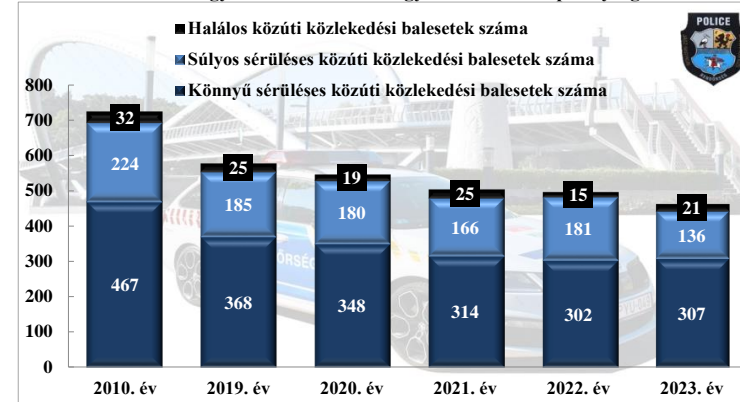
Tulajdon elleni szabálysértési ügyek felderítési mutatója
2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

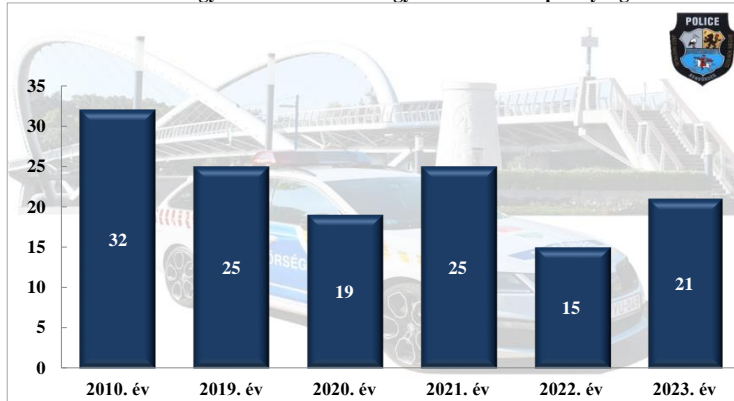
Személy sérüléses közúti közlekedési balesetek száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

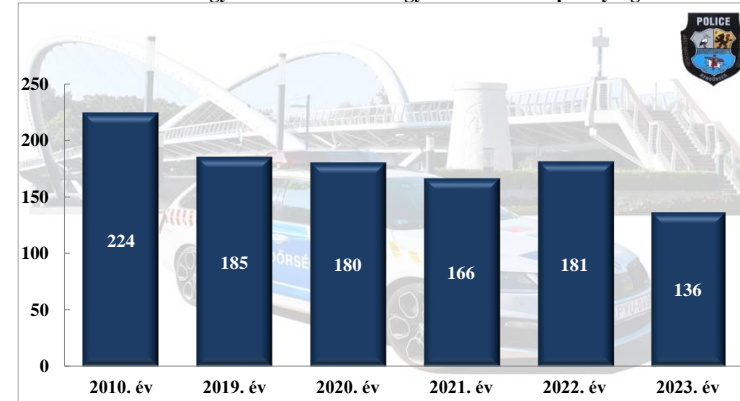
Személy sérüléses közúti közlekedési balesetek megoszlása
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Halálos közúti közlekedési balesetek száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

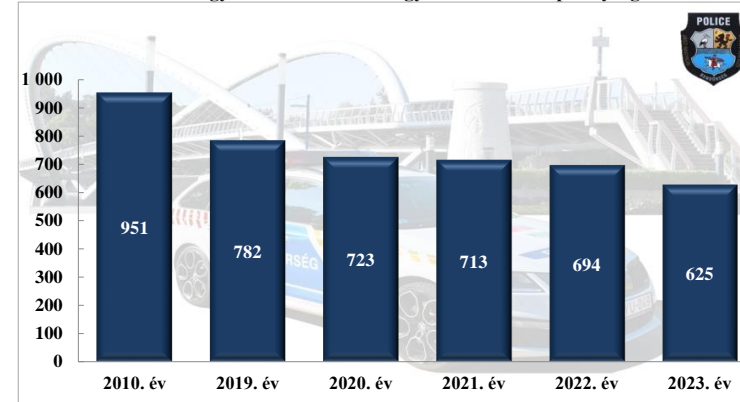
Súlyos sérüléses közúti közlekedési balesetek száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

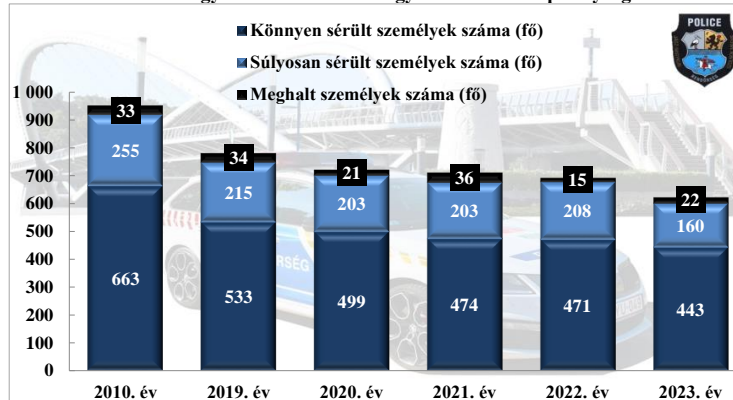
Könnyű sérüléses közúti közlekedési balesetek száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

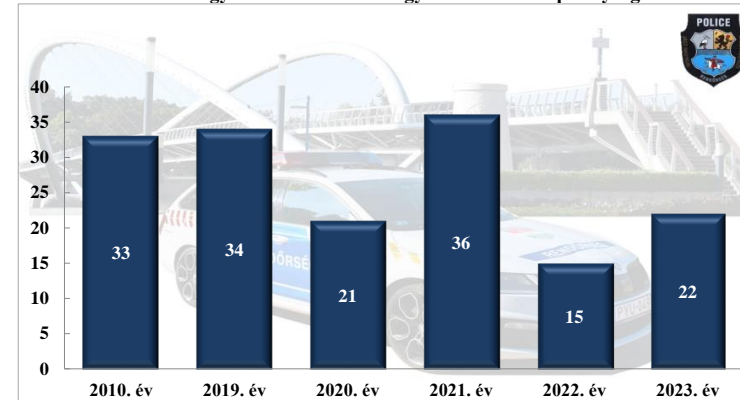
Személy sérüléses közúti közlekedési balesetet szenvedett személyek száma (fő)
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

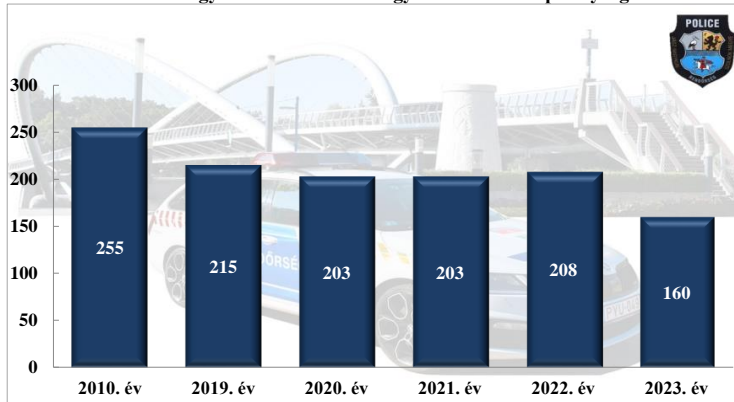
Személy sérüléses közúti közlekedési balesetet szenvedett személyek megoszlása (fő)
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

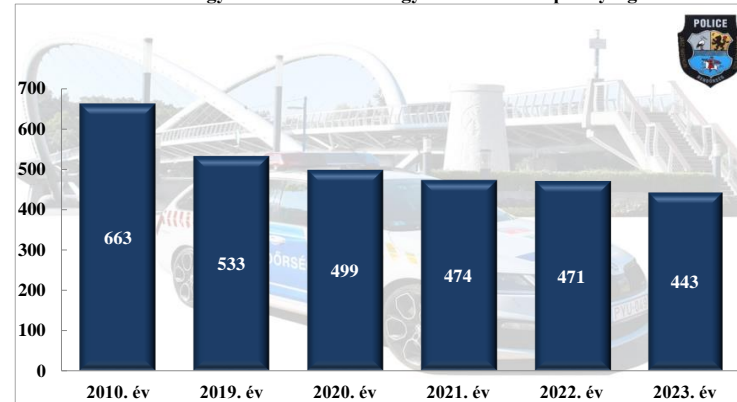
Személy sérüléses közúti közlekedési balesetekben meghalt személyek száma (fő)
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

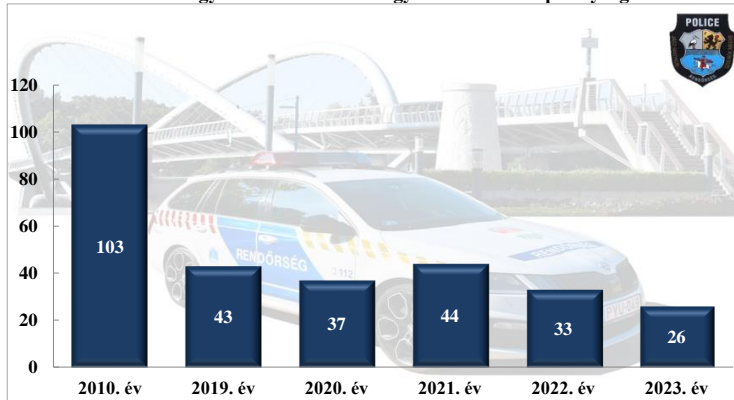
Személy sérüléses közúti közlekedési balesetekben súlyosan megsérült személyek száma (fő)
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

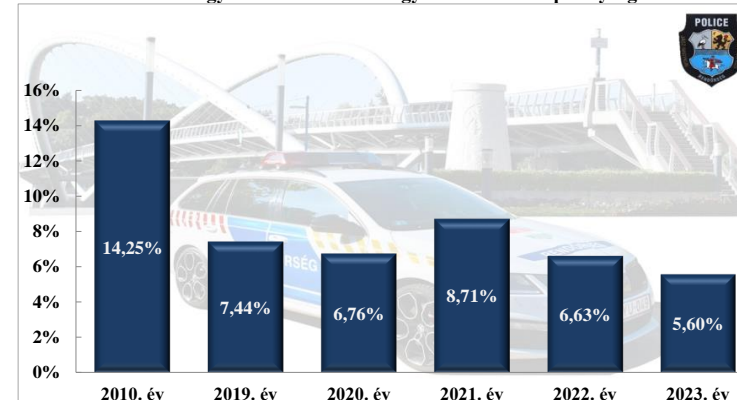
Személy sérüléses közúti közlekedési balesetekben könnyen megsérült személyek száma (fő)
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Ittasan okozott személy sérüléses közúti közlekedési balesetek száma
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Ittasan okozott személy sérüléses közúti közlekedési balesetek aránya
2010. év és 2019–2023. évek statisztikai kimutatása
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Rendőr-főkapitányság

Környezetállapot értékelés 2024

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal
Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály
Szolnok

KÖRNYEZETÁLLAPOT ÉRTÉKELÉS 2024©

Készült:

a

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal
Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályán

Főosztályvezető:

Dr. Nemes Gábor

Az értékelést készítette:

Hatósági feladatok: Molnár Gabriella

Levegővédelem: Semsey Sándorné

Zajvédelem: Taray Tünde

Kármentesítés: Urbán Tamás

Hulladékgazdálkodás: Józsné Szalóki Rita, Szalai Antal

Természetvédelem: Samu Péter

Szerkesztette:

Urbán Tamás

Természetvédelmi fotók:

Dobrosi Dénes©, Hollanday Andrea© és Samu Péter©

5000 Szolnok, Ady Endre út 35-37.

Tel: +36 56 523 343

e-mail: jasz.kvtv@jasz.gov.hu

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	4
ILLETÉKESSÉGI TERÜLET	5
KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI HATÓSÁGI FELADATOK	6
ELŐZETES VIZSGÁLAT.....	6
ENGEDÉLYEZÉSEK.....	8
KÖTELEZÉSEK, SZANKCIONÁLÁS.....	8
INTEGRÁLT SZENNYEZÉS-MEGELŐZÉS ÉS CSÖKKENTÉS.....	8
SZENNYEZŐANYAG-KIBOCSÁTÁSI ÉS -SZÁLLÍTÁSI NYILVÁNTARTÁS.....	10
LÉGSZENNYEZÉS	12
LÉGSZENNYEZŐ ANYAGOK.....	12
ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉS.....	18
LÉGSZENNYEZŐ ANYAGOK KIBOCSÁTÁSA - EMISSZIÓS ÁLLAPOT.....	21
MÉRŐHÁLÓZAT - LEVEGŐTERHELTSÉGI ÁLLAPOT.....	25
ZAJVÉDELEM	33
KÖRNYEZETI ZAJFORRÁSOK.....	37
ÜZEMI ZAJFORRÁS.....	38
KÖZLEKEDÉSI EREDETŰ ZAJFORRÁS.....	44
KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS.....	45
VASÚTI ZAJ.....	50
REPÜLÉSI ZAJ.....	53
KÁRMENTESÍTÉS	54
ELŐZMÉNYEK.....	54
EREDMÉNYEK.....	55
HULLADÉKGAZDÁLKODÁS	65
HULLADÉKKÉPZŐDÉS.....	65
ÁGAZATONKÉNTI HULLADÉKKÉPZŐDÉS.....	68
VEGYES TELEPÜLÉSI HULLADÉKKÉPZŐDÉS.....	70
HULLADÉKKEZELÉS.....	72
TERMÉSZETVÉDELEM	75
ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK.....	75
NATURA 2000 HÁLÓZAT.....	76
TERMÉSZET- ÉS TÁJVÉDELMI KONFLIKTUSOK.....	77
INVÁZIÓS FAJOK.....	79
CITES.....	80
DENEVÉRPROGRAM.....	81

BEVEZETÉS

A Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya folytatja hagyományát, azaz a hatáskörébe tartozó környezetvédelmi, hulladékgazdálkodási és természetvédelmi szakterületekre vonatkozóan elkészíti környezetállapot értékelését új adatokkal frissítve.

A Főosztály illetékességi területének, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyének a környezetállapotát - 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet, a 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet, illetve a 124/2021. (III. 12.) Korm. rendelet által megfogalmazott hatósági, szakvéleményezési és szakhatósági feladatainkból következően - az alábbi szakterületekre bontva jellemezzük és értékeljük:

- Légszennyezés
- Zajterhelés
- Kármentesítések
- Hulladékgazdálkodás
- Természet- és tájvédelem

A vízvédelmi feladatokat a vízügyi igazgatóságok területéhez illeszkedően, vármegyénkre vonatkozóan zömében a Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság látja el.

ILLETÉKESSÉGI TERÜLET

A főosztály általános illetékességi területe 2015. április 1-től Jász-Nagykun-Szolnok vármegyére terjed ki, mely összesen 78 települést érint. Területe 5581,71 km², lakosainak száma 386 722 fő (2020).

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE JÁRÁSAI, 2018

66/2015. (III. 30.) Korm. rendelet

0 15 2 4,5 6 7,5 km

Adatok forrása: [KSH,TeIR]

Járás	Település, db (2018)	Lakónépesség, fő (2016.12.31.)
Jászapáti	9	31 612
Jászberényi	9	49 878
Karcagi	5	41 618
Kunhegyesi	7	20 074
Kunszentmártoni	11	34 353
Mezőtúri	5	26 444
Szolnoki	18	115 717
Tiszafüredi	7	18 911
Törökszentmiklósi	7	35 024
összesen	78	373 631

<http://www.terport.hu/tematikus-terkepек/jasz-nagykun-szolnok-megye-jarasai-2018>

KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI HATÓSÁGI FELADATOK

- az egészséges környezethez való alkotmányos jogok érvényesítése és elősegítése,
- természeti értékek és területek, tájak, valamint azok természeti rendszereinek, biológiai sokféleségének általános védelme, megismerésének és fenntartható használatának elősegítése, továbbá a társadalom egészséges, esztétikus természet iránti igényének kielégítése,
- a környezet állapotának és használatának figyelemmel kísérése, igénybevételi és terhelési adatainak összegyűjtése, nyilvántartása, valamint az [Országos Környezetvédelmi Információs Rendszeren](#) [OKIR] keresztül a lakosság hozzáférésének biztosítása.

Ennek keretében a szakügyintéző:

- egyaránt ellát első és másodfokú hatósági jogköröket,
- előzetesen vizsgálja a környezet- és természethasználattal járó tevékenységek várható hatásait,
- engedélyez: egységes környezethasználati engedély, környezetvédelmi engedély, levegőtisztaság-védelmi engedélyek, hulladékgazdálkodási engedélyek, természetvédelmi engedélyek stb.,
- terhelési határértékeket állapít meg (levegőtisztaság-védelem, zaj, rezgés),
- szakhatósági állásfoglalásokat ad ki,
- szakkérdéseket vizsgál,
- igazgatási jellegű szolgáltatásként szakmai és/vagy jogi jellegű kérdésben írásbeli vagy szóbeli tanácsadói/szakértői szolgáltatást nyújt,
- hatósági nyilvántartást vezet.

A feladatok ellátása elektronikus ügyintézés keretében történik. Az elektronikus ügyintézés során az arra kötelezett a nyilatkozatait csak elektronikus úton teheti meg.

Személyes egyeztetésre, iratbetekintésre a Zöld-Pont Irodában, ügyfélfogadási időben van lehetőség.

Azon ügyekben, amelyekben azaz ügyfelek köre pontosan nem megállapítható a hatóság az eljárás megindulásáról, valamint a döntéséről készült közleményeket közhírré teszi. A közzététel a hatóság honlapján, valamint az érintett település jegyzőjénél biztosított.

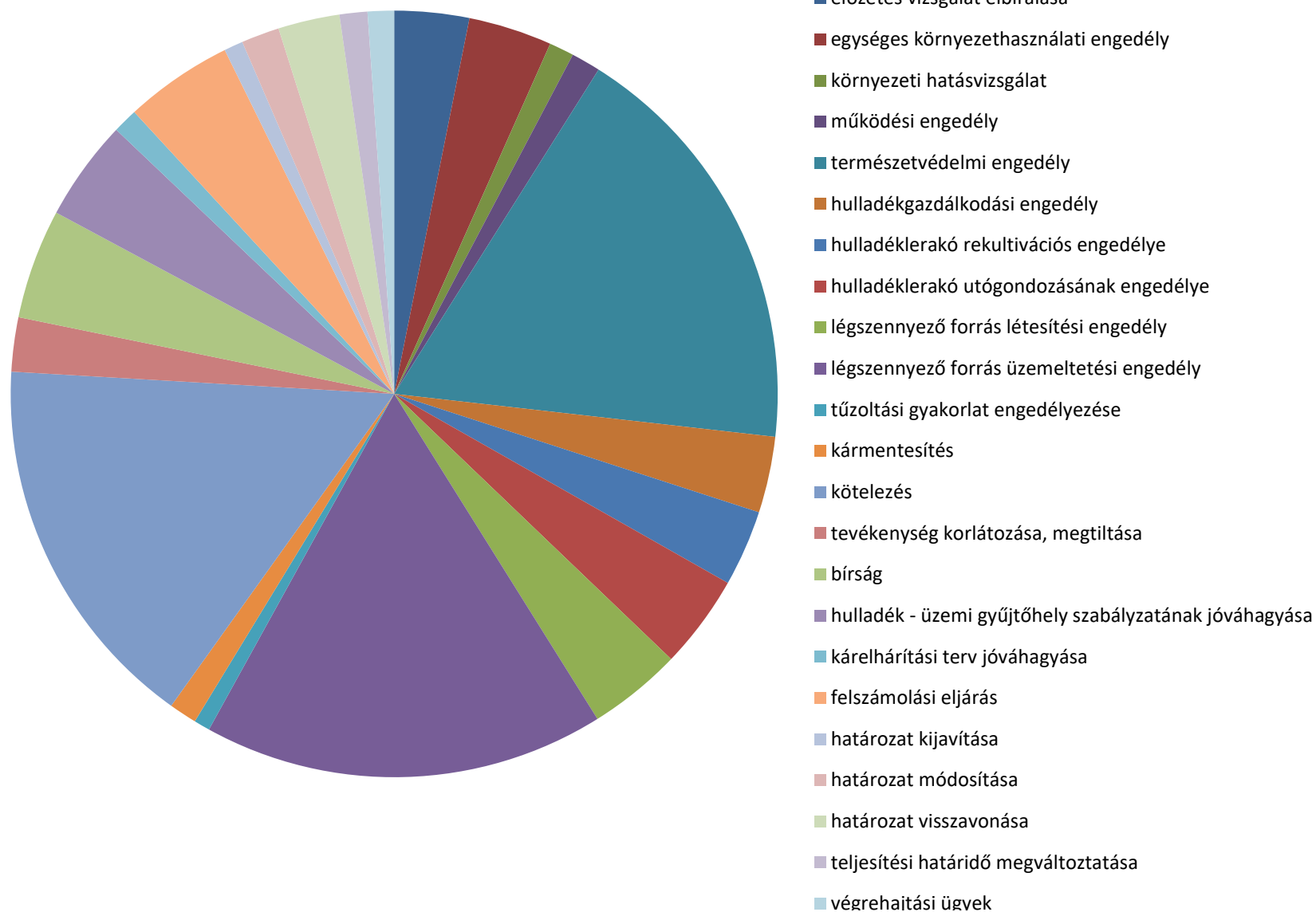
Továbbá a környezetvédelmi ügyekben több jogszabály hirdetményi úton való kapcsolattartást írja elő. Éves szinten ez közel 500 hirdetményezést jelent.

Előzetes vizsgálat

Előzetes vizsgálatot kell folytatni, ha a környezethasználó a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló [314/2005. \(XII. 25.\) Korm. rendelet](#) 3. sz. melléklet szerinti tevékenység megvalósítását tervezi. A környezetvédelmi hatóság megállapítja, hogy a tervezett tevékenység megvalósításából származhatnak-e jelentős környezeti hatások, valamint a szükséges engedélyezést, amennyiben az előzetes vizsgálat során a tevékenység engedélyezését kizáró ok merült fel.

Éves szinten ~30 db előzetes vizsgálatot folytatunk le.

A hatósági ügyek eloszlása

Engedélyezések

Környezethasználat: a környezetnek vagy valamely elemének igénybevételével, illetőleg terhelésével járó tevékenység.

Az igénybevétel mértékétől, a terheléstől függően különböző engedélyezéseket folytat le a hatóság: egységes környezethasználati engedély, környezetvédelmi engedély, levegőtisztaság-védelmi engedélyek, hulladékgazdálkodási engedélyek, természetvédelmi engedélyek stb.

Kötelezések, szankcionálás

A hulladékgazdálkodási hatósági feladatkör bővítése következtében az ellenőrzéseink, a döntéseink és a végrehajtási eljárások száma 2021-2022. évben jelentősen nőtt, azonban 2023. évben ismét csökkenni kezdett. Köszönhető ez a csökkenő hulladékgazdálkodási jogszabálysértéseknek.

A másodfokú eljárások száma nem mutat nagy eltérést, évi 1-2 db.

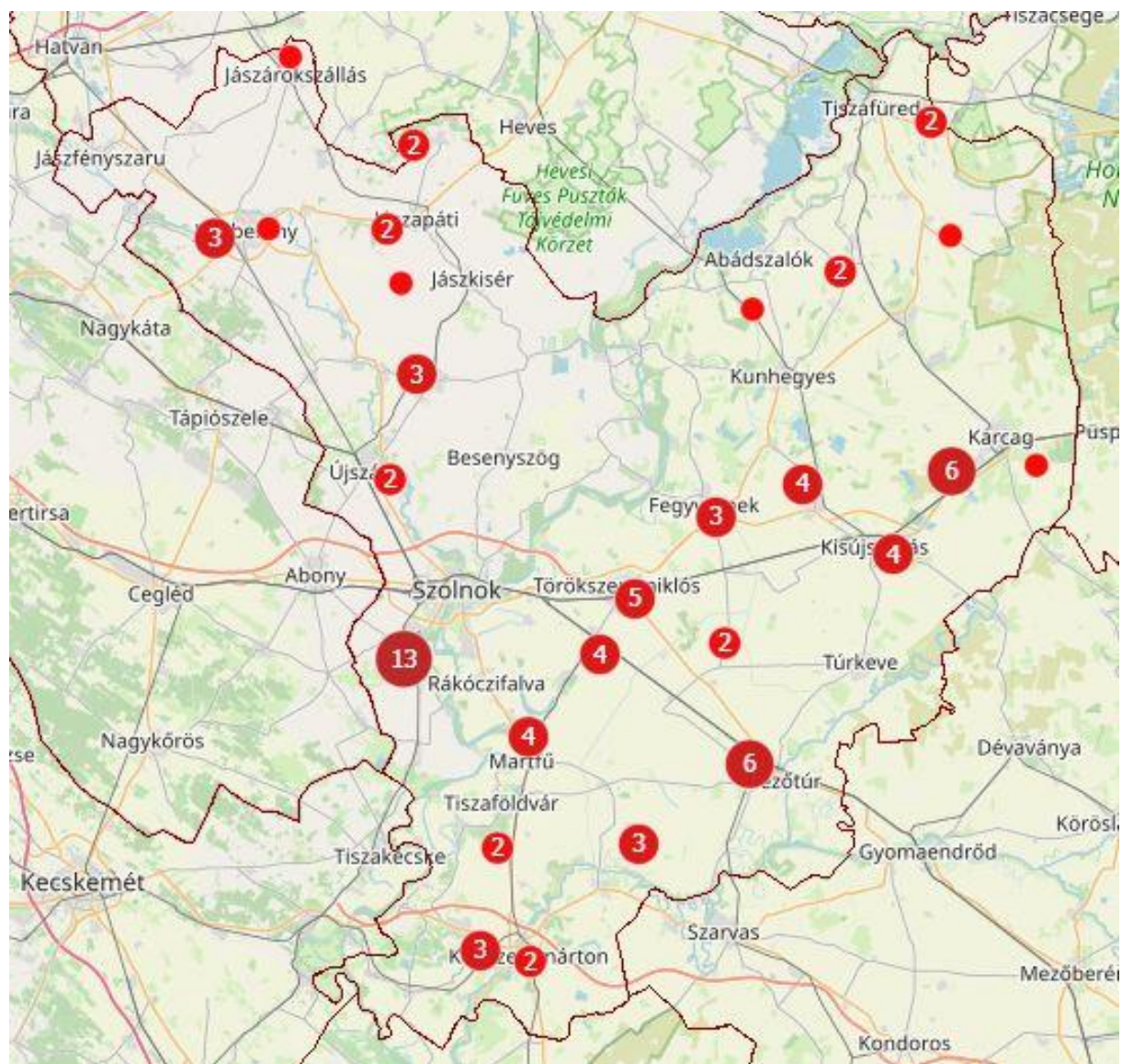
Integrált szennyezés-megelőzés és csökkentés

Az Európai Tanács integrált szennyezés-megelőzésről és csökkentésről (IPPC - Integrated Pollution Prevention and Control) szóló 96/61/EK Irányelve az EU kiemelkedő fontosságú környezetvédelmi jogszabálya. Az irányelv Európa válasza arra a már korábban felmerült igényre, miszerint a környezetvédelmi szabályozásnak integráltan kell vizsgálnia egy folyamatnak a környezetre, mint egészre gyakorolt hatását. Azokra az ipari és más, ipari rendszerben folyó (pl. mezőgazdasági) tevékenységekre helyezi a hangsúlyt, ahol a legnagyobb a valószínűsége a környezet szennyezésének.

Az integrált megközelítés a korszerű környezetvédelem egyik alapelve, ami azt jelenti, hogy a különböző környezeti elemek terhelését és szennyezését nem külön-külön, hanem egységesen kell vizsgálni. A levegőbe, vízbe vagy talajba történő kibocsátások egymástól elkülönült kezelése ugyanis inkább a szennyezés egyik környezeti elemből a másikba történő átvitelére ösztönözhet, mintsem a környezet egészének védelmére.

Az integrált megközelítés érvényre juttatását a jogszabály által előírt elérhető legjobb technika (BAT) alkalmazása biztosítja, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a folyamatok (tervezés, engedélyeztetés, megvalósítás, üzemeltetés, tevékenység felhagyása) során a kibocsátásoknak már eleve a forrásnál történő csökkentésére és a természeti erőforrások hatékony felhasználására kell törekedni.

A vármegyénkben lévő egységes környezethasználati engedély köteles létesítmények elhelyezkedését az alábbi térkép mutatja:

Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartás

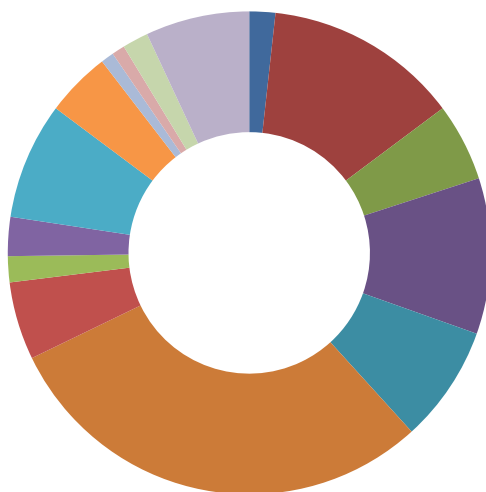
A 166/2006/EK RENDELET, valamint a 2009. évi LIII. törvény (a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezményhez kapcsolódó szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásról szóló, Kijevben, 2003. május 21-én elfogadott Jegyzőkönyv kihirdetéséről) szerinti tevékenységeket folytató telephelyekről nyilvántartást vezetünk.

A nyilvántartott adatok lekérdezhetők a <https://industry.eea.europa.eu/> honlapon.

Az E-PRTR köteles telephelyek:

Az E-PRTR köteles tevékenységek eloszlása:

- Ásványolaj- és gázfeldolgozók
- Baromfitenyésztő létesítmények
- Élelmiszer-termékek és italok termeléséhez kezelő és feldolgozó üzemek
- Fémek és műanyagok felületkezelésére szolgáló létesítmények, elektrolitikus vagy kémiai folyamatokkal
- Föld alatti bányászat és a kapcsolódó tevékenységek
- Hízősertés-tenyésztő létesítmények
- Hőerőművek és egyéb tüzelőlétesítmények
- Hulladéklerakó
- Ipari üzemek papír és karton, valamint egyéb elsődleges faipari termékek (mint például keménypapír, farostlemez és rétegelt lemez) előállítására
- Kerámiatermékek - különösen tetőcserepek, téglák, tűzálló téglák, csempék, kőárúk vagy porcelán - égetéssel történő előállítására szolgáló létesítmények
- Kocatenyésztő létesítmények
- Létesítmények állati tetemek és állati hulladék ártalmatlanítására vagy újrafeldolgozására
- Létesítmények veszélyes hulladék hasznosítására vagy ártalmatlanítására
- Települési szennyvíztisztító telepek
- Vágóhidak
- Vegyipari létesítmények

LÉGSZENNYEZÉS

Légszennyező anyagok

A levegőbe kerülő szennyező anyagok környezeti hatásainak megítéléséhez elengedhetetlenül fontos az élettani hatások ismerete (1-6. táblázat).

1. táblázat A kén-dioxid élettani és ökológiai hatásai

Vegyjel és leírás	Kén-dioxid, SO₂ A SO ₂ színtelen, vízben oldódó, jellemzően szúrós szagú gáz, vízzel egyesülve kénessavat, kénsavat képez. Molekulatömege: 64,07
Forrásai	A SO ₂ leginkább a kéntartalmú tüzelőanyagok elégetéséből származik, pl. szén és olaj (erőművek, házi széntüzelés, ill. dízelmotorok). A SO ₂ kikerülhet ipari technológiákból is, ilyen pl. a műtrágyagyártás, az alumínium ipar és az acélgyártás. Természetes forrásból a geotermikus folyamatoknál is levegőbe juthat.
Élettani hatásai	A SO ₂ belélegezve emberre és állatra egyaránt ártalmas. A nedves légúti nyálkahártyához jutva, savas kémhatása folytán izgató hatású. A véráramban a hemoglobint szulf-hemoglobinná alakítja, gátolja az oxigénfelvételt. Tiszta levegőn a vérkép helyreáll. Heveny hatása során irritálja az orr-, toroknyálkahártyát és a tüdőt, köhögést, váladékkepződést és asztmás rohamokat okozhat. A szabad légköri koncentrációk mellett ezek nem fordulnak elő. Krónikus esetben a SO ₂ légzőszervi betegségeket, pl. hörghurutot (bronchitist) okozhat.
Leginkább veszélyeztetett csoportok	Gyermekek, légúti betegségben, különösen az asztmában szenvedő gyermekek, felnőttek és idősek.
Egészségügyi határérték Veszélyességi fokozat	1 órás periódusban 250 mg/m ³ , 24 órás átlaga 125 µg/m ³ , éves átlag: 50 µg/m ³ III. veszélyes
Hatásai az ökoszisztémára	A SO ₂ kénessavat, kénsavat képez a levegő páratartalmával, amely károsítja az élővilágot. A savas esők fő alkotórésze, veszélyezteti a fákat és teljes erdőket is elpusztíthat. A zuzmófélek bio-indikátorként mutatják a SO ₂ jelenlétét, mert a jelenlétében nem fejlődnek.
Hatása a látási viszonyokra	A SO ₂ másodlagos formában szulfáttá alakul, ami ködöt okozhat, rontva a látási viszonyokat. A redukáló típusú (főleg télen előforduló) füstköd (London típusú szmog) fő alkotórésze.

2. táblázat A szén-monoxid élettani és ökológiai hatásai

<p>Vegyjel és leírás</p>	<p>Szén-monoxid, CO A CO színtelen, szagtalan, vízben kevésbé oldódó gáz. Szobahőmérsékleten nehezen oxidálódik. Molekulatömege: 28,01</p>
<p>Forrásai</p>	<p>A CO természetes forrásai: vulkánok, erdő- és bozóttüzek, élőlények anyagcseréje. Emberi tevékenységből fosszilis tüzelőanyagok tökéletlen égésénél, erőművekből, gépjármű közlekedésből, lakossági fűtésből kerül a levegőbe. A kohászatból, kőolajiparból, vegyipari és szilikátipari technológiákból ugyancsak jelentős mennyiség származik. A dohányfüst is jelentős CO forrás.</p>
<p>Élettani hatásai</p>	<p>A CO emberre, állatra egyaránt rendkívül mérgező. Belélegezve két fő támadáspontja van. Az egyik a véráramban lévő hemoglobinnal, melyhez kapcsolódva kiszorítja onnan az oxigént. A hemoglobin CO-hemoglobinná alakul, ami az idegrendszer és a szívizom oxigén hiányát okozza. A másik támadáspont az agy kéreg alatti központjai. A heveny mérgezés tünetei: fejfájás, nehézlégzés, szív működési zavarok, súlyos esetben eszméletvesztés, légzésbénulás. A túlélő betegeknél gyakori a lassan gyógyuló idegi károsodás. Heveny mérgezés szabad légköri körülmények mellett nem fordul elő. Idült hatások tünetei: fejfájás, szédülés, álmatlanság, szív táji fájdalmak, idegrendszeri tünetek, a szívinfarktus gyakoriságának növekedése. Dohányosok vérében a szén-monoxid hemoglobin tartalom tartósan nagyobb. Tiszta levegőben a szén-monoxid kiürül a szervezetből.</p>
<p>Különösen veszélyeztetett csoportok</p>	<p>Szennyezett levegőben dolgozók, idős emberek, terhes nők magzatjai.</p>
<p>Egészségügyi határérték Veszélyességi fokozat</p>	<p>1 órás időszakban 10 000 µg/m³, 8 órás átlag: 5000 µg/m³, éves átlag: 3000 µg/m³ II. fokozottan veszélyes</p>

3. táblázat A nitrogén-oxid élettani és ökológiai hatásai

Leírás	<p>Nitrogén-dioxid, NO₂</p> <p>Az NO₂ vöröses-barna, szúrós szagú, savas kémhatású gáz. Nagyon reakcióképes, erősen oxidáló, korrozív hatású. A levegőnél nehezebb, vízben rosszul oldódik.</p> <p>Molekulatömege: 46,01</p>
Forrásai	<p>A NO₂ általában nem közvetlenül kerül a levegőbe, hanem nitrogén-oxid (NO) és egyéb nitrogén-oxidok (NO_x) más anyagokkal történő légköri reakciói során alakul ki. A természetből vulkanikus tevékenység, villámlások és jelentős mennyiségben a talaj-baktériumok révén kerül a légkörbe. A NO₂ főleg a fosszilis tüzelőanyagok (szén, földgáz, kőolaj) elégetéséből származik, különösen a járművekben használt üzemanyagból. A városokban kibocsátott NO₂ 80%-át adják a gépkocsik. A földgáztüzelésből, főleg a téli időszakban ugyancsak NO és NO₂ származik. Ipari források: a salétromsavgyártás, hegesztés, kőolaj-finomítás, fémek gyártási folyamatai, robbanóanyagok használata, és az élelmiszeripar.</p>
Élettani hatásai	<p>A nitrogén-oxidok állatra és emberre egyaránt mérgezőek.</p> <p>Az NO₂ hatásmechanizmusa kettős. Egyrészt a nedves légúti nyálkahártyához kapcsolódva salétromos-, ill. salétrom-savvá alakul, és helyileg károsítja a szövetet. Másrészt felszívódva a véráramba jut, ahol a hemoglobin molekulát methemoglobinná oxidálja, így az nem képes oxigént szállítani a szervekhez</p> <p>Heveny mérgezés tünetei: kötő- és nyálkahártya izgalom, köhögési, hányási inger, fejfájás, szédülés. A tünetek 1-2 órán belül lezajlanak, majd több óras tünetmentes időszak után kifejlődik a tüdőviznyó és a tüdőgyulladás. Szabad légköri körülmények között heveny mérgezés nem fordul elő.</p> <p>Huzamos hatás tünetei: az NO₂ csökkenti a tüdő ellenálló képességét a fertőzésekkel szemben, súlyosbítja az asztmás betegségeket, gyakori légúti megbetegedéshez, idővel pedig a tüdőfunkció gyengüléséhez, vérkép elváltozásokhoz vezethet.</p>
Különösen veszélyeztetett csoportok	<p>Kisgyermek, asztmás betegek (a gyerekek különösen), a vérkeringési rendszer és a légzőszervek betegségeiben szenvedők.</p>
Egészségügyi határérték Veszélyességi fokozat	<p>100 mg/m³ 1 órás, 85 µg/m³ 24 órás és 40 µg/m³ éves átlag</p> <p>II. fokozottan veszélyes</p>
Hatása az ökoszisztémára	<p>A NO₂ toxikus hatású a növényekre, 120 µg/m³ koncentráció felett már rövid idő alatt is csökkenti fejlődésüket. Amennyiben a NO₂ és az O₃ egyszerre van jelen, a hatás fokozott mértékű. A kén-dioxiddal együtt részt vesz a savas esők kialakulásában.</p>
Hatása az építményekre	<p>A NO₂ nedvesség jelenlétében savas kémhatású, ezért a fémeket és az építőanyagokat erősen korrodálja.</p>
Hatása a látási viszonyokra	<p>A NO₂ szekunder részecskéket, nitrátokat alkot, amelyek ködöt képezhetnek, rontva a látási viszonyokat. A NO₂ és más nitrogén-oxidok fő alkotórészei a barnás színű nyári fotokémiai (ún. Los Angeles-i) füstködnek.</p>

4. táblázat Az ülepedő por élettani és ökológiai hatásai

Rövidítések, jellemzés	<p>TSPM - összes lebegő portartalom PM₁₀ - 10 mikron átmérőnél kisebb részecskék PM_{2,5} - 2,5 mikronnál kisebb részecskék</p> <p>A levegőben a szálló porrészecskék mérete széles tartományban mozog. A mérések során a TSPM, a PM₁₀ és a PM_{2,5} tömegét vizsgálják. Az egészségre a 10 mikronnál kisebb (10 µm) méretű por jelent nagyobb veszélyt, mert lejut a mélyebb légutakba. A por toxikus anyagokat is tartalmazhat, ez esetben megítélésük a toxikus anyag szerint történik. Itt a nem toxikus porokat tárgyaljuk.</p>
Forrásai	<p>A TSPM részben természetes forrásokból, pl. talajerózióból, vulkáni tevékenységből, erdőtüzekből származik. Emberi tevékenység során főbb forrásai a szén, olaj, fa, hulladék eltüzelése, a közúti közlekedés, poros utak, és ipari technológiák, mint bányászat, cementgyártás, kohászat.</p> <p>A kisebb szemcsék természetes forrása a tengeri légtömegekkel érkező só, a növényi pollenek, baktériumok. A 2,5 mikronnál kisebb részecskék az atmoszféra kémiai reakcióiból is származhatnak.</p>
Élettani hatásai	<p>A porrészecskék ingerlik, esetleg sértik a szem kötőhártyáját, a felső légutak nyálkahártyáját. A 10 mikronnál nagyobb porrészecskéket a légutak csillószőrös háma kiszűri, a kisebbek lejutnak a tüdőhólyagokba. A tüdőelváltozást befolyásolja a belélegzett por mennyisége, fizikai tulajdonságai és kémiai összetétele.</p> <p>A por belélegzése a légzőszervi betegek (asztma, bronchitis) állapotát súlyosbítja, csökkenti a tüdő ellenálló képességét a fertőzésekkel, toxikus anyagokkal szemben.</p> <p>A porrészecskék toxikus anyagokat (pl. fémeket, karcinogén, mutagén anyagokat), valamint baktériumokat, vírusokat, gombákat adszorbeálnak, és elősegítik bejutásukat a szervezetbe.</p> <p>Az egyik legkárosabb PM_{2,5} porforrás az aktív és passzív dohányzás.</p>
Leginkább veszélyeztetett csoportok	Csecsemők, légúti és keringési megbetegedésben szenvedők, időskorúak, aktív és passzív dohányosok.
Egészségügyi határérték PM ₁₀ PM _{2,5} Veszélyességi fokozat	<p>Nem toxikus porok:</p> <p>24 órás: 50 µg/m³, éves átlag 40 µg/m³ éves átlag az 1. szakaszban 25 µg/m³, amit 2015. január 1-ig kell elérni, éves átlag a 2. szakaszban 20 µg/m³, amit 2020. január 1-ig kell elérni.</p> <p>III. veszélyes</p>
Hatása az ökoszisztémára	A porrészecskék a növények leveleire lerakódva gátolják a fotoszintézist, elzárják a légcserenyílásokat (sztómákat). A növények ezért fejlődésükben visszamaradnak. Termesztett növények leveleire, termésére rakódva értéktelenné, felhasználhatatlanná teszik azokat.
Hatása a látási viszonyokra	A finom por rontja a látási viszonyokat, megtöri, ill. elnyeli a fényt. Forgalmas utakon a füst tömeges baleseteket is okozott.

5. táblázat A benzol élettani és ökológiai hatásai

Vegyjel és leírás	Benzol, C₆H₆ Gyűrűs szénhidrogén. Normál környezeti hőmérsékleten a benzol folyékony, de könnyen párolog, szaga jellegzetes. Molekulatömege: 78,11
Forrásai	Legnagyobb forrását a benzinüzemű járművek belsőégésű motorjai jelentik. A motorbenzin benzoltartalma legfeljebb 1%. Forgalmas utak, üzemanyagtöltő állomások, olajfinomítók, vegyi üzemek környezetében mérhető nagyobb koncentrációk.
Élettani hatásai	A szervezet lipidekben gazdag szöveteiben (idegrendszer, csontvelő, mellékvese, zsírszövet) halmozódik fel. Heveny hatás légköri levegőben nem fordul elő. Krónikus mérgezésben vérképzőszervi elváltozások, fehérvérűség, nyirokszervi daganatok fejlődhetnek ki, rákkeltő hatású. Gyakorlatilag nem állapítható meg olyan szintje, amelynél nincs egészségügyi kockázat.
Egészségügyi határérték Vesz. fokozat	1 órás átlag: 10 µg/m ³ , éves átlag: 5 µg/m ³ I. különösen veszélyes

6. táblázat Az ózon élettani és ökológiai hatásai

Vegyjel és leírás	Ózon, O₃ Az O ₃ színtelen, vízben oldódó, erősen oxidáló hatású gáz. A spontán lebomlás felezési ideje 3 nap. Molekulatömege: 48,0
Forrásai	Az O ₃ két szinten van jelen a légkörben. Az atmoszféra felső rétegeiben (25 és 50 km közötti magasságban) természetes úton képződik. Ez a sztratoszférikus ózonpajzs szűri meg a Napból érkező, élővilágra veszélyes ultraibolya (UV) sugárzást. Mint légszennyező anyag. a földfelszín közelében, nagyrészt antropogén hatások következtében, fotokémiai folyamatok során keletkezik. Képződésében ún. prekursor, primer anyagok (NO _x , CO, illékony szerves és egyéb szerves vegyületek) játszanak szerepet. A reakciókhoz az energiát az intenzív napsugárzás adja. Ezért az O ₃ koncentrációja nyáron nagyobb. A primer szennyező anyagok a kipufogó gázokból, más égési folyamatokból, oldószerek ipari alkalmazásából és felületkezelési technológiákból kerülnek a levegőbe. Az O ₃ a fotokémiai (oxidáló) füstköd jellemző anyaga.
Egészségügyi hatásai	Az O ₃ erősen mérgező. Rövid expozíciós idő alatt is irritálja a szemet, az orr- és toroknyálkahártyát, köhögést és fejfájást okoz. Krónikus hatás esetén hozzájárul az asztma kialakulásához és csökkenti a tüdőkapacitást.
Leginkább veszélyeztetett csoportok	Asztmások, tüdőbetegek és szívbetegek, az időskorúak és azok a személyek, akik gyakran végeznek fizikai munkát szabadban.
Egészségügyi határérték Veszélyességi	A 8 órás átlag nem lehet magasabb, mint 120 µg/m ³ , I. különösen veszélyes

fokozat	
Hatása az ökoszisztémára	Az O ₃ és más fotokémiai típusú szennyező anyagok erősen toxikusak a növényekre. Befolyásolják a fotoszintézist, a növények légzési folyamatait, csökkentik a növekedésüket és a reprodukáló képességüket. Az ózonnak baktériumölő hatása van, ami a természetes ökoszisztémákban káros.
Hatása az épületekre	Az ózon nagy koncentrációban korrodálja a fémeket, építőanyagokat, gumit, műanyagokat.
Hatása a látási viszonyokra	Az atmoszférában lezajló fotokémiai reakciókban vesz részt, ezek szilárd részecskéket hoznak létre, mint a szulfátok, nitrátok és szerves részecskemaradványok, amik szórják a fényt, rontva a látási viszonyokat.
Veszélyeztetett területek	Az O ₃ kialakulása a prekursorokból időt vesz igénybe, ezért a kibocsátó forrásoktól (városoktól) távolabb is adódnak magas koncentrációk. Ismeretes azonban, hogy jelentős O ₃ koncentrációk mérhetőek kiterjedt fenyvesek területén is, ami természetes forrásokra utal.

Általános értékelés

Hatóságunk illetékességi területéhez tartozóan Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 78 település található. A terület nagysága 5581,71 km², lakosainak száma 386 742 fő (7. táblázat).

7. táblázat Az illetékességi területünkön található települések

Település	Terület (km ²)	Lakosság száma	Lakások száma
Abádszalók	132.23	4034	2100
Alattyán	34.29	2162	917
Berekfürdő	18.57	973	483
Besenyszög	138.08	3318	1421
Cibakháza	38.21	4435	1926
Csataszög	11.21	306	130
Csépa	29.67	1579	898
Cserkeszölő	30.7	2066	1490
Fegyvernek	71.48	6448	2687
Hunyadfalva	5.35	176	106
Jánoshida	34.79	2470	1158
Jászsószentgyörgy	47.67	3471	1578
Jászapáti	78.16	9048	3671
Jászágó	36.93	718	415
Jászárokszállás	77.17	7914	3777
Jászberény	221.35	26965	11842
Jászboldogháza	55.31	1620	823
Jászdózsa	42.86	2165	1135
Jászfelsőszentgyörgy	39.28	1964	781
Jászfényszaru	76.16	5667	2617
Jászivány	39.51	388	212
Jászkóhalma	45.04	3067	1377
Jáskisér	130.11	5260	2263
Jászladány	92.73	5766	2395
Jászszentandrás	44.33	2408	1569
Jásztelek	41.15	1598	735
Karcag	368.63	20298	8249
Kenderes	111.24	4736	2008
Kengyel	79.14	3911	1413
Kétpó	66.76	697	324
Kisújszállás	205.27	11500	4769
Kótelek	45.14	1583	868
Kuncsorba	33.63	595	305
Kunhegyes	148.94	7582	3401
Kunmadaras	153.55	5424	2082
Kunszentmárton	143.65	8496	3973
Martfű	23.08	6521	2928

Település	Terület (km ²)	Lakosság száma	Lakások száma
Mesterszállás	42.92	698	393
Mezőhék	89.82	326	203
Mezőtúr	289.72	17620	7824
Nagyiván	43.16	1166	517
Nagykörű	42.81	1632	926
Nagyrév	29.79	738	433
Öcsöd	103.66	3234	1746
Örményes	34.13	1089	460
Pusztamonostor	24.62	1595	739
Rákóczifalva	35.94	5366	2191
Rákócziújfalú	19.61	1984	728
Szajol	36.97	3795	1555
Szászberek	39.22	983	424
Szelevény	45.39	1073	587
Szolnok	187.24	74544	34038
Tiszabó	35.04	1874	572
Tiszabura	45.2	2889	831
Tiszaderzs	27.19	1071	645
Tiszaföldvár	80.34	11323	4734
Tiszafüred	162.18	10805	5306
Tiszagyenda	36.93	965	541
Tiszaigar	34.02	809	410
Tiszainoka	17.92	413	219
Tiszajenő	28.19	1632	793
Tizsakürt	28.37	1372	779
Tiszaörs	37.1	1238	673
Tiszapüspöki	37.45	2052	836
Tiszaroff	52.49	1564	973
Tiszasas	28.79	997	584
Tiszasüly	91.77	1376	784
Tiszaszentimre	65.61	2121	1043
Tiszaszőlős	47.79	1934	743
Tiszatenyő	23.55	1628	666
Tiszavárkony	35.62	1535	696
Tomajmonostora	13.76	721	363
Tószeg	59.17	4429	1799
Törökszentmiklós	185.16	21185	8991
Túrkeve	236.52	8878	4022
Újszász	58.2	6424	2561
Vezseny	25.17	719	322
Zagyvarékas	31.71	3596	1502
összesen 78 település	5581,71	386 722	172 978

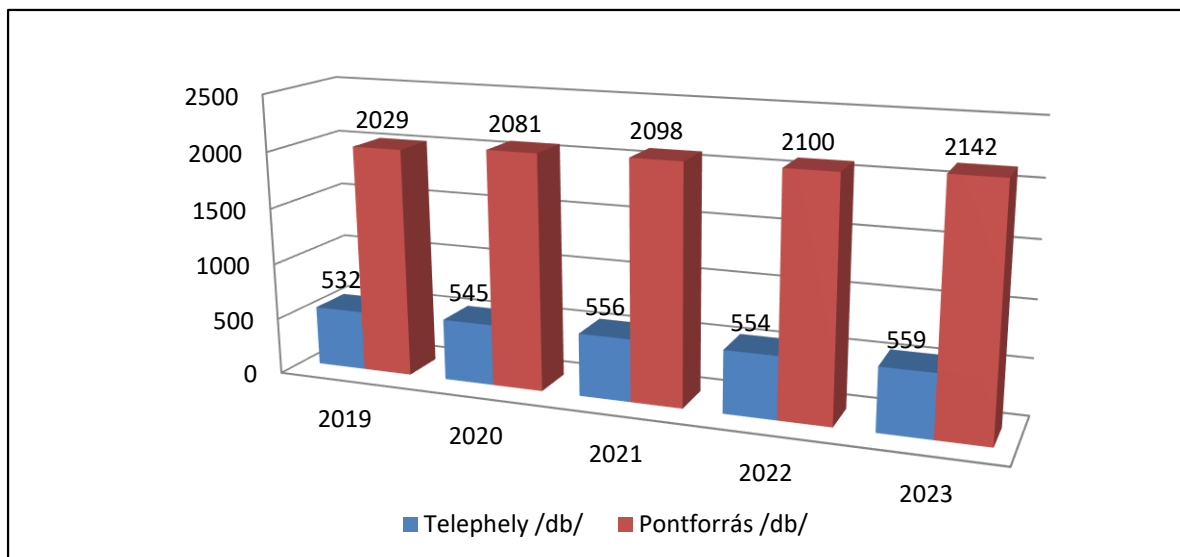
A hatáskörünkbe tartozó bejelentésre kötelezett (adatszolgáltatás köteles) légszennyező pontforrások (gazdálkodó szervezet által működtetett légszennyező források, tüzelőberendezések közül a gazdálkodó szervezetek által működtetett, 140 kW névleges bemenő hőteljesítményt elérő vagy meghaladó tüzelőberendezések pontforrásai, a háztartási tevékenység és a közintézmények esetén az 500 kW névleges bemenő hőteljesítményt meghaladó tüzelőberendezések pontforrásai) nyilvántartására a Levegőtisztaság-védelmi Információs Rendszert (LAIR) működtetjük. A LAIR nyilvántartás a levegőtisztaság-védelmi adatszolgáltatási kötelezettségből származó jelentések (levegőtisztaság-védelmi alapbejelentés, légszennyezés mértéke éves jelentés) feldolgozására, tárolására és értékelésére szolgál.

A LAIR nyilvántartás szerint Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyében lévő légszennyező telephelyek és légszennyező pontforrások száma 2019. január 1. és 2023. december 31. között az alábbiak szerint alakult (8. táblázat):

8. táblázat: Légszennyező telephelyek és pontforrások száma 2019-2023 között

Év	Telephely (db)	Pontforrás (db)
2019	532	2029
2020	545	2081
2021	556	2098
2022	554	2100
2023	559	2142

A bejelentett telephelyeink száma az elmúlt években folyamatosan emelkedett, amely megyénk gazdasági fejlődését is tükrözheti. A bejelentett légszennyező pontforrások számának alakulása hasonló tendenciát mutat (1. ábra).

1. ábra: Légszennyező telephelyek és pontforrások száma az illetékességi területünkön 2019-2023 között

Légszennyező anyagok kibocsátása - Emissziós állapot

Az adatszolgáltatásra kötelezett légszennyező pontforrások szennyező anyag kibocsátásáról üzemeltetőnek minden év március 31-ig légszennyezés mértéke éves jelentést kell küldenie a környezetvédelmi hatóságra.

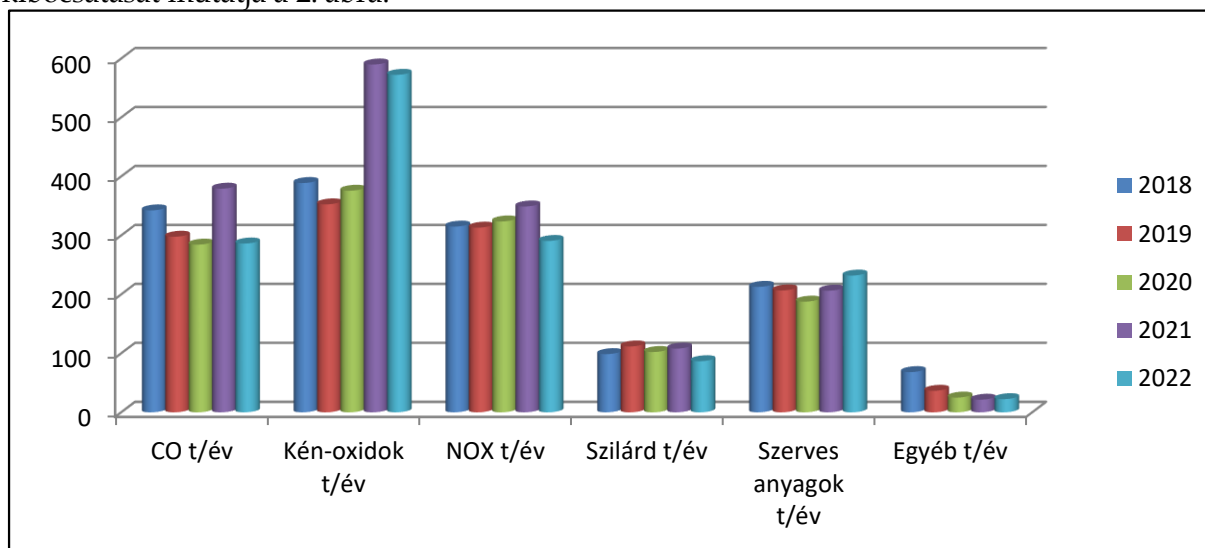
Tekintettel arra, hogy 2023. évről 2024. március 31-ig kell teljesíteni az adatszolgáltatást, a kibocsátott légszennyező anyagok 2023. évi mennyiségére vonatkozóan még nem áll rendelkezésre adatsor. Ezért a kibocsátott szennyező anyagok éves mennyiségének változását a 2023. március 31-ig megküldött 2022. évi kibocsátások, valamint az azt megelőző négy évről (2021., 2020., 2019. és 2018.) szolgáltatott adatok éves összesítése alapján mutatjuk be, amelyek szerint az alábbi szennyező anyag kibocsátások történtek 2018-2022 közötti években. (9. táblázat)

9. táblázat: Légszennyező telephelyek, pontforrások és kibocsátásaik 2018-2022. évben

Év	Telephely	Pontforrás	Kén-oxidok	CO	NO _x	Szilárd anyag	Szerves anyagok	CO ₂	Egyéb
	db	db	t/év	t/év	t/év	t/év	t/év	t/év	t/év
2018	513	2001	388.9	342.5	315.0	98.7	212.8	368 544	68.2
2019	532	2029	352.7	297.8	313.2	111.7	206.7	302 411	36.5
2020	545	2091	375.8	284.4	323.7	102.3	187.7	277 222	25
2021	555	2098	589.9	380,2	349.1	108.1	206.3	311 000	21.4
2022	554	2100	572,4	286,3	290,6	86,7	231,9	260 663	22,3

Ezek az emissziós adatok nem tartalmazzák a lakossági eredetű légszennyezést, a 140 kW hőteljesítményt el nem érő ipari tüzelőberendezések kibocsátásait, a közintézményi tüzelőberendezések kibocsátásait, valamint a közlekedési, mezőgazdasági és egyéb ágazati kibocsátásokat. Ez utóbbi szennyezők, valamint a pontforrások szennyezésének együttes hatását a környezeti levegő minőségének ellenőrzésével követhetjük nyomon.

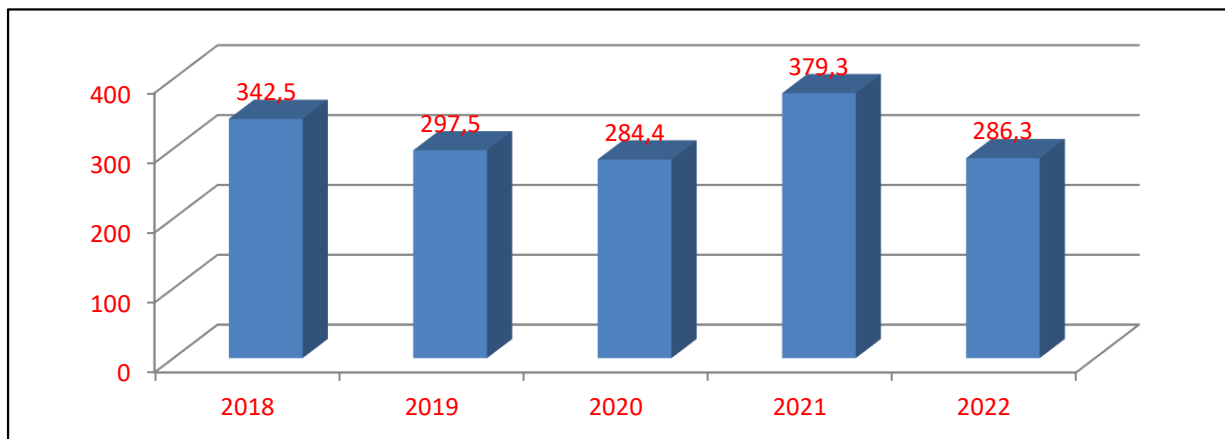
A szén-monoxid, kén-oxidok (kén-dioxid és kén-trioxid), nitrogén-oxidok, szilárd anyag, szerves anyagok és az egyéb légszennyező anyagok 2018, 2019, 2020, 2021. és 2022. évi összes kibocsátását mutatja a 2. ábra.

2. ábra: Légszennyező anyag kibocsátás 2018-2022-ben

Szennyező anyagokként bemutatva Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyében az alábbiak szerint alakult az éves összes kibocsátás a vizsgált időszakban:

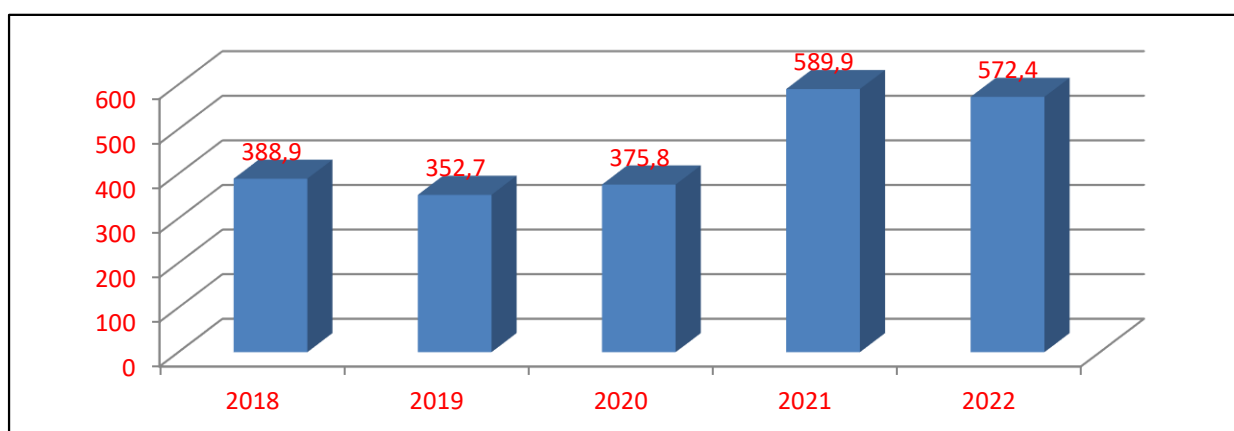
Az éves összes kibocsátás **szén-monoxid** tekintetében 2020-ig folyamatosan csökkent, 2021. évben erőteljes növekedés következett be, majd 2022-ben visszacsökkent a 2020. évi kibocsátásra. (3. ábra).

3. ábra: Szén-monoxid kibocsátás 2018-2022-ben

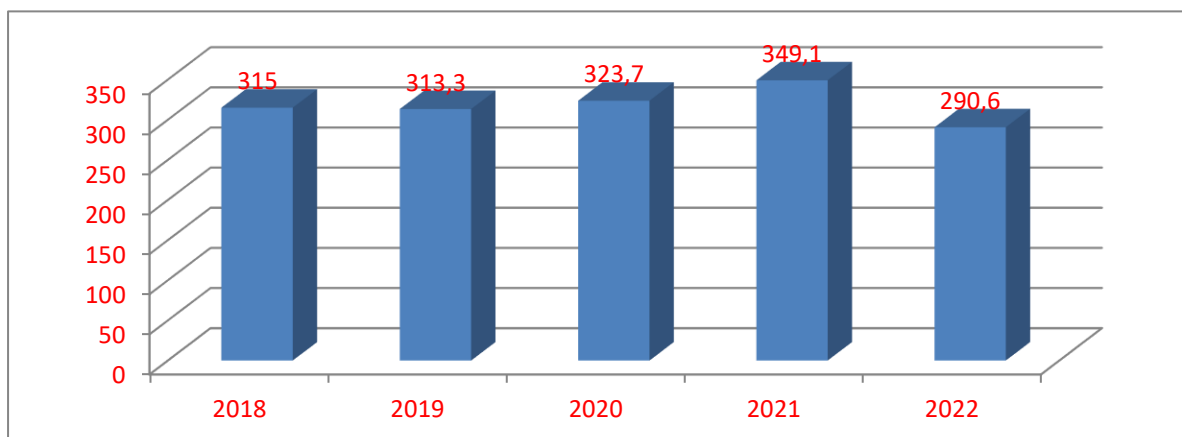
A 2021. évi közel 100 tonnával több éves összes szén-monoxid kibocsátás oka - a légszennyezés mértéke éves bevallások alapján - a szén-monoxidot kibocsátó légszennyező pontforrások számának és üzemórájának emelkedése volt. Ez azt jelenti, hogy 2021-ben többet üzemeltek a jelentős szén-monoxid kibocsátó technológiák, pl. a téglagyártás, a technológiai és a fűtési célú tüzelőberendezések és a takarmányszárítás. 2022-ben viszont kevesebb üzemórával működtek, illetve nem üzemeltettek pl. gázmotoros fűtés, és magas szén-monoxid kibocsátású technológiák, pl. aszfaltgyártás, alumíniumolvasztás és öntés szűntek meg.

Kén-oxidok (kén-dioxid és kén-trioxid) szennyező anyag esetében az éves összes kibocsátás 2018. évtől 2021-ig hasonló értéket mutatott, majd 2021 évben jelentős mértékben megemelkedett és ez a magasabb érték maradt 2022. évben is. (4. ábra)

4. ábra: Kén-oxidok kibocsátása 2018-2022-ben

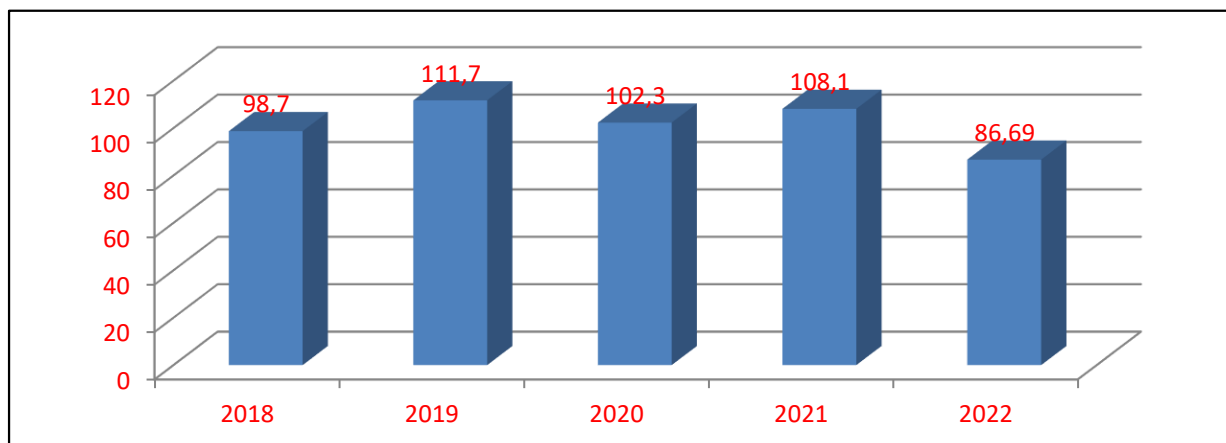
A **nitrogén-oxidok** éves összes kibocsátása a 2018, 2019 és 2020 évek nagyjából azonos érték után 2021-ben enyhén megemelkedett, 2022-ben viszont lecsökkent. (5. ábra)

5. ábra: Nitrogén-oxidok kibocsátás 2018-2022-ben

A 2022. évi kibocsátás csökkenés a szén-monoxid kibocsátás csökkenését is kiváltó okok miatt következett be, a magasabb nitrogén-oxidok kibocsátással járó tüzeléstechnológiák kevesebb üzemórában működtek, valamint a magas nitrogén-oxidok kibocsátású technológiák nem üzemeltek, illetve megszűntek, pl. aszfaltgyártás, ólomolvasztás, alumíniumolvasztás és öntés, gázmotor.

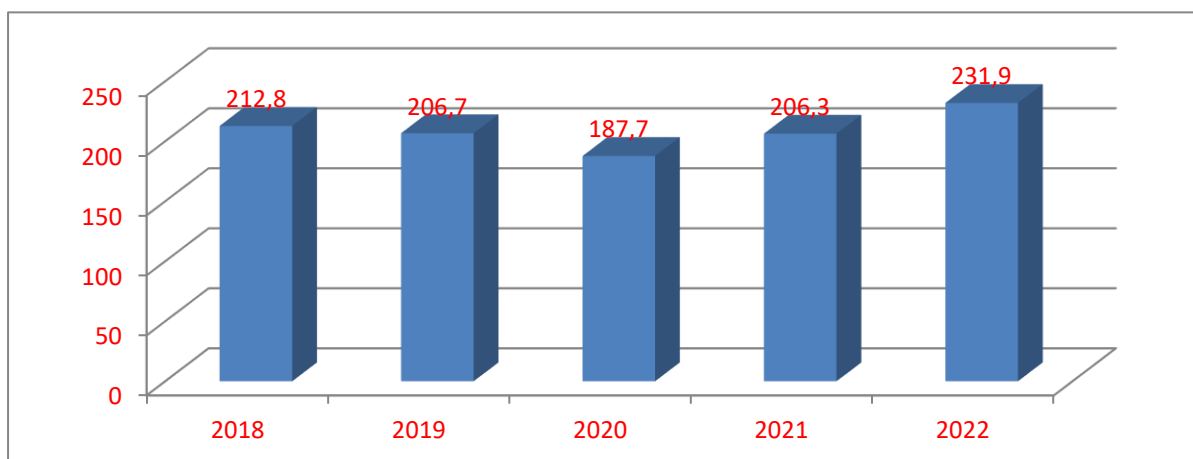
A **szilárd anyag** éves összes kibocsátás az elmúlt három évben nagyjából egyenletes volt, 2022-ben viszont jelentősebb csökkenés történt. (6. ábra).

6. ábra: Szilárd anyag kibocsátás 2018-2022-ben

A 2022. évi alacsonyabb szilárd anyag kibocsátást az okozta, hogy a jelentős szilárd anyag kibocsátó technológiák (terményszárítás, terménytisztítás, faapríték tüzelés, aszfaltgyártás) kevesebb üzemóraszámban működtek az év során, illetve kibocsátási koncentráció csökkenés is történt egy jelentős szilárd anyag kibocsátó telephelyen, a Bunge Zrt Martfői gyárában.

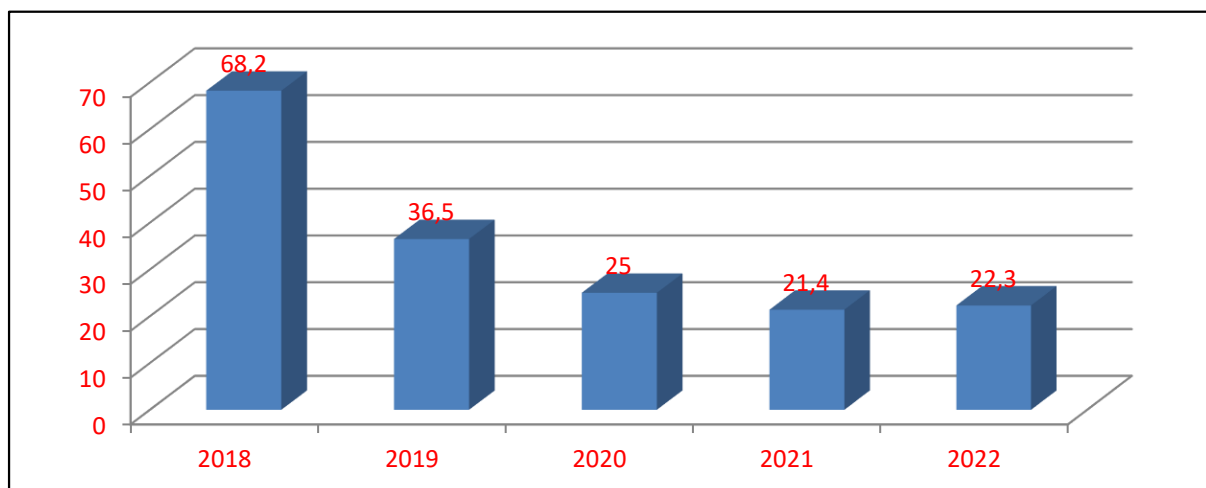
Az éves összes kibocsátás **szerves** szennyező anyagok tekintetében 2020 évig folyamatosan csökkent, 2021 évben kissé megemelkedett, majd 2022. évben tovább emelkedett. (7. ábra).

7. ábra: Szerves anyag kibocsátás 2018-2022-ben

Az összes szerves anyag kibocsátás növekedése a szerves anyagot kibocsátó technológiák (pl. festés, habosítás) magasabb éves üzemórái miatt következett be.

Az **egyéb légszennyező anyagok** (pl. kénsav, sósav, nátrium-hidroxid, ammónia, fluor vegyületek, fémek és vegyületeik) éves összes kibocsátása 2018. évtől 2021-ig folyamatosan csökkent, 2022. évben viszont kissé megemelkedett. (8. ábra).

8. ábra: Egyéb légszennyező anyag kibocsátás 2018-2022-ben

Összességében megállapítható, hogy Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyében az utóbbi években az ipari és a mezőgazdasági vállalkozások által végzett tevékenység során a környezeti levegőbe kibocsátott légszennyező anyagok mennyisége 2020-ig csökkent, vagy nagyjából azonos szinten mozgott, majd az egyéb légszennyező anyagok kivételével 2021-ben megemelkedett. 2022. évben a szén-monoxid, a nitrogén-oxidok, a kén-oxidok és a szilárd anyag csökkenést mutat, a szerves és az egyéb légszennyező anyagok kibocsátása viszont növekedett.

A 2020-ig megfigyelhető csökkenés a bejelentett, adatszolgáltatásra kötelezett légszennyező források számának folyamatos növekedése mellett következett be, ami elsősorban a korszerűbb, környezetkímélőbb technológiák, berendezések és anyagok (pl. alacsony oldószer tartalmú festékek) bevezetésének, alkalmazásának, felhasználásának volt köszönhető.

A 2021. évi kibocsátások növekedését elsősorban a pontforrások üzemóráinak emelkedése okozta, ami a termelés felfutását jelentheti.

A 2022-ben bekövetkezett, elsősorban a tüzeléstechnológiákhoz köthető szén-monoxid, nitrogén-oxidok, kén-oxidok és szilárd anyag csökkenés ezen technológiák kevesebb üzemórában történő működése miatt következett be, amit az enyhébb időjárás is okozhatott. Az ipari tevékenység általi szerves és az egyéb légszennyező anyag kibocsátás 2022. évben történt emelkedése azt mutatja, hogy a megyénkben az ipari termelés ismét növekedésnek indult.

A telephelyeink kb. 60 %-a Szolnok, Jászberény, Törökszentmiklós, Karcag, Kisújszállás, Tiszafüred és Mezőtúr településeken található, és e városokban van a bejelentésre kötelezett légszennyező pontforrások közel 70 %-a. Ezek közül is kiemelkedik Szolnok és Jászberény, ahol jelentős számú ipari üzem található. A 10. táblázat összefoglalva mutatja be Szolnok és Jászberény településeken nyilvántartott, adatszolgáltatásra kötelezett telephelyek és a légszennyező pontforrások számát valamint ezek részarányát a területünkön lévő összes telephelyhez és pontforráshoz viszonyítva, 2023. december 31-ei állapotban.

10. táblázat: Szolnok és Jászberény településeken lévő bejelentett telephelyek és légszennyező pontforrások

	Telephely	Pontforrás	Az összeshez viszonyított arány	
	db	db	Telephely	Pontforrás
Szolnok	150	609	27 %	28 %
Jászberény	57	362	10 %	17 %
Összes a megyében (2023. december 31-ei állapot)	559	2142		

Az adatok alapján megállapíthatjuk, hogy megyénkben e két településen működik az összes telephelyünk és pontforrásunk kb. 40 %-a. Ez azt is jelenti, hogy ezeken a településeken koncentráltabb a légszennyező tevékenység, a települések környezeti levegője az ipari, illetve mezőgazdasági technológiákhoz kiépített légszennyező pontforrások szennyező anyag kibocsátása által terheltebb.

Mérőállomás- Levegőterheltségi állapot

Az [Országos Légszennyezettségi Mérőhálózaton \(OLM\)](#) belül Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyében egy automata mérőállomás működik Szolnokon, az Ady Endre út 9. szám alatt, amelyet a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Laboratóriumi Osztály Környezetvédelmi Mérőközpontja üzemeltet.

Az automata mérőállomás a levegőterheltségi szint (immisszió) mérésére szolgáló konténer, amely az elhelyezkedése miatt a belváros légszennyezettségét mérő közlekedési jellegű mérőállomás. A monitor állomás kén-dioxid, nitrogén-oxidok (NO+NO₂), ózon, szén-monoxid (CO), szálló por PM₁₀ és PM_{2,5} (a 10 és a 2,5 mikrométer, ill. az alatti szemcseméretű) frakciói és benzol származékok (benzol, toluol, etil-benzol, xilolok, együttesen BTEX) koncentrációit regisztrálja a meteorológiai paraméterek (szélsebesség, szélirány, páratartalom, légnyomás, globális sugárzás, hőmérséklet) mellett.

Az Országos Légszennyezettség-mérő Hálózat (OLM) az alábbi szempontok szerint értékeli a levegő minőségét a folyamatos monitorvizsgálatok alapján.¹

		1	2	3	4	5
		kiváló	jó	megfelelő	szennyezett	erősen szennyezett
Kén-dioxid (µg/m ³)	órás átlag	0 - 100	100-200	200-250*	250-500	500-
	24 órás átlag	0 - 50	50-100	100-125	125-200	200-
	éves átlag	0-20	20-40	40-50	50-100	100-
Nitrogén-dioxid (µg/m ³)	órás átlag	0 - 40	40-80	80-100*	100-400	400-
	24 órás átlag	0-34	34-68	68-85	85-130	130-
	éves átlag	0-16	16-32	32-40*	40-80	80-
Nitrogén-oxidok (mint NO ₂) (µg/m ³)	órás átlag	0-80	80-160	160-200	200-500	500-
	24 órás átlag	0-60	60-120	120-150	150-300	300-
	éves átlag	0-28	28-56	56-70	70-140	140-
Szén-monoxid (µg/m ³)	órás átlag	0-4000	4000-8000	8000-10000	10000- 20000	20000-
	24 órás átlag**	0-2000	2000-4000	4000-5000	5000-10000	10000-
	éves átlag	0-1200	1200-2400	2400-3000	3000-6000	6000-
Ózon (µg/m ³)	órás átlag	0-72	72-144	144-180	180-240	240-
	24 órás átlag**	0-48	48-96	96-120	120-220	220-
	éves átlag***	0-48	48-96	96-120	120-220	220-
Szálló por (PM ₁₀) (µg/m ³)	órás átlag	0-30	30-50	50-70	70-100	100-
	24 órás átlag	0-20	20-40	40-50*	50-90	90-
	éves átlag	0-16	16-32	32-40*	40-80	80-
Egyéb komponens esetén a határérték %-ában (%)		0 - 40	40-80	80-100	100-200	200-

* A határértékek mellett figyelembe vesszük a tűréshatárt is, ezért évenként változik az értéke.

** Napi 8 órás mozgó átlagkoncentrációk maximuma.

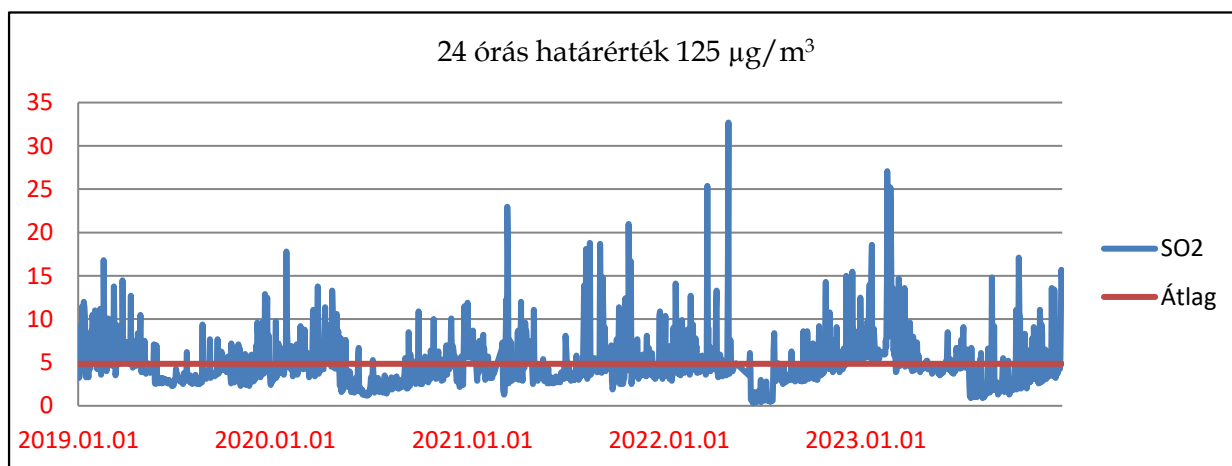
*** 8 órás futó átlag napi maximumainak átlaga, egy naptári éven belül.

¹ <http://www.kvvm.hu/olm/info.php>

A táblázatban nem szereplő szennyezőanyagok esetén az utolsó sorban megadott százalékok alapján kell meghatározni az index-számokhoz rendelendő koncentráció tartományokat.

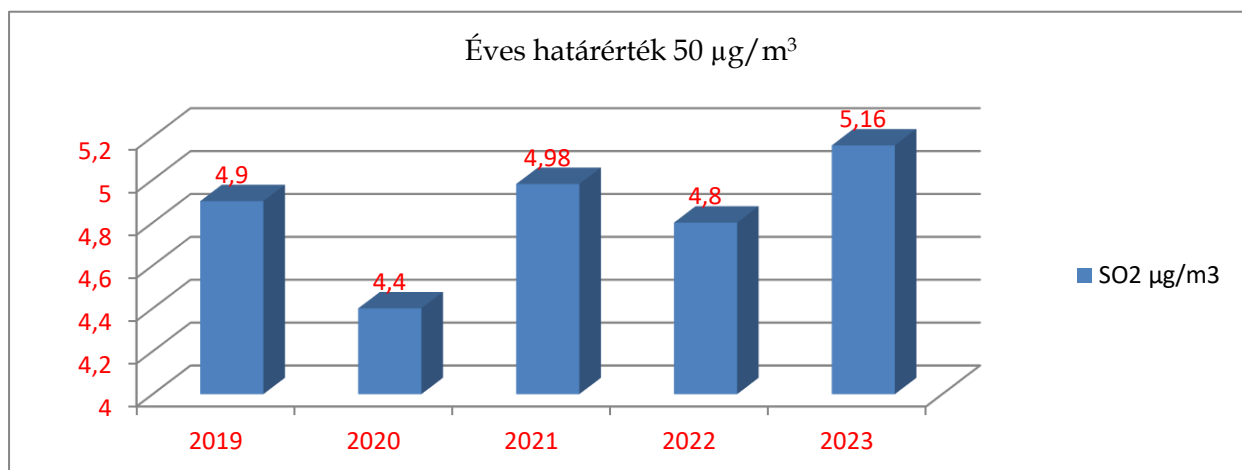
E kritériumok figyelembe vételével az automata mérőállomás mérési adatai alapján az alábbiakat állapíthatjuk meg a szolnoki belváros levegőminőségéről az utolsó öt év viszonylatában:

A **kén-dioxid** mérések szerint a levegő minősége Szolnok belvárosában a vizsgált időszakban mind a 24 órás átlagérték ($4,85 \mu\text{g}/\text{m}^3$), mind pedig az éves átlagok alapján **kiváló**nak mondható (9. és 10. ábra).

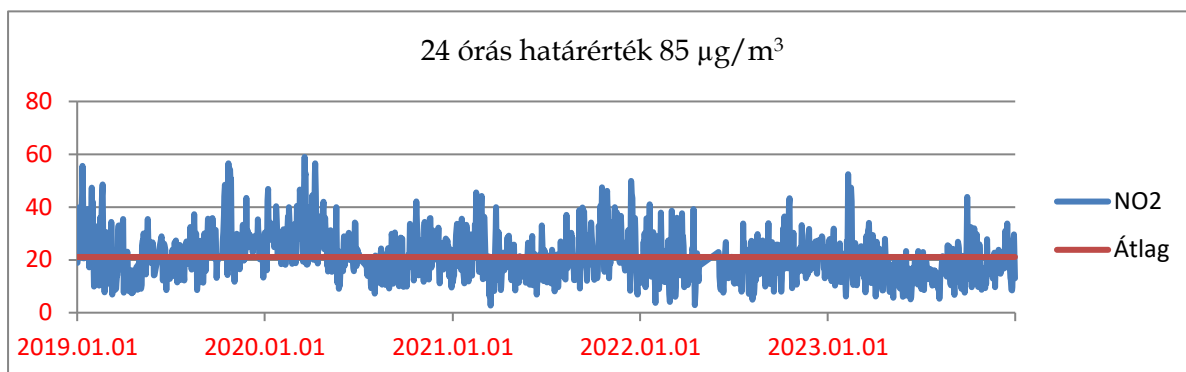
9. ábra: A kén-dioxid terheltség 24 órás átlagértékeinek alakulása Szolnok belvárosában 2019-2023-ban

Az ábrán mélyen határérték alatti, de kiugró, az átlagértéket többszörösen meghaladó 24 órás átlagértékeket láthatunk, amelyek feltehetően az immisszió mérés helyétől délnyugati irányban elhelyezkedő, a város Déli Iparterületén lévő kén-dioxidot kibocsátó ipari üzemek működéséből erednek. A telephelyek a mérőkonténertől 5-6 km-re helyezkednek el, kén-dioxid kibocsátásuk a megállapított kibocsátási határértéket nem éri el, a modellszámítások szerint a kibocsátásuk által okozott átlagos levegőterheltség a hatásterületükön határérték alatti, viszont déli-délnyugati szél esetén a mérőkonténer az átlagos értéktől jelentősen eltérő kén-dioxid koncentrációt regisztrál, azaz befújja a szél a városba a levegőbe kibocsátott légszennyező anyagot.

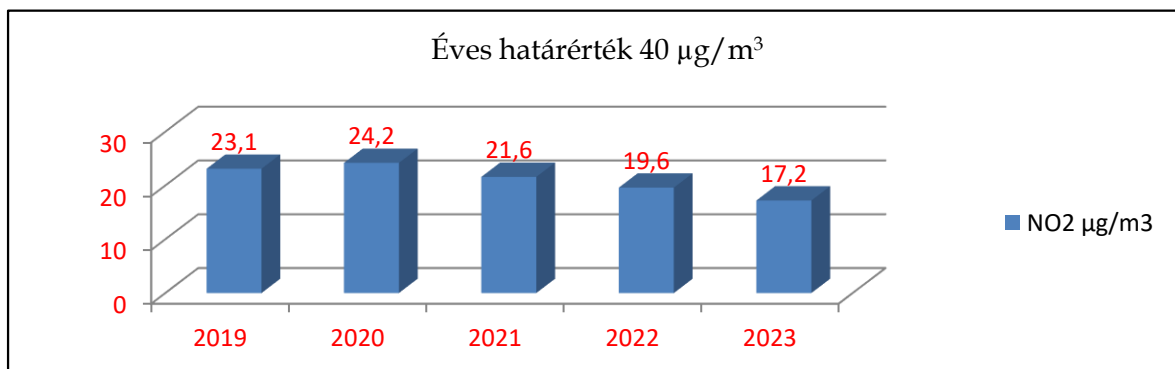
10. ábra: Kén-dioxid éves átlagértékei 2019-2023-ban

A **nitrogén-dioxid** monitoring eredményei azt mutatják, hogy a 2019-2023-as évek 24 órás átlagértéke (21,1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) szerint **kiváló** a levegőminőség NO_2 tekintetében, az éves átlagértékek szerint pedig **jónak** minősül. (11. és 12. ábra).

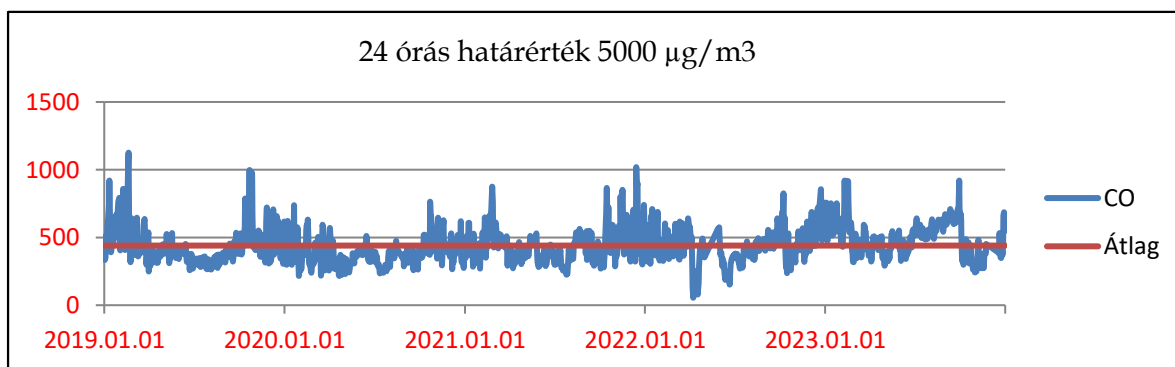
11. ábra: A nitrogén-dioxid terheltség 24 órás átlagértékeinek alakulása Szolnok belvárosában 2019-2023-ban

Az éves átlagértéket megnövelő relatíve magasabb koncentráció értékek, a fűtési szezonokban alakultak ki, viszont ezek a magasabb koncentráció értékek is folyamatosan csökkentek az elmúlt három év során, ami az enyhébb téli időjárásoknak köszönhető. Ugyanakkor a többi időszakban meglévő, alig változó NO_2 terheltség a mérőállomás mellett húzódó nagy forgalmú városi gyűjtőúton, az Ady Endre úton átmenő gépjármű forgalom levegőterhelő hatását mutatja.

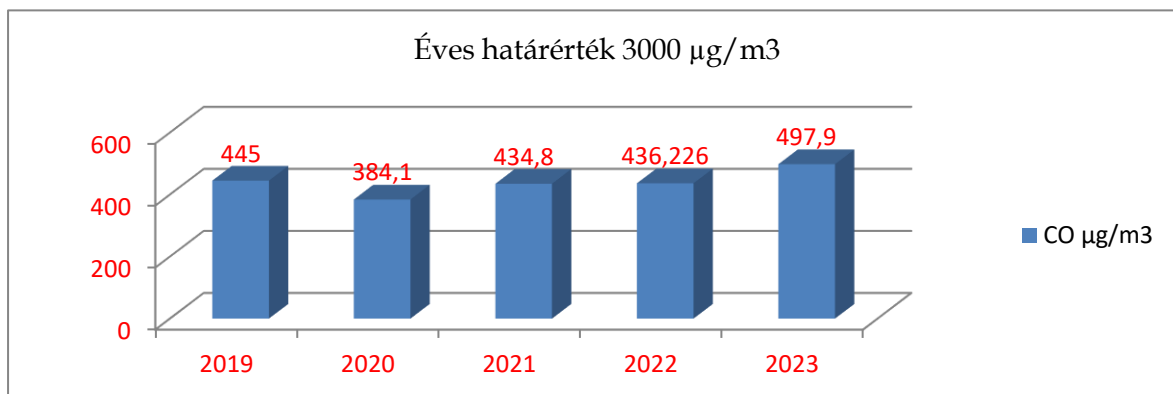
12. ábra: Nitrogén-dioxid éves átlagértékei 2019-2023-ban

A 2019-2023-as években **szén-monoxid** szennyező anyag tekintetében a levegő minősége Szolnok belvárosában a 24 órás átlagértékek (440 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) és az éves átlagok alapján is **kiváló** volt. (13. és 14. ábra).

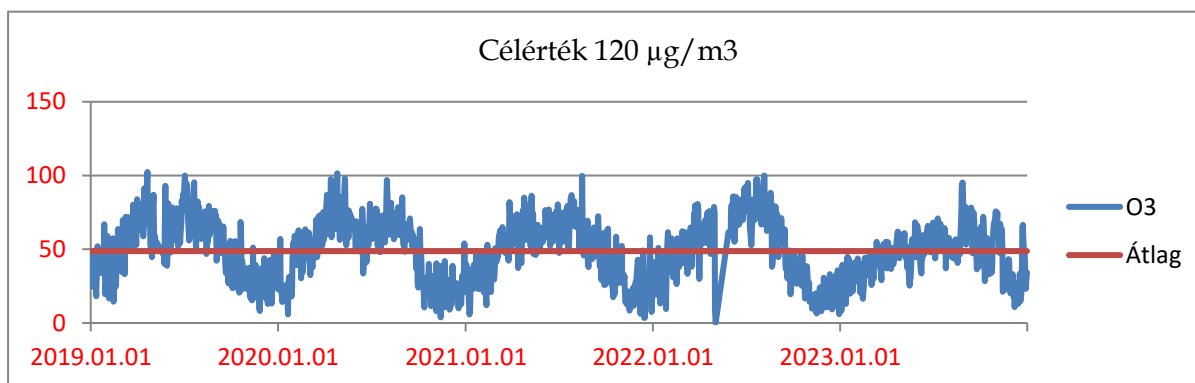
13. ábra: A szén-monoxid terheltség 24 órás átlagértékeinek alakulása Szolnok belvárosában 2019-2023-ban

Az ábrából látható, hogy az elmúlt években a környezeti levegő CO terheltsége átlagosan a 24 órás határérték kb 10 %-a volt. A reggeli és a délutáni csúcsforgalmi időszakokban voltak megfigyelhetők a magasabb értékek.

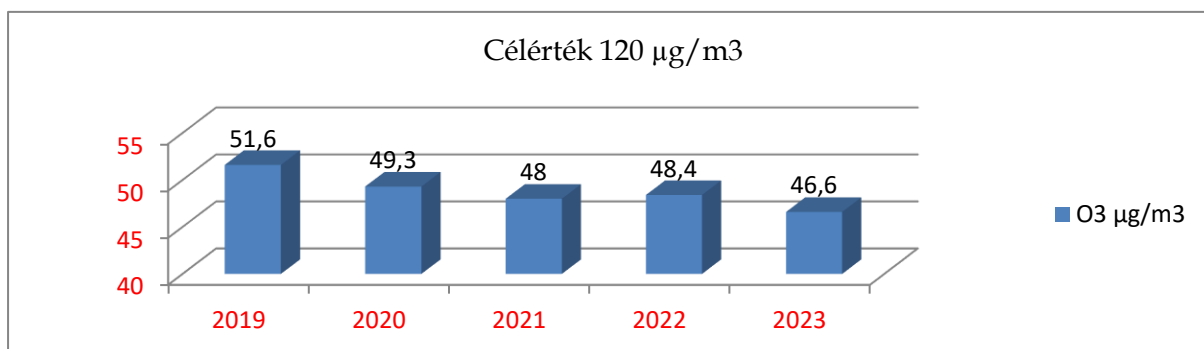

14. ábra: A szén-monoxid éves átlagértékei 2019-2023-ban

A talajközeli ózon terheltség 24 órás átlagértéke ($48,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$), valamint az éves átlagértékek alapján 2019-2023-ban a belváros levegőminősége ózon esetében **jónak** mondható. A talajközeli ózon levegőben kialakuló koncentrációját a száraz, meleg, napsütéses órák száma befolyásolja. A 24 órás átlagértékek ezt igazolják, a koncentrációk a nyári hónapokban emelkednek meg. (15. és 16. ábra)

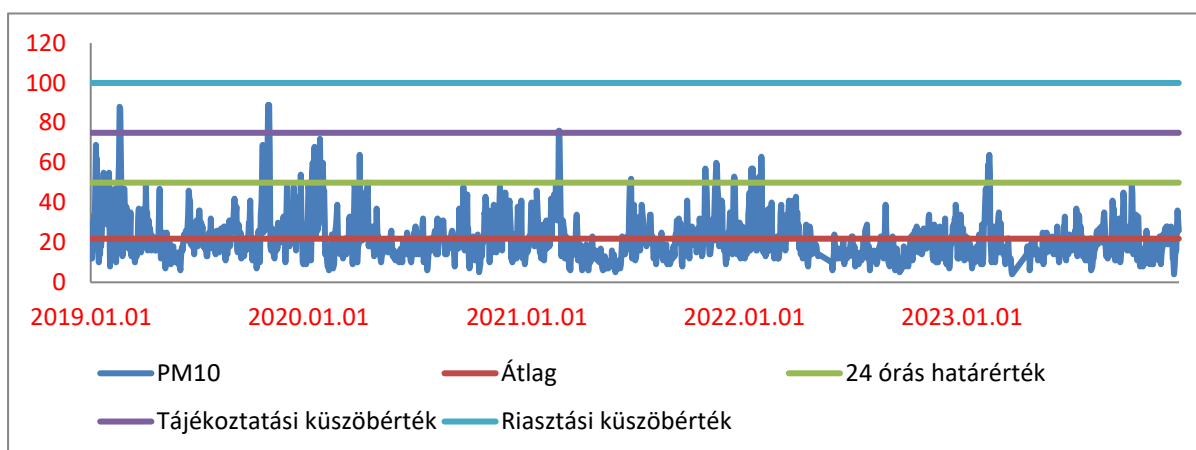

15. ábra: A talaj közeli ózon terheltség 24 órás átlagértékeinek alakulása Szolnok belvárosában, 2019-2023-ban

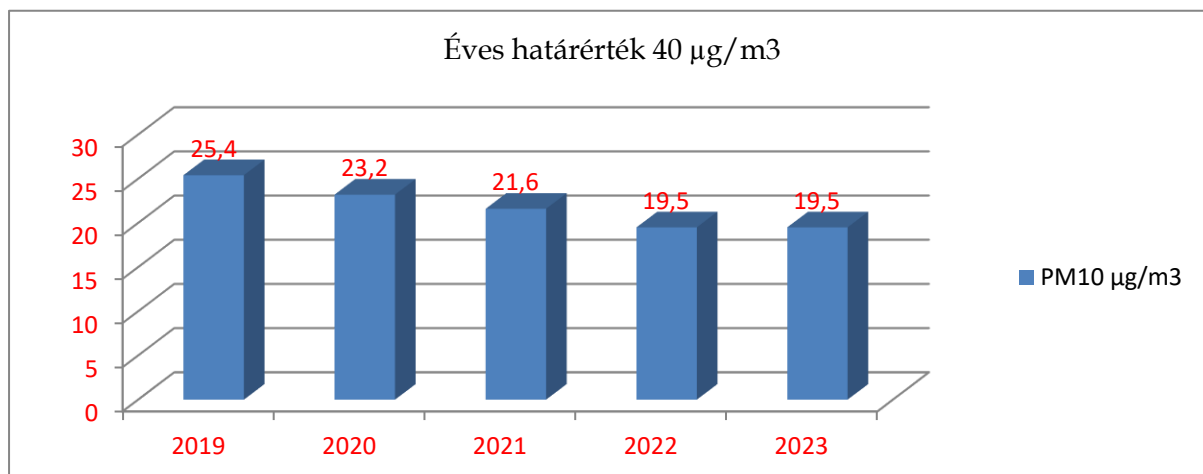
16. ábra: A talaj közeli ózon éves átlagértékei 2019-2023-ban

A szálló por PM₁₀ (10 µm alatti szemcseméretű) frakciójának vizsgálatai azt mutatják, hogy a belváros levegőminősége a 24 órás átlagértékek alapján 2019 – 2023 években jó minőségű volt. A 24 órás határértéket (50 µg/m³), és a tájékoztatási küszöbértéket (75 µg/m³) meghaladó napi átlagértékek általában az év végi, év eleji ún. inverziós légköri viszonyok mellett alakultak ki, amikor csekély a függőleges keveredés, a hígulás mértéke. Ez az időjárási helyzet nem kedvez a légszennyező anyagok elégséges átkeveredéséhez, így a szálló por (PM₁₀) mennyisége jelentősen megnövekedik. 2018. évtől riasztási küszöbértéket meghaladó 24 órás átlagérték nem fordult elő. (16. ábra)

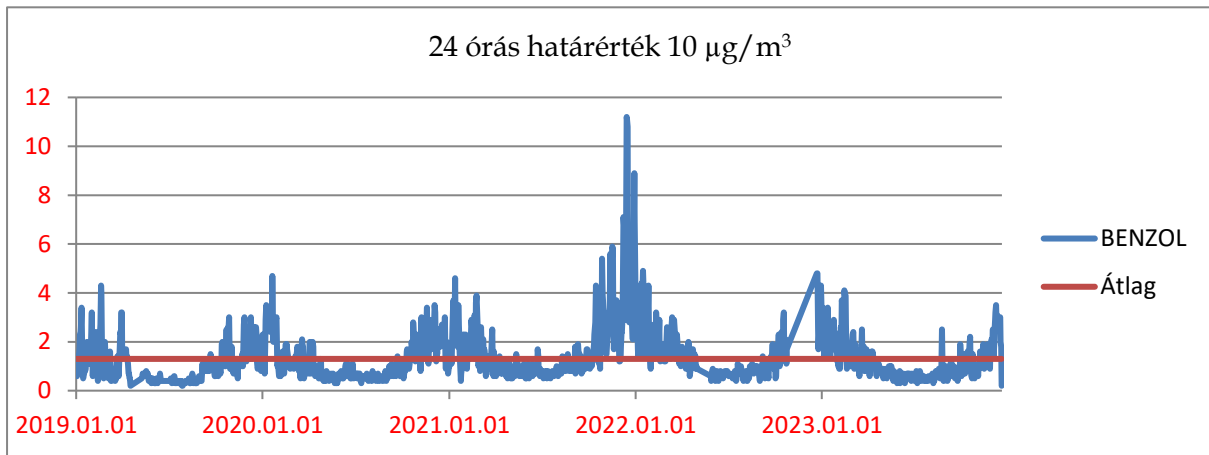
17. ábra: A szálló por terheltség alakulása Szolnok belvárosában a 24 órás átlag-koncentrációk alapján, 2019-2023-ban.

Az éves átlagértékek szerint a levegőminőség 2019 – 2023 években szintén jó minőségű volt szálló por tekintetében (17. ábra).

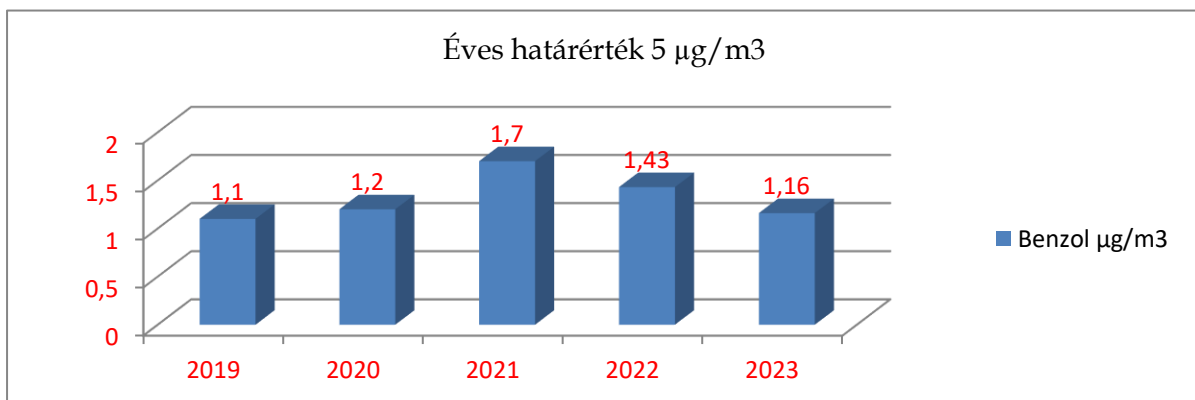

18. ábra: A szálló por (PM10) éves átlagértékei 2019-2023-ban

A benzol terheltség vonatkozásában a levegő minőségét a határértékek %-ában lehet értékelni. 2019 – 2023. években a benzol 24 órás átlagértéke (1,3 µg/m³) valamint az éves átlagértékek alapján a belváros levegő minősége kiváló volt. (A benzol 24 órás határértéke 10 µg/m³, 2019 – 2023. években mért 24 órás átlagérték a határérték 13 %-a. Az éves határérték 5 µg/m³, amelynek a 40 %-a 2 µg/m³.) (18. és 19. ábra)

19. ábra: A benzol terheltség 24 órás átlagértékeinek alakulása Szolnok belvárosában, 2019-2023-ban

20. 19. ábra: A benzol éves átlagértékei 2019-2023-ban

Az automata mérőállomáson rögzített levegőterheltségi adatok a mérőkonténer elhelyezkedése miatt elsősorban a belváros közlekedéséből és lakossági fűtésből eredő légszennyezettségi értékeket jelentenek, még akkor is, ha a megfelelő szélirány „befújja” a belvárosba a város szélén lévő ipari területek szennyező anyag kibocsátásait. Tehát elmondható, hogy Szolnok belvárosának levegőminőségét a közlekedés és a fűtés (lakossági és intézményi) határozzák meg.

A főleg közlekedési és fűtési eredetű szennyező anyagok (PM₁₀, NO₂) a nagy légnyomással és alacsony, illetve közepes hőmérsékletekkel jellemezhető napokon, az ún. inverziós légköri állapotok mellett dúsulnak fel elsősorban. A CO, a PM₁₀, az NO₂ és a benzol koncentrációjának megemelkedése fűtési idényben és nyáron egyaránt bekövetkezik. A talaj közeli ózon elsősorban a napfényes, meleg napokon dúsul fel a levegőben.

A 2017. év elején és végén az akkor kialakult időjárási helyzet miatt, a szálló por (PM₁₀) koncentráció a tájékoztatási és a riasztási küszöbértéket is túllépte, amely miatt Szolnok Megyei Jogú Város füstköd-riadó tervet készített. A füstköd-riadó terv az alábbiakat tartalmazza:

- a füstköd-riadó helyzet megelőzésére koncepcionális és operatív intézkedéseket,
- a levegőterheltségi szint küszöbértékeinek túllépési szintje alapján szükséges rendkívüli intézkedéseket (tájékoztatási, ill. riasztási fokozat),
- a füstköd-riadó terv végrehajtási folyamatát tájékoztatási fokozat, valamint riasztási fokozat esetén.

A 2019-2023. közötti időszakban a füstköd-riadó terv tájékoztatási és riasztási fokozatát nem kellett elrendelni.

Az automata mérőállomáson mért, a fentiekben részletezett, 2019-2023-re vonatkozó adatai alapján összességében megállapítható, hogy Szolnok belváros levegőminősége kén-dioxid, szén-monoxid valamint benzol szennyező anyagokra kiváló, nitrogén-dioxid, ózon és szálló por (PM₁₀) szennyező anyagok tekintetében pedig jó minőségű volt.

Tekintettel arra, hogy a vármegyeszékhelyen és egyben a vármegyében csak egy immisszió mérőkonténer működik Szolnokon a belvárosban, a Szolnok Megyei Jogú Város teljes közigazgatási területének levegőminőségét, az alapvetően közlekedési jellegű mérőállomáson mért értékek alapján csak becsülni lehet:

A város kertés lakóházas övezeteiben és a lakótelepeken a légszennyező anyag kibocsátás döntően fűtésből ered, aminek következtében a belvároshoz hasonló a szén-monoxid, a nitrogén-oxidok valamint a szilárd tüzelőanyaggal történő tüzelés elterjedése miatt a szálló por (PM₁₀) terheltség, figyelembe véve azt, hogy a mérőkonténer nagy forgalmú városi gyűjtőút mellett helyezkedik el, valamint azt, hogy közvetlen környezetében lakótelepek és intézmények találhatók.

Az ipari területeken a szén-monoxid, és a nitrogén-oxidok mellett a kén-dioxid, a szerves anyagok és az egyéb légszennyező anyag kibocsátás (pl. kénsav, sósav, nátrium-hidroxid, ammónia, fluor vegyületek, fémek és vegyületeik) is jellemző, így ezeken a területeken a levegőterheltség mindegyik szennyező anyag tekintetében relatíve magasabb lehet.

A település mezőgazdasági területein végzett földmunkákból eredő szálló por (PM₁₀) terhelés a széljárás függvényében a város belterületein is megjelenhet.

Összegezve, Szolnok város egész területén az Országos Légszennyezettség-mérő Hálózat (OLM) szempontjai szerinti értékelés nagy valószínűséggel hasonló lenne, mint a belváros levegőminősége.

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye egész területének levegőminőségi állapotát szintén csak a Szolnok belvárosában mért koncentráció értékek alapján lehet megbecsülni:

A vármegye nagyobb városainak (a járási székhelyek: Jászapáti, Jászberény, Karcag, Kunhegyes, Kunszentmárton, Mezőtúr, Tiszafüred, Törökszentmiklós) levegőminősége a kisebb településekéhez képest terheltebb, mivel a járási székhelyeken többen laknak, valamint a járási székhelyeken több gazdasági vállalkozás és közintézmény működik. Ugyanakkor a szennyező anyagok koncentrációi nagy valószínűséggel nem érik el a Szolnok belvárosában mért légszennyezettség értékeket, tekintettel a vármegyeszékhely lakosságának és az ott működő ipari és szolgáltató vállalkozások lényegesen nagyobb számára.

A vármegye kisebb településein, mivel lakossági fűtésre elterjedtebb a szilárd tüzelőanyag használata, és a mezőgazdasági területek közelebb helyezkednek el a települések belterületeihez, magasabb lehet a szálló por (PM₁₀) szennyezettség.

Összességében elmondható, hogy Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye levegőminősége minimum ugyanolyan, mint Szolnok Megyei Jogú Város belvárosáé, de nagy valószínűséggel a Szolnokon jó minőségű légszennyező anyagok (nitrogén-dioxid, ózon és szálló por) tekintetében a vármegyei levegőminőségi értékek kiváló minőségűek lennének.

E kielégítő levegőminőség megőrzése elsődleges feladat, de - figyelemmel a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló

2008/50/EK irányelv 1. cikk 5. pontjában foglaltakra -, kiemelt cél a környezeti levegő minőségének szinten tartásán kívül annak javítása.

ZAJVÉDELEM

A zaj napjaink világában az egyik legelterjedtebb és a lakosság jelentős részét érintő környezetszennyezéssé vált.

A hang észlelése életünk szükséges és fontos jelensége, azonban bizonyos hangok zavaróak lehetnek. A zavarás mértékét befolyásolhatják az egyéni tényezők: életkor, egészségi állapot, fáradtság, idegállapot; társadalmi-gazdasági viszonyok, életvitellel kapcsolatos szokások, alkalmazkodás.

A zajvédelem, mint szakterület, a környezetvédelemnek a legkevésbé hangsúlyozott része. Oka kettős: a károsodás többnyire jelentős időeltolódással jelentkezik, másrészt a zajprobléma megoldása nem okoz közvetlenül gazdasági hasznot. A szakterületi prioritások megállapítása során elsőbbséget élveznek a közvetlen, azonnali emberi egészségkárosodás veszélyét hordozó vagy közvetlen gazdasági veszteséget okozó, tevékenységek és hatásaik.

A zajszennyezés fogalmát sem könnyű meghatározni, mert némileg különbözik a szennyezés többi fajtájától, - azaz nem anyag-, hanem energiatermészetű -, amikor abbamarad, a környezet megszabadul az ártalomtól. Ez az egyéb szennyező hatások (vegyszerek, hulladékok, a szennyvíz és más lég-, talaj- vagy vízszennyező anyagok) esetében nem így van, azok „kézzelfoghatóak”; utólag is kimutathatóak a környezetben.

A másik különbség, hogy a szennyeződés más formáiban az egészségüggyel foglalkozók meg tudják becsülni, mennyi kerülhet a környezetbe anélkül, hogy kárt okozna, a zaj esetében azonban nem voltak tisztában annak egészségre gyakorolt hatásaival. Bár az emberi hallást károsító zajok mérhetőek, nehéz ellenőrizni az összeadódó, különböző forrású zaj emberre gyakorolt hatásait.

A zaj, mint jelenség, környezeti állapotunk egyik fontos körülményét jelenti. Életünk minden területére kihat, zavarja a kommunikációt, alvásunkat, nincs jó hatással egészségünkre, teljesítményünkre, viselkedésünkre. Ugyanakkor megállapíthatók azok a zajszintek, amelyek mellett az átlagos zajérzékenységgű, egészséges emberek nyugodt életvitelle biztosítható, valamint ismerjük azokat a műszaki és jogi eszközöket, amelyekkel a körülöttünk működő zaj források hatása - kellő szakértelemmel és megfelelő magatartással - ezekre a szintekre mérsékelhető.

E tekintetben a zajveszélyeztetettség korlátozására és szabályozására irányuló gyakorlati intézkedések nélkülözhetetlenek.

Rezgés

A rezgés és a hang terjedésének analógiája közel azonos, de a vivőközeg eltérő.

Az emberi test külső gerjesztő rezgések hatására rezgésbe jön. Azokat a rezgési jelenségeket nevezzük környezeti rezgésnek, melyek a védendő környezetben lévő épület szerkezetén keresztül hatnak az ott tartózkodó emberre és kellemetlen, „egésztest” rezgéseket okoznak (alacsony frekvencia, kisebb, mint 100 Hz). Forrásai: közlekedés, gépek, berendezések üzemelése. A védekezés során a frekvencia figyelembevétele mellett rezgésszigetelés (átterjedés, továbbterjedés megakadályozása), rezgéscsillapítás (mozgási energiát hőenergiává kell alakítani) lehet a megoldás.

Az egyes szervek rezonanciafrekvenciái különbözőek. A 100 Hz feletti rezgések már helyi problémákat okoznak a test azon környékén, ahol azt a rezgés éri (pl. végtagrezgések gép üzemelésekor).

A munkahelyi rezgések megítélésénél (nem hatáskörünk) az egészségkárosodás megelőzése a cél, a környezeti rezgések esetén a zavarás kiküszöbölése és a komfortérzet biztosítása, ezért az utóbbi esetben a rezgés-határértékek kisebbek.

A közúti rezgések az emberi érzékenység és az épületkár szempontjából értékelhetők. A járművek által keltett rezgések a 10-150 Hz kategóriába esnek. Ezek csak az 1-2 mm-nél nagyobb amplitúdó esetén okozhatnak közvetlen épületkárt, annak ellenére, hogy a már erősen érezhető, ill. kellemetlen érzékenységi kategóriába esnek. Ilyen amplitúdó azonban a talaj csillapító hatása miatt még nehéz kamionforgalom mellett sem szokott fellépni.

A közúti rezgések ellen csak a jó minőségű, sima útburkolatokkal, sebességkorlátozással, ill. a nehézgépjármű forgalom elterelésével lehet védekezni.

A közúti forgalomtól származó rezgés kibocsátás csekélyebb mértékű kockázatot jelent a hatásviselőkre, mint a vasúti közlekedés okozta hatás.

A vasút mentén elhelyezkedő épületek, alapozásukon keresztül, a talajtól kapnak rezgésterhelést, amely egyrészt dinamikai hatást fejt ki az épületszerkezetekre, másrészt rezgésterhelésnek teszi ki az épületben tartózkodó embereket.

Hazai szabályozás

A környezeti zaj és a rezgés elleni védelem azokra a mesterségesen keltett energia-kibocsátásokra terjed ki, amelyek kellemetlen, zavaró, veszélyeztető vagy károsító hangot, illetve rezgésterhelést okoznak a védendő környezetben.

A környezetvédelem egyik fontos feladata, hogy a zaj- és rezgésártalmakat megelőzze, felismerje és indokolt esetben jogi eszközökkel elfogadható keretek közé szorítsa, megelőzve ezzel az emberi szervezet károsodását.

Sokan tévesen úgy gondolják, hogy a zaj mértékének megítélése igen egyszerű dolog: elég pl. felvenni a szomszéd üzem hangos csiszológépének zaját, majd az illetékesek előtt visszajátzva a zavarás ténye kellően bizonyított. Ez azonban a vizsgálandó zaj megítéléséhez nem kellően objektív, a nemzetközi és hazai zajmérési előírások (rendeletek, szabványok) pontosan rögzítik azokat a - forrás sajátosságainak - megfelelő szabályokat, mérési eljárásokat, határértékeket, amelyek alapján a zajterhelés (kibocsátás) mértéke egyértelműen meghatározható és minősíthető.

A környezeti zajvédelem a hangsúlyt a megelőzésre helyezi, mert pl. ésszerű tervezéssel - a lakóterület irányában technológiát nem tartalmazó épületek hangárnyékoló funkciójával (szociális épület, iroda stb.) - a többletterhelés elkerülhető.

A közelmúlt ipartelepítési koncepciójának megfelelően kialakított Ipari Parkokban az újonnan megvalósuló és a belterületről kiköltöző vállalkozások már az előírásoknak megfelelően, a környezet zavarása nélkül működhetnek.

A településrendezés és a zaj elleni védelem kapcsolata

Az önkormányzat a településrendezési feladatát a környezeti érdekek védelmével és így az 1995. évi LIII. törvény (Kvt.) elveinek (megelőzés, fenntartható fejlődés, együttműködés) és egyéb előírásainak érvényre juttatásával köteles teljesíteni.

A zajártalmak elleni fellépés egyik korai szakasza a településrendezés, hiszen a környezeti zaj elleni védelem alapvető kérdései a településtervezési, -rendezési folyamatokban dőlnek el.

A zajforrások létesítése következtében kialakuló környezeti és szomszédjogi konfliktusok megelőzésének egyik leghatékonyabb eszköze, mert a területi övezetek környezeti zajhatárértékei olyan szennyezési lehetőséget jelentenek, melyek keretet szabnak bizonyos létesítmények telepítéséhez és a tevékenységek korlátok nélküli folytatásához.

A településrendezés eszközei hosszú távon meghatározhatják a lakosság zajterhelését, de akár elhúzódó környezeti zajkonfliktusokat is teremthet vagy elmélyítheti a már fennállókat, veszélyeztetve és károsítva ezzel a környezetet és az emberi egészséget.

Lehetőségek meglévő helyzetekben:

a lakásépítés korlátozása a legterheltebb közlekedési vonalak mentén, üzemek környezetében,

megfelelő tájolás (lakoszobák az ellentétes, csendes oldalra nézzenek),

vegyes területfelhasználás (pl. a zaj irányába irodahelyiségek nézzenek, amelyek légkondicionálás mellett folyamatosan zárva tartható nyílászárókkal rendelkeznek).

Jelentős problémát jelentenek a védendő lakóterületek közelében, a védendő lakóterületen működő üzemek. Elsődleges cél, hogy a zajos ipari területek és a védendő területek elkülönüljenek egymástól, és közöttük átmeneti zónák alakuljanak ki, illetve maradjanak meg. Rendkívül fontos az is, hogy az önkormányzat a környezetterhelő források telepítését lehetővé tevő döntéseinél, az ipari, stb. övezetek kijelölésénél ne pusztán a határértékek majdani teljesülését tartsa szem előtt, hanem legyen figyelemmel arra is, hogy az új funkciók ne eredményezzenek jelentős zajterhelés-növekedést a meglévő állapothoz képest.

Szomszédjogi, helyi konfliktust indukál, ha már a több éve kialakult és a tényleges felhasználásnak megfelelően egy falusias illetve kertvárosias lakóterület (Lf, Lk) gazdasági, kereskedelmi és szolgáltató (Gksz) területté sorolnak át (pl. vállalkozás fejlesztése miatt). A területi funkció fenti elhatározással történő megváltoztatása a fennálló állapothoz képest zajvédelmi szempontból jelentős és negatív változást jelent, a zajtól védendő környezet terhelési követelményértéke 10 dB-el emelkedik („gazdasági terület” zajterhelési határértéke 60/50 dB, átsorolást megelőzően 50/40 dB nappal/éjjel). Az ilyen zajhelyzetben felmerült kifogás zajvédelmi szempontból megalapozatlan lehet, - az ipari létesítmény határértékeknek való megfelelése az átsorolással biztosított - miközben a környezeti zajterhelés mértéke hátrányosan változik (növekszik). További probléma lehet, hogy a településrendezési szempontoknál nem minden esetben érvényesül a megfelelő területi besorolással az ott elhelyezett speciális funkciójú épület megfelelő zaj elleni védelme (pl. oktatási, egészségügyi létesítmények nem különleges területen).

A preventív védelemtől a szankciókkal biztosítható védelem felé való visszalépést jelent(het) a zajvédelmet igénylő területek melletti földrészletekre zajos, ipari létesítmények engedélyezett megvalósítása. Másfelől a már meglévő, működő zajforrás(ok) mellé védendő épület létesítésének engedélyezése ugyanakkor megoldhatatlan zajcsökkentési feladat elé állít(hat)ja a működő zajforrás üzemeltetőjét, aki jóhiszeműen szerzett jog és meglévő engedélyek birtokában gyakorolta addigi tevékenységét.

A panaszbejelentések többsége megelőzhető, ha a zajos létesítményt nem építik a lakóterület közvetlen közelébe, vagy a lakóövezetet nem jelölnék ki közvetlenül a zajos ipari létesítmények mellé, illetve lakóövezetet nem minősítenek át GKSZ (gazdasági-kereskedelmi) övezetté.

Az egyes zajtól védendő területekre vonatkozó zajterhelési határértékek övezeti besorolástól függően változnak. A határértékek minden esetben a vonatkozó rendelet alapján, a TRT besorolása figyelembe vételével határozhatók meg. A fennálló állapothoz képest az átsorolás-átminősítés zajvédelmi szempontból változást eredményezhet, a környezet terhelési követelményértéke szigorodik, illetve csökken, mely lakossági kifogásokat, környezeti konfliktusokat alapozhat meg (akár ingatlan értékcsökkenést).

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (Továbbiakban ZajR.) 19. §-a alapján Hatóságunknak fokozottan zajos terület kijelölésére van lehetősége, kizárólag közüzemi létesítményeknél, ahol a zajszint nem csökkenthető határértékre. Csendes övezet és zajvédelmi szempontból fokozottan védett terület kijelölése a települési önkormányzat jegyzője feladata (15., 16.§). Repülőterek környezetében zajgátló védőövezetet a légiközlekedési hatóság jelöl ki.

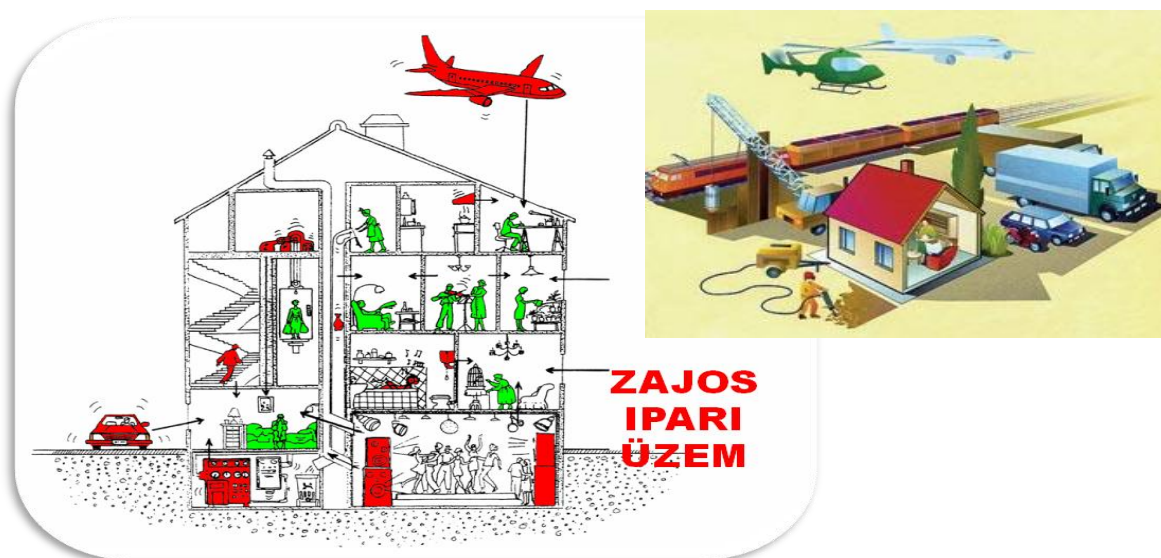
Az Agrárminisztérium Környezetügyért Felelős Államtitkárságáról Dr. Rácz András környezetügyért felelős államtitkár 2022. áprilisban az egy kötelező adattárnak és egy kötelező digitális információ csere-mechanizmusnak a 2002/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelveknek megfelelően történő létrehozásáról szóló 2021/1967 bizottsági végrehajtási határozat, valamint a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményről szóló 419/2021. (VII.15) Korm. rendelet hatályba lépése okán a ZajR. 2.§ t), u) pontja, valamint 19.§ (1) bekezdése szerinti területek - fokozottan zajos területek, csendes övezet, zajvédelmi szempontból fokozottan védett terület - körének felmérésével kapcsolatban tájékoztatást kért hivatalunktól.

A ZajR. 4.§. (3) c) pontja szerint a fokozottan zajos területekkel kapcsolatos eljárásokban a területi környezetvédelmi hatóság gyakorolja a hatósági jogkört, azonban a csendes övezet, zajvédelmi szempontból fokozottan védett terület kijelölése esetén a települési jegyző jár el.

Környezeti zajforrások

A környezeti zajállapotot a következő forráscsoportok határozzák meg: építési, üzemi (szabadidős), közlekedési (közúti, légi, vasúti, vízi forgalom).

A környezetvédelemben kétfajta határértéket különböztetünk meg, a forrásra vonatkozó zajkibocsátási, és a zajtól védendő helyen megengedett, forrástól függő (építési, üzemeltetési, közlekedési) zajterhelési határértékeket.

Az építkezések hagyományosan a zajos tevékenységek közé tartoznak. Az üzemi zajtól eltérő kezelésüket (szabályozásukat) időszakosságuk és az építőgépek változó mozgásterülete okozza. A zajkibocsátásuk egy építkezésen belül is jelentősen eltérhet: a bontás, az alapozási munkák sokkal nagyobb zajt okoznak, mint pl. a belső szerelés. Fő zajforrások az építőgépek pl. a betonkeverők, kompresszorok, daruk, kotrógépek, légkalapácsok stb., illetve a kapcsolódó szállító járművek.

A kivitelező kötelem a jogszabályban rögzített zaj- és rezgésvédelmi követelmények betartása. Azonban egyes építési időszakokra, ha a zajkibocsátás műszaki vagy munkaszervezési megoldással határértékre nem csökkenthető, az építkezés közben előforduló, előre nem tervezhető, határérték feletti zajterhelést okozó építőipari tevékenységre a kivitelező felmentést kérhet a zajterhelési határértékek betartása alól.

A környezetvédelmi hatóság döntésében az építőipari tevékenység napi, heti időbeosztására és a munkavégzés teljesítményére vonatkozóan korlátozást írhat elő a környezet zajvédelme érdekében.

Fontos lenne, hogy a lakosságot az építetők előzetesen tájékoztassák a kivitelezési munka céljáról, időtartamáról. A zavarás elviselhetőbb, ha az érintettek tudják annak okát, miertjét és hogy meddig kell túrnüük a magasabb zajhatást.

A kivitelezés (építés, bontás) a települési önkormányzat jegyzője hatáskörébe tartozó zajkibocsátásnak minősül, így a kivitelezés zajvédelmi szempontú vizsgálata nem tartozik a főosztály hatáskörébe. Kivételt képez, ha a környezethasználó által tervezett tevékenység a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik, - mely minden más eljárást megelőző-, akkor főosztályunk egyebek mellett a létesítés és felhagyás környezeti hatásait is vizsgálja.

A környezetünk zajviszonyait számos tényező határozza meg - elsősorban a zajforrás típusa és működési körülményei.

Üzemi zajforrás

Az üzemi zajterhelés elsősorban a létesítmény közvetlen közelében lehet zavaró, az okozott zajterhelés kevesebb lakost érint, mint a közlekedés esetében. A lakó és iparterületek egybefonódása miatt egyrészt az ipari létesítményekben keltett zaj, másrészt a teherforgalom belterületen való bonyolódása miatt a lakosság nagyobb zajhatásnak van kitéve (közlekedési zaj).

Üzemi zajforrásnak minősül a környezeti zajt, rezgést előidéző, termelő, szolgáltató tevékenység, vagy az ilyen tevékenységhez használt, környezeti zajt, rezgést előidéző telephely, gép, berendezés, ideértve tevékenységhez kapcsolódó, telephelyen belüli - közlekedési célú tevékenységnek nem minősülő - járműhasználatot, járműmozgást, rakodást is.

Az üzemek általában több, különféle zajforrást tartalmaznak:

- pontszerű zajforrások (kisebb gépek, berendezések);
- vonalszerű zajforrások (mozgó járművek);
- felületszerű zajforrások (üzemcsarnokok fala, teteje)

Zajmodell felépítése az IMMI zajtérképező szoftverben (háromdimenziós)

Fotó forrása: FONOR Környezetvédelmi és Munkavédelmi Kft.

Az üzemi zajforrásokra vonatkozó zajvédelmi szabályozás nem a zajterhelési, hanem kibocsátási határértékekhez igazodik, és azokhoz kapcsolódóan rendelkezik a jogsértő magatartásokhoz fűződő szankciókról (zajbírság, intézkedési terv, korlátozás).

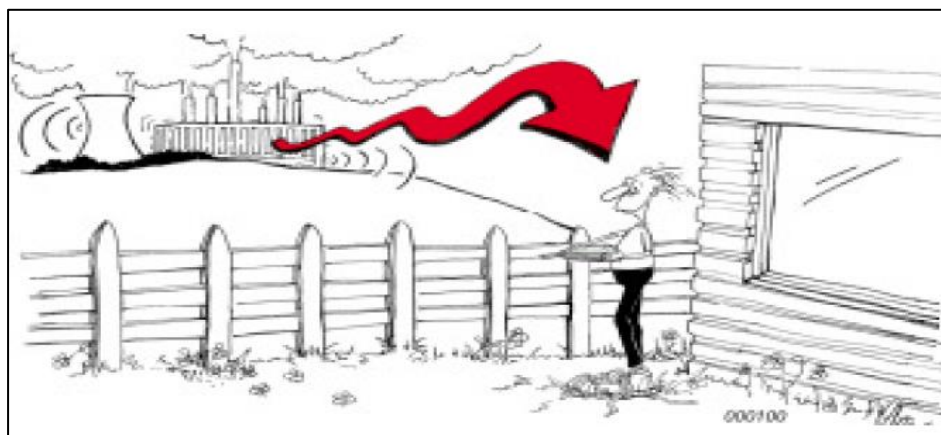
A zajkibocsátási határérték pontos, az üzemeltetőre jellemző meghatározása képezi a későbbi közigazgatási felelősség alapját, ezért különös jelentősége van annak, hogy a zajforrás üzemeltetője rendelkezik-e jogerős környezeti határértékkel.

A gyakorlati tapasztalatok azt mutatják, hogy a kibocsátók döntő többségénél a telekhatártól számított 100 m-es távolságot elérve a zaj olyan mértékben csillapul, hogy az ezen kívül eső területekre gyakorolt hatása elhanyagolható. A hatásterület vélelmezése ezért egy olyan szakmailag kielégítő, egyszerű megoldás, ami egyben jelentős költség-megtakarítást jelent a vállalkozók, üzemeltetők számára (vélelmezett hatásterület: a környezeti zajforrást magába foglaló telekingatlan és annak határától számított 100 méteres távolságon belüli terület).

A megelőzés elvének hatékony érvényesítési lehetősége az üzemi források zajkibocsátási határértékének megállapítása.

Az üzemi létesítményekre meghatározandó zajkibocsátási határérték nem a zajforrás „egyedi” zajkibocsátására jellemző szintet adja meg, hanem a védendő területen kialakuló (a zajforrás zajkibocsátásától származó) zajterhelésre vonatkozik.

A zajkibocsátási határérték csak az adott üzemi zajforrásra érvényes.

Zajkibocsátás - (zajterjedés) - zajterhelés (Fotó forrása: HOIN Kft.)

A védendő területeket terhelő, zajjal járó beruházások a Főosztály engedélyező-ellenőrző tevékenysége mellett valósulnak meg és üzemelnek.

Különbséget kell tenni az újonnan létesülő és a már meglévő zaj- és rezgésforrások között.

A zajvédelem céljait a legeredményesebben és a leggazdaságosabban a tervezés során lehet biztosítani.

A létesítésre irányuló engedélyezési terv zajvédelmi munkarésében egyebek mellett - határérték felett várható emisszió esetén - ki kell dolgozni a zajcsökkentésre alkalmazandó módszereket (eszközök, megoldások, intézkedések), a várható zajcsökkentés elemzését. Az építményt jövőbeni rendeltetésére, célzott hasznosítására, a technológiai-, egyéb zajforrások zajhatásaira tekintettel, a zajvédelemhez való jog intézményes feltételeit és szakterületi jogszabályi követelményeit biztosítva kell felépíteni. A tervezett zaj- és rezgésvédelmi

intézkedéseket, valamint műszaki megoldásokat a zaj- és rezgésforrás üzembe helyezésének, illetve használatbavételének időpontjára kell megvalósítani.

Környezeti zajt előíró üzemi zajforrásra vonatkozóan a tevékenység megkezdése előtt az üzemeltető – a jogszabályban foglalt kivétellel – köteles a környezetvédelmi hatóságtól környezeti zajkibocsátási határérték megállapítását kérni és a határértékek betartásának feltételeit megteremteni.

A használatbavételi engedély megadásának feltétele a jogszabályi előírások, bizonyos esetekben a határérték teljesítésének megkövetelése zajmérés jegyzőkönyvvel igazoltan. A telepengedély birtokában folytatható tevékenységekkel kapcsolatos zajvédelmi eljárás - ha a tevékenység zajtól védett környezetet terhel - hasonlóan zajlik. A bejelentés-köteles, környezeti igénybevétellel járó tevékenység nyilvántartásba vételéről a környezetvédelmi hatóság jogszerűen értesül, ebben az esetben a megkezdett tevékenység ellenőrzésének van a legfontosabb szerepe.

Az egységes környezethasználati engedélyezési (IPPC) eljárás alkalmazása biztosítja, hogy a jelentős környezethasználattal járó létesítmények esetében a környezet egészének egyidejű, megelőzést alkalmazó védelme valósulhasson meg. A környezetvédelmi hatóság a környezeti hatásukat tekintve legjelentősebb ipari üzemek, mezőgazdasági létesítmények működését az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás alapján felügyeli.

A gyártási, üzemi tevékenységek fejlesztését sokféle (minőségi, gazdaságossági, stb.) szempont indokolja, amelynek során a technológia egészének vagy egyes elemeinek változtatása szükséges. Ebben az esetben is kiemelten kell kezelni a környezetvédelmi előírásokat. Sokszor a technológiai fejlesztést, változtatást szinte kizárólag a környezeti elvárások indukálják.

A tevékenység gyakorlása során nagyon fontos szerepe van a karbantartásnak, mivel ennek esetleges elmaradása – az elzajosodás miatt - bejelentést alapozhat meg. Ha a létesítmény nem „üzemszerűen” működik, a karbantartási tevékenység megelőzheti, illetve megszüntetheti a zavaró zajkibocsátást.

Túllépés esetén – a szükséges karbantartáson túl – a zajcsökkentés zajvédő fal építésével, a zajforrás áttelepítésével, munkaszervezési intézkedésekkel, illetve a működtetési idő korlátozásával is megoldható.

A zaj határértékre csökkenthető beruházást nem igénylő eszközökkel is lehetséges, pl. a szabadtéri zajforrás zárt térbe helyezésével.

Ha a környezetvédelmi hatóság olyan tények birtokába jut (pl. bejelentés kivizsgálása, hatósági ellenőrzés), amely a kibocsátási határérték megállapítását (módosítását) teszi szükségessé, akkor az üzemeltetőt az eljárás lefolytatásához szükséges adatok szolgáltatására kötelezi.

Hatóságunk folyamatosan ellenőrzi a megállapított környezeti határértékeket a zajvédelemhez való jog intézményes feltételeit biztosítva. A zaj elleni védelem szabályozásában a legfontosabb a zajos üzemek felügyelete, melyet éves ellenőrzési terv, bejelentések alapján, illetve hivatalból végzünk.

A közérdekű bejelentések vizsgálatakor gyakran tapasztaljuk, hogy a környezetben élőket sok esetben még a határérték alatti zajszint is zavarja, hiszen az objektív vizsgálat (zajmérés) a bejelentést megalapozatlannak minősíti .

Ha a környezeti zajmérések, vagy a felülvizsgálat eredményei szerint a zaj meghaladja a jogszabályi határértéket, a zajkibocsátásért felelőst a zajterhelés csökkentésére kötelezzük.

Lakossági bejelentés hívta fel a hatóság figyelmét egy lakóövezetben régóta működő környezeti zajforrásra. A bejelentés szerint egy hűsüzem működése a lakókörnyezetet - éjjel a hűtők, hűtőkocsik működése okán - jelentősen zavarja, éjszaka pihenni, aludni nem tudnak. Okirattárunk szerint a létesítmény nem rendelkezett zajkibocsátási határértéket megállapító határozattal.

Az üzemeltető által megrendelt és hatóságunkra benyújtott, vizsgálati mérési jegyzőkönyv szerint a kibocsátás a jogszabályban foglalt zajterhelési határértékeknek nem felelt meg (LAM (nappal/éjjel) = 40/43 dB). A legnagyobb túllépés mértékszám: nappal/ éjjel T = -/3 dB (LTH nappal/éjjel = 50/40 dB). Az üzem vélelmezett hatásterületén belül zajtól védendő lakóingatlanok, lakóépületek és lakóhelyiségek vannak, ahol az emberi tevékenység zavarásának megakadályozása, az emberi egészség védelme érdekében a cég által kibocsátott környezeti zaj mértékét korlátozni kell. A telephely vonatkozásában, a zajkibocsátási határérték megállapítása iránti eljárás lefolytatásához adatok, dokumentációk benyújtására szólítottuk fel az üzemeltetőt.

A mezőgazdasági termelő tevékenység eredményességét és gazdaságosságát nagymértékben csökkentik azok a természetes károsítók, amelyek a terményeket/terméseket (gyümölcs, kukorica stb.), valamint a tenyésztett állatállományt (első sorban halállomány) tizedelik.

A védekezés többféle módon történhet. Az ősidőktől meglevő egyszerű zavarást (emberi hanggal történő riasztás, „madárijesztők” alkalmazása stb.) a technika fejlődésével újabb és újabb eszközök egészítették ki. A közelmúltban egyre gyakoribbá vált az ún. „hangágyúk” alkalmazása, melynek zavaró környezeti zajterhelése működési területünkön egyre több bejelentést indukál.

A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet 4/A. § (1) bekezdése szerint az okszerű mezőgazdasági termelés biztosítása érdekében - amennyiben természetvédelmi érdeket nem sért - a kárókatona (*Phalacrocorax carbo*) és a sárgalábú sirály (*Larus michahellis*) riasztása, gyérítése, állományának szabályozása engedélyezhető. Azaz a madárriasztás költési időszakban természetvédelmi engedéllyel, egyéb időszakban engedély nélkül végezhető.

A hangágyú propánnal, esetleg butánnal, illetve karbiddal működtetett riasztó berendezés, amely az ember számára is hallható hangtartományban a gáz/gázkeverék impulzusos robbanási hangjával fejt ki riasztó hatását.

A fokozott zavaró hatás főbb okai:

- a berendezés üzembe helyezése, üzemeltetése általában bejelentés és előzetes vizsgálat nélkül történik,
- a hanghatás rövid ideig tartó, ám igen jelentős hangnyomásszintet generál környezetében,
- a zaj jellege (ágyúdörgés-szerű hanghatás) igen kedvezőtlen, terhelő, szubjektív pszichés terhelést is jelent (biztonságot veszélyeztető pszichés hatás a robbanás hangja),
- a hanghatás rendszeresen (esetenként nagy sűrűséggel) ismétlődik,
- a hanghatás az éjszakai időszakban fokozott zavarást jelent.

NK55 propán gázágyú (Fotó forrása: Wild Control Kft.)

GUARDIAN-2 STANDARD MODELL VADRIASZTÓ (fotó forrása: gazdabolt.hu)

A nem rendszeresen üzemeltetett - a működtetési gyakoriság nem éri el az évi legalább tizenkét alkalmat - gázágyú zajkibocsátásának minősítését azonban nem áll módunkban elvégezni, -, mert az így emittált zaj a környezeti zaj elleni védelem szempontjából nem értékelhető. Pl. a Tiszavárkony, 093/6-7 hrsz. alatti ingatlanon (kb. 2-4 ha meggy-ültetvény) a GUARDIÁN -2 típusú hangágyút július 15-től 6 napon keresztül alkalmazták, melynek kapcsán a zajimmissziót panaszolták. A zajforrás működtetésére 8-10 órától kezdve 17-18 óráig - került sor, igazodva a seregélyek érkezéséhez. A riasztást egyéb, hangtalan módon is végezték (pl. műanyag ragadozó madár, személyes jelenlét).

Fentiek figyelembevételével megállapításra került, hogy a riasztó készülék és egyéb berendezések, gépek alkalmazása nem érte el az évi legalább tizenkét alkalmat, így a panaszolt forrás működtetése nem tekinthető rendszeresen előforduló üzemelési állapotnak. A hatóságnak - a bejelentett zavarás ellenére - fentiek alapján beavatkozási lehetősége nincs. Hatósági munkánk során azonban az a probléma is felmerült, hogy a környezeti zavarással terhelt övezetek nem minden esetben minősülnek zajtól védendő (lakó)területnek; mivel a

zavaró zaj korlátozása csak a településrendezési terv szerinti védendő (védett) területek (és épületek) esetében lehetséges.

Hatóságunkhoz egy Tiszasülyi zártkerti ingatlan tulajdonosától/lakójától – hangágyú okozta zajjal összefüggésben – lakossági kifogás érkezett. A bejelentő elmondása szerint a környező halastavakon használt hangágyú által keltett zajhatás rendkívül zavaró, sok esetben éjszaka (éjfélkor és napkelte előtt) is hallani a hangágyú(ka)t. Bejelentő kérte, hogy legalább a napnyugta és napkelte közötti időszakban a zajforrások működtetésére korlátozást írjanak elő. A tényállás tisztázása során azonban megállapítást nyert, hogy a terület beépítésre nem szánt övezet, azon belül kertes mezőgazdasági terület (Mk).

A kertes mezőgazdasági terület besorolású ingatlanok nem minősülnek zajtól védendő területnek, így a tárgyi ingatlan esetében nem alkalmazhatók a nappali és éjjeli határértékek. Az érintett terület vonatkozásában tehát nem beszélhetünk veszélyes mértékű környezeti zajokozásról. Fentieket figyelembe véve Főosztályunk a bejelentés kapcsán csak figyelemfelhívást intézhetett a tavak üzemeltetőjéhez a zavarás elkerülésére (tájékoztatás, telepítés, feltétlenül szükséges lövésszám, hangerő beállítás, lehetőség szerint az éjjeli időszak kerülése).

A hivatalunkhoz érkezett gyakori bejelentések kapcsán az is megállapítható, hogy a hangágyú alkalmazásának feltételrendszere, az ezt meghatározó objektív körülmények azt követelik meg, hogy e szabályozást a problémához legközelebb álló kompetens szereplő, a helyi önkormányzat alkossa meg, preventív módon. A környezet védelméről szóló 1995.évi LIII. törvény 48.§ (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat képviselő testülete – törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott módon és mértékben – az illetékességi területére a más jogszabályokban előírtaknál kizárólag nagyobb mértékben korlátozó előírásokat határozhat meg. Szükséges lehet egy olyan általános tiltás, a hangágyú lakott területtől való meghatározott minimális távolságban történő működtetésre, amely könnyen ellenőrizhető, számon kérhető, ugyanakkor nem zavarja a védendő terület lakosságát.

A Hermann Ottó Intézet Nonprofit Kft. szakmai javaslata alapján a mezőgazdasági gazdálkodói tevékenység vadkár elhárítást célzó, hangágyúval végzett riasztási tevékenysége, a zajtól védendő lakóterülettől legalább 1500 m-es távolságban elhelyezett zajforrás működtetésével végezhető (Hangágyúk a gyakorlatban, Kerékteleki 2021.).

Közlekedési eredetű zajforrás

A környezet zajszenyezésének meghatározó és nagyobb hányada közlekedési eredetű.

Közlekedési zaj- vagy rezgésforrás: közlekedési útvonal (közút, közforgalom elől el nem zárt magánút), vasúti pálya, vízi út, valamint a repülőtér.

A vasúti közlekedésben a zaj- és rezgésártalom együttesen lép fel, ugyanakkor a lakosságnak sokkal kisebb hányadát érinti, mint a közúti közlekedés zaja. Mérési szempontból - közúti forgalmas utakhoz képest -, a vonatok elhaladása rövid lefolyású, a háttérzajból jobban kiemelkedő értéket mutat (Póta Gy., 2006).

A repülőtér közelében fellépő zajszintek sokkal nagyobbak, mint a közlekedés egyéb ágai által okozott zajszintek.

A vízi közlekedés - az üdülőterületeken a motorcsónakok, jetski-k - zaja is zavaró lehet.

Közúti közlekedés

A közlekedési infrastruktúra-hálózat évszázadok során kialakult és adott szerkezete lehetetlenné teszi, hogy teljesítse a vonatkozó előírásokat. A követelményértékek csak új tervezésű közlekedési létesítményekre vonatkoznak.

A közlekedésből származó zavaró zajterheléseknél a közúti zaj áll az első helyen. Általában az első és másodrendű főutak mentén nappal <13 dBA-val, éjjel <16 dBA-val lépi túl a zajterhelés az új tervezésű területekre előírt határértéket.

A települések zajterhelésének alapvető, meghatározó eleme a közúti közlekedés által okozott zaj, mely egyrészt a településen átmenő tranzit,- másrészt a belső forgalomból (elkerülő utak nélkül). A kis és nagy települések között e tekintetben döntő különbség van; a kis településeknél a tranzit forgalom a meghatározó, a belső forgalom gyakran elhanyagolható, míg nagy településeknél a belső forgalom a település méretével arányosan növekvő mértékű, lényeges tényező. Különösen a főforgalmi utak településeken átvezető szakaszain jelentkezik nagy terhelés. A közúti közlekedés zaja nemcsak a járművek zajkibocsátásának (emissziójának) függvénye, hanem befolyásolja a forgalom nagysága, összetétele, sebessége, a gépjárművek műszaki állapota, a nehéz tehergépkocsik és kamionok aránya, az útburkolat minősége és állapota, beépítettség (növénytakaró), napszak. A hazai gépjárműállomány összetétele az utóbbi években jelentősen átalakult, csökkent az elavult járművek száma, az átlagos járműéletkor azonban 10 év körüli maradt.

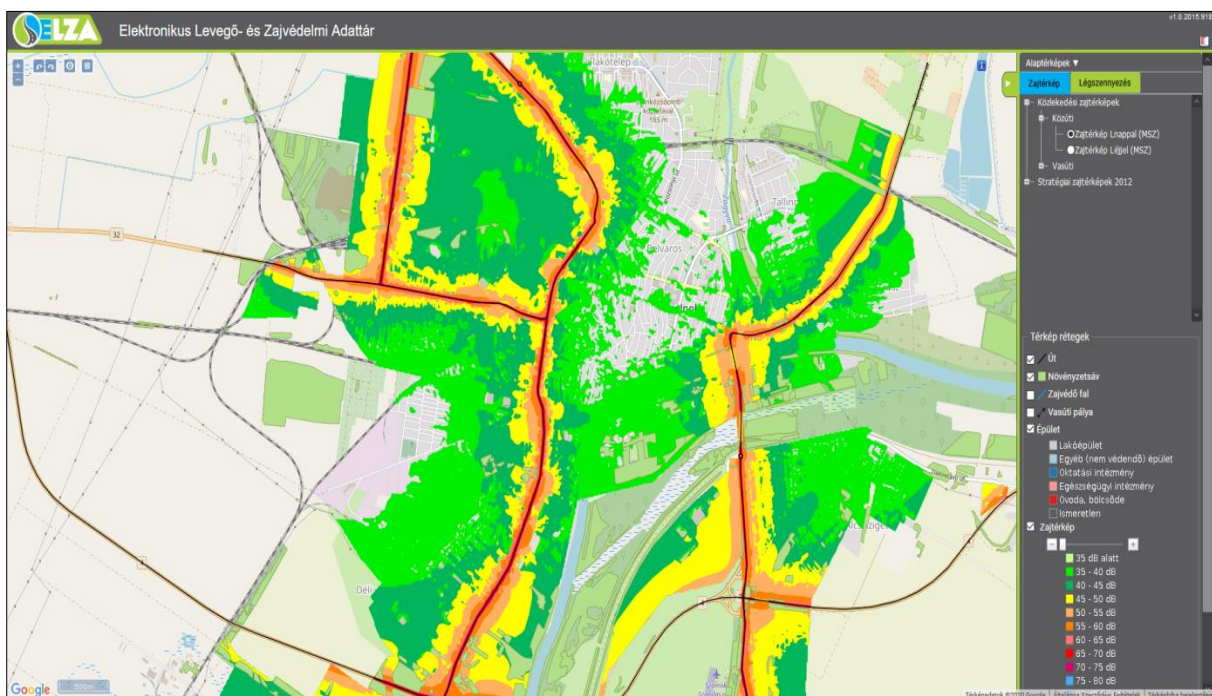
A nagy forgalmú utakon a forgalom eloszlása egyenletesebb, mint az alsóbbrendű utakon. Havi eloszlásban a személygépjárművek részaránya a nyári időszakban magasabb, mint a többi évszakban. A tehergépjármű hányad őszele (főleg a mezőgazdasági áruszállítás miatt) jelentősebb. A közutak forgalma hétköznap nagyobb, mint hétvégén, de egyes területeken - az üdülőkörzetek ilyeneknek tekintendők - a hétvégi járműforgalom többszörösére emelkedhet a hétköznapinak, főleg a nyári csúcsidőszakban.

A forgalom sűrűsége napszakonként és havonta is változik; a közúti forgalom a reggeli (5-8 h között) és délutáni (15-18 h között) időszakokban a legsűrűbb.

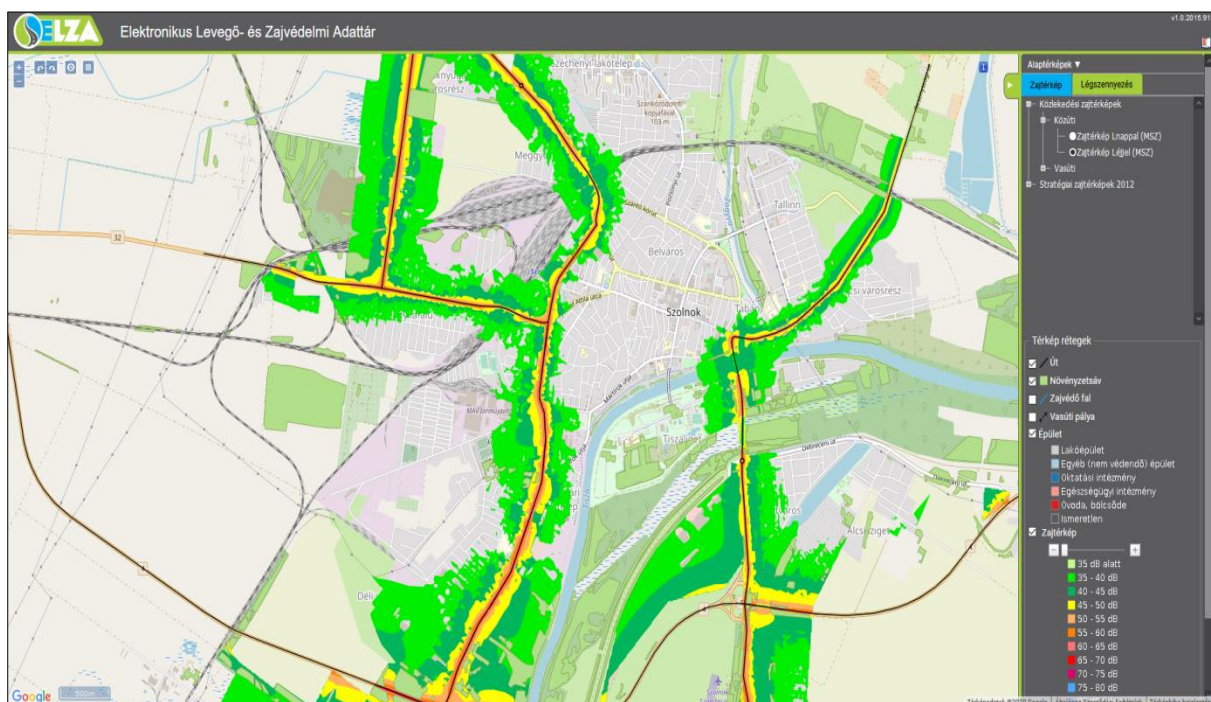
A zajpanaszok azt mutatják, hogy a városi lakosság jelentős részénél a közlekedési zaj károsan befolyásolja az emberek közérzetét és életminőségét, ezáltal az alvásban, pihenésben és a munkavégzésben jelentős a zavaró hatása.

Közúti zajok csökkentésének módjai:

- a teherforgalom csökkentése az átmenő forgalom korlátozásával,
- elkerülő utak építésével,
- az út mellé épített zajvédő falakkal, vagy fák és bokrok ültetésével,
- forgalomirányító lámpák forgalomhoz illeszkedő beállításával,
- megfelelő minőségű útburkolat építésével,
- sebességkorlátozással,
- tömegközlekedési eszközök használatának ösztönzésével.

Szolnok közlekedési zajtérkép nappal (ELZA) forrás: <http://www.elza-altalanos.kti.hu/>

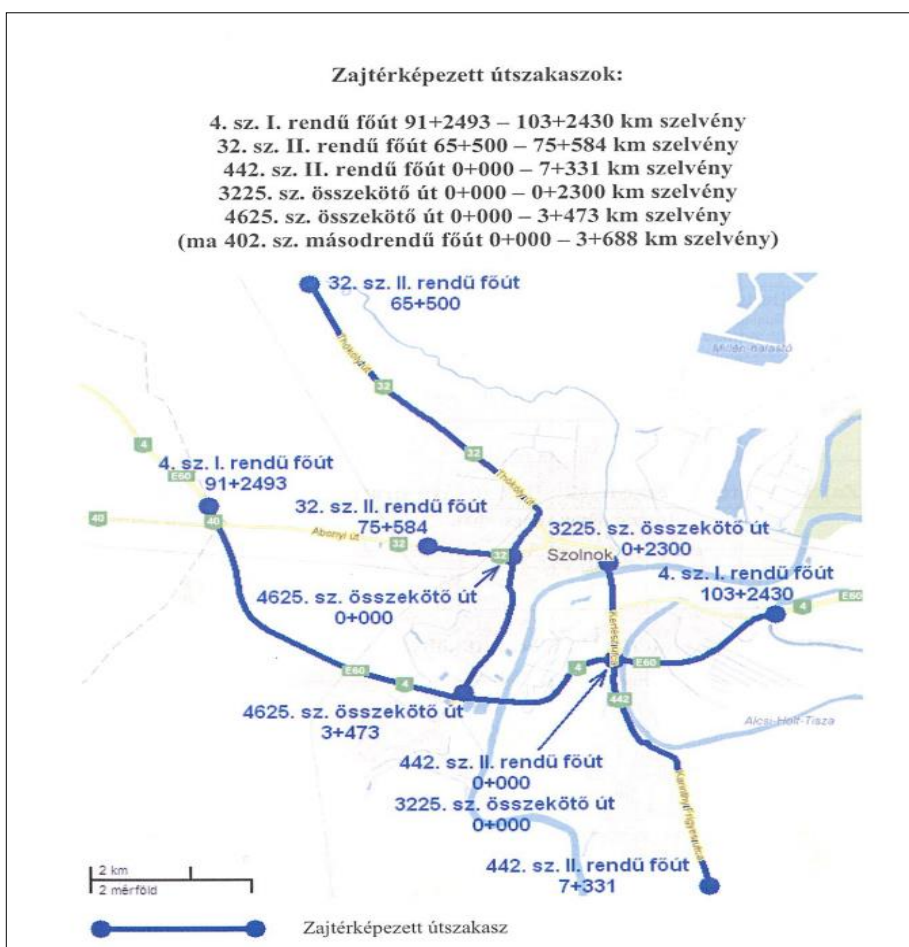

Szolnok közlekedési zajtérkép éjjel (ELZA) forrás: <http://www.elza-altalanos.kti.hu/>

A fenti ábrákon jól látható, hogy Szolnok minden főútjának környezetére jellemző a határérték túllépése; mértéke nappal-éjjel eltérő (4-es, 32-es 402-es (régén 4625.számú összekötő út), 442-es utak belterületi szakaszai (üzemeltető: Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóság- Magyar Közút Nonprofit Zrt).

Tovább rontja a zajterhelési jellemzőit, hogy az éjszakai és nappali zajszintek közötti különbség csak 4-7 dB, azaz a jelentősen magas éjszakai terhelési szint a nappali értékhez közeli mértékben terheli a lakosságot.

A vonatkozó jogszabály alapján, ha egy meglévő és üzemelő közlekedési zaj- és rezgésforrás által okozott zaj jelentős (10 dB-nél nagyobb) mértékben meghaladja a külön jogszabály szerinti közlekedési zajtól származó határértékeket, és a létesítményre nem készült külön jogszabály - a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet - szerinti zajvédelmi intézkedési terv vagy zajvédelmi program, akkor a környezetvédelmi hatóság a közlekedési vonalas létesítmény mindenkori üzemeltetőjét zajvédelmi szempontú részleges környezetvédelmi felülvizsgálatra kötelezheti. Egyéb esetekben a hatóságnak beavatkozási lehetősége nincs.

Zajtérképezett útszakaszok Szolnok (Forrás:KTI)

A fentebb jelzett útszakaszokra a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet szerinti zajvédelmi intézkedési terv készült (Az értékelés csak az adott útszakaszok környezetére vonatkozik, nem a település egészére).

Az új utak építésénél különös figyelmet kell fordítani a zaj elleni védelemre, főként a lakott területekhez közel vezetett utak, elsődlegesen az elkerülő utak esetében. Nagy jelentősége van e területen is a megelőzésnek.

A vármegyei térség legjelentősebb útja a 4. sz főút Szolnok déli elkerülő szakasza, amelynek tehermentesítője az M4 gyorsforgalmi út Szolnok északi elkerülője, míg a település felé déli irányból érkezők továbbra is a meglévő közutakat viszik igénybe. A térség második jelentősebb útja a Tisza folyó keleti oldalán lévő 442. sz. II. rendű főút, amely a Dél - Alföld (Hódmezővásárhely, Szeged) irányában biztosítja Szolnok közúti kapcsolatát. A térség harmadik főútja a 402. sz. II. rendű főút, amely Szolnok belterületén csatlakozik a 32. sz. főúthoz. A 402. sz. főút folytatása a 4. sz. főúttól déli irányban a 4625. j út, amely a Tisza nyugati oldalán lévő területek felől biztosítja Szolnok elérhetőségét. A 442. sz főút folytatásaként indul a 4. sz főúttól északi irányba Szolnok belterülete felé a 3225. j. országos mellékút. Szolnok város belső központi területét délről határolja a Tisza folyó. A folyó közúti forgalommal történő keresztezése jelenleg két műtárgyon keresztül lehetséges, az egyik a 4. sz főút Szolnok déli elkerülő szakaszán lévő Szent István híd, míg a másik a 3225. j. úton lévő Kertész utcai híd. Minkét híd 2x1 forgalmi sávossal kialakítású jelentősen túlterhelt forgalommal.

A Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt., mint beruházó és a Roden Mérnökiroda Kft. megbízásából a Vibrocomp Kft. elkészítette a „Szolnoki új tehermentesítő út létesítésének előkészítése Szandaszőlős elkerüléssel (PST K004.40)” környezeti hatástanulmányát.

A tervezendő új nyomvonal kezdő szelvénye a Csáklya utca Mártírok útja szintbeni kereszteződésétől indul és a Felső Szandai réten létesítendő, új csomóponton átvezetve csatlakozik a 4. sz. főúthoz külön szintű csomóponton keresztül (2x2 forgalmi sávra történő, gyűjtő- elosztó sávossal bővítés kb. 1,3 km hosszban). A Tiszaliget eddigi egyirányú megközelítésének megszüntetésére egy 2x1 sávossal, kb. 1,2 km hosszú utat alakítanak ki, amely az új nyomvonalból indulva csatlakozik a meglévő Tiszaligeti sétányhoz. Az előkészítés során biztosítják a Tiszaliget és a Felső Szandai réten található bevásárlóközpontoknak gyalogos és kerékpáros megközelítését. A tervezési feladat részét képezi a Szandaszőlős városrész elkerülését biztosító új, kb. 8 km hosszú 2x1 sávossal út megtervezése is. A tervezési feladat - a fentebb leírtak figyelembevételével - magában foglalja továbbá a Csáklya úton található szintbeni közúti-vasúti átjáró áttervezését, egy kb. 200 m hosszú, Tisza folyón átívelő új híd és egy kb. 650 m hosszú új ártéri híd tervezését is.

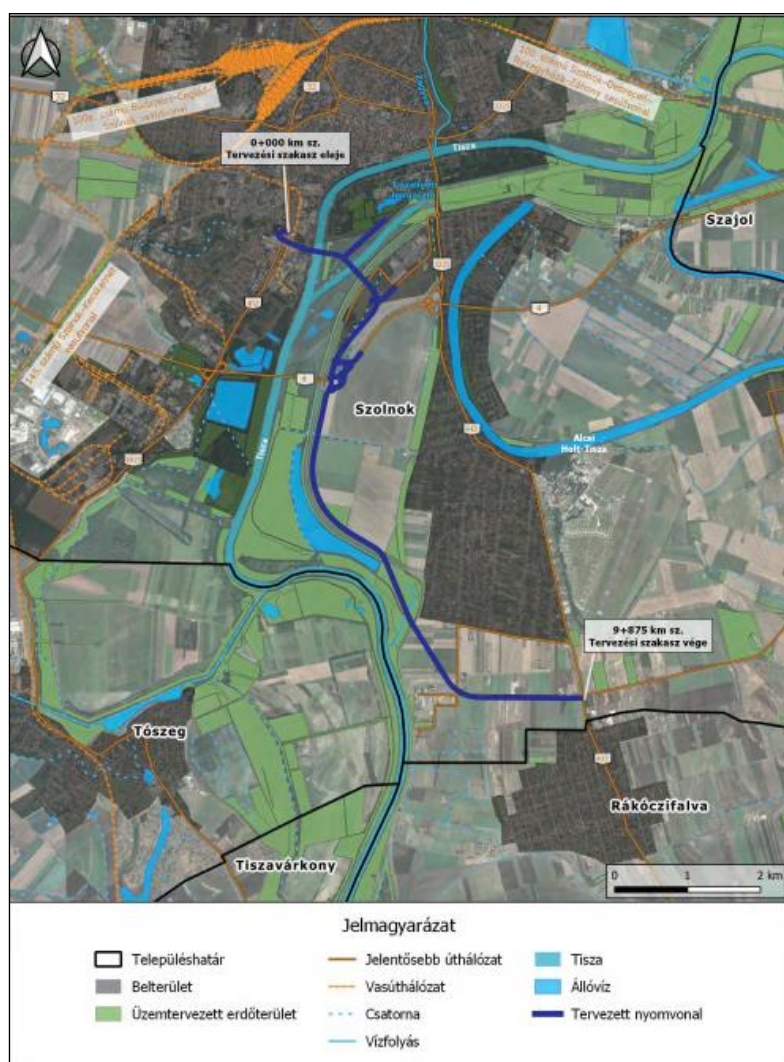
A tervdokumentációban közölt adatok alapján, a közvetlen hatásterületen lévő, vizsgált ingatlanok közül a jelenlegi zajterhelése sehol sem haladja meg a vonatkozó zajterhelési határértékeket.

Zajvédő fal létesül:

Irány	Szelvényezés		Zajárnyékoló fal hossza [m]	Zajárnyékoló fal magassága (pályaszinttől) [m]	Követelmény
bal	0+317	0+631	314	2,5	egy oldalt elnyelő
bal	6+710	7+437	728	2,5	egy oldalt elnyelő
jobb	0+575	0+679	104	2,5	egy oldalt elnyelő

A zajvédő falak megvalósulása esetén a távlati „vele” állapotban sehol sem várható a zajterhelési határértékek túllépése, vélhetően a forgalom átrendeződése okán – a „nélküle” állapothoz képest csökken a zajterhelés mértéke, kizárólag egy ingatlannál (Szolnok, József Attila út 102.) várható zajterhelés növekedés (nappal 0,8 dB, éjjel 0,7 dB).

A NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő zártkörűen működő Rt. megbízásából eljáró RODEN Mérnöki Iroda Kft. a „Szolnoki új tehermentesítő út létesítése Szandaszőlős elkerüléssel” beruházás megvalósítása tárgyában környezeti hatásvizsgálati eljárásban JN/59/01517-66/2022. ügyszámon környezetvédelmi engedélyt kapott (időbeli hatály: 2032. április 30). Tekintettel arra, hogy a környezetvédelmi engedély megszerzése óta a tehermentesítő út tervezése folyamatosan zajlott, történtek olyan kisebb módosítások, melyek érintik a környezetvédelmi engedélyben korábban megfogalmazott zajvédelmi intézkedéseket. Ezen változások az alábbiak: meghatározták a kisajátítandó ingatlanok teljes körét, így kisajátításra került több olyan ingatlan, melynek védelmében zajárnyékoló fal települt volna, változott a tervezett elkerülő út szelvényezése, mely a zajárnyékoló falak út szelvény szerinti elhelyezkedését módosította.

*Szolnoki új tehermentesítő út Szandaszőlős elkerüléssel
(környezetvédelmi áttekintő helyszínrajz)
Fotó forrás : RODEN Mérnöki Iroda Kft.*

A fenti változások mellett 2022. novemberében a Roden Mérnöki Iroda Kft. dokumentummal támasztotta alá, hogy az aktuális tervekben szereplő zajvédelmi intézkedések megvalósítása esetén, a környezetvédelmi engedélyben megfogalmazott intézkedésekkel azonos hatás érhető el.

A tervdokumentáció alapján a Szolnok, Hullám u. 10. sz. (5426/1 hrsz.) és Hullám u. 12. sz. (5429/1 hrsz.) alatti lakóépületek is kisajátításra, majd bontásra kerülnek, és így nem tervezik a JN/59/01517-66/2022. iktatószámú környezetvédelmi engedélyben szereplő 0+575 - 0+679 szelvények közötti, 104 m hosszú (irány: jobb) zajárnyékoló fal megvalósítását.

A zajárnyékoló falak (irány: bal) út-szelvény szerinti elhelyezkedése is módosításra kerül, mert megváltozott a tervezett elkerülő út szelvényezése. A Környezetvédelmi munkarészben a jelenlegi zajterhelés, illetve a távlati zajterhelés értékelése kiegészült továbbá a Szolnok, Kölcsey Ferenc u. 120. sz. alatti lakóépület (Fsz., 1. em.) vizsgálatával (építés előtti állapot, építés alatti és későbbi üzemelés időszakára vonatkozó zajmérési monitoring).

Vasúti zaj

A kötöttpályás közlekedési eszközök (vasút) zaja főleg a mozdonyok és szerelvények zajkibocsátásától, a kerekek és a vágányok állapotától függ. A zaj döntő hányada azonban a pályaudvarok, rendezővágányok, egyéb kiszolgálóüzemek környékéről származik (hangjelzések, utas tájékoztatás, illetve egyéb hangszórón kisugárzott forgalmi utasítás, a váltókon, sínkereszteződésekben áthaladás többlet zaja, kocsirendezésből származó többlet zaj).

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye vasúti hálózatának gerincét a IV. sz. páneurópai folyosóhoz tartozó Hegyeshalom-Győr-Budapest-Újszász-Szolnok-Szajol-Békéscsaba-Lökösháza (120) és a TEN (Trans-European Networks) hálózathoz tartozó Budapest-Szolnok-Debrecen-Nyíregyháza-Záhony fővonal képezi (100).

Mindkét vonal érinti a szolnoki vasúti csomópontot, melyet legutóbb az 1970-es években korszerűsítettek, így a megváltozott forgalmi, menetrendi igények szerinti átépítés, a vasúti és utasforgalmi infrastruktúra megújítása szükségessé vált.

A tárgyi beruházás során a 100-as vonal korszerűsítése keretében a két vágányú 100-as vonal 948+40-1030+45 hm közötti teljes szakasza újjáépítésre kerül (Szolnok állomás térségében a teljes állomási vágányrendszer és a peronok, a kitérő körzetek kismértékben módosulnak).

A tervezett állapotban a 100-as vonal állomás előtti nyíltvonalis szakaszán a megengedett sebesség 160 km/h lesz. A többi vonalon a sebesség nem változik.

Az állomást követő szakaszon a vasút jobb oldalán lévő lakóépületek helyenként igen közel helyezkednek el.

A becsült és a korábbi forgalmi adatok alapján elvégzett akusztikai számítások szerint távlatban a vasúti közlekedéstől származó zajterhelés helyenként a vonatkozó (mértékadó) éjjeli határértéket meghaladja, ezért a műszaki-gazdasági lehetőségek figyelembe vételével egyrészt zajárnyékoló falak létesülnek, másrészt a kültéri zajterhelés tekintetében túllépéssel érintett védendő helyiségek nyílászáróira passzív zajvédelem alkalmazását irányozták elő.

A települések lakott részén áthaladó vasútvonalak mentén nappal 70-72 dBA egyenértékű zajszint is mérhető, és éjjel is gyakori a 68-72 dBA.

A Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaság (székhely: 1134 Budapest, Váci út 45., rövidített név: NIF Zrt.), az UNITEF FŐMTERV Konzorcium által készített környezeti hatástanulmány alapján a Szolnok Vasútállomás rekonstrukciójára környezetvédelmi engedélyt kapott. A JN-07/61/00936-46/2014. számú határozatban előírt zajvédő fal létesítésének elmaradásával kapcsolatos zavaró környezeti zaj okán közérdekű bejelentés érkezett hatóságunkra. A bejelentés kivizsgálása kapcsán megállapítottuk, hogy a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zártkörűen működő Részvénytársaság részére Szolnok Vasútállomás rekonstrukciójára 2019. április 30-ig érvényes környezetvédelmi engedéllyel rendelkezik. A panasszal érintett terület a Budapest-Nyugati - Záhony 100-as nagyforgalmú vonalszakaszon található, ezért, mint fő közlekedési létesítmény, a stratégiai zajtérkép készítési kötelezettség alá is tartozik, ezért 2015-ben a KTI Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kft. elkészítette a Fő közlekedési létesítmények (30.000 vonatszerelvény/évnél nagyobb forgalmat lebonyolító vasútvonal) stratégiai zajtérképezését és intézkedési tervét - egyebek mellett - az Abony vá. -Szolnok vá. - Szajol vá. állomásközi szakaszra. Hosszú távú zajcsökkentési intézkedésként a 100.sz. fővonal jobb oldalán (1013+55 - 1030+47 hm szelvények között) 3,25 m magas zajvédő fal létesítését irányozták elő (Szolnok, Rozgonyi út 1020-1025 hm szelvény között).

Ennek megfelelően a környezeti hatástanulmányban a szükséges zajvédelem (zajárnyékoló fal, passzív akusztikai védelem, vasúti ágyazat cseréje) meghatározásakor a vonatkozó mértékadó éjszakai küszöbértéket (55 dB) is figyelembe vették, a távlati forgalom nagysága mellett (a közlekedési létesítmény tervezésének évéhez képest 15 év múlva előrebecsült forgalom).

2019. évben a NIF Zrt. hatóságunknál a beruházás környezetvédelmi engedélye érvényességi idejének meghosszabbítását kérte.

Kérelmező nyilatkozata szerint az elmúlt öt évben a beruházás előkészítői munkálatai tovább folytatódtak, elkészültek a kiviteli tervek is.

A kérelemnek helyt adva a kiadott engedély módosításra került, a módosított határozat időbeli hatálya 2029. május 31-ig tart.

Jelen időszakban a bejelentés okán beavatkozási lehetőségünk nincs.

Szolnok vasútállomás jobb oldal

Repülési zaj

A megyében működő polgári repülőtér nincs.

Jelenleg betonkifutóval rendelkező működő, nem nyilvános, katonai repülőtér Szolnokon található. A Szolnok-Szandaszőlős repülőtér (5008 Szolnok, Kilián út 1.) üzemeltetője a Honvéd Sportrepülő Egyesület. Az Egyesület célja és feladatai: a repülés és az ejtőernyőzés feltételeinek biztosítása és népszerűsítése, kiemelten az ifjúság körében, valamint részvétel a Magyar Honvédség ejtőernyős utánpótlásának biztosításában, ejtőernyős előképzésében.

Kunmadarason a felhagyott 700 ha repülőtér hasznosítása megkezdődött.

A volt repülőtér közvetlen környezetében mezőgazdasági, illetve kereskedelmi- szolgáltató övezetek találhatóak (legközelebbi zajtól védendő épület ~ 2,3 km-re).

Rendezvények esetén (pl. augusztus 20., helyi fesztiválok, falunap), annak ideje alatt a meglévő füves pályákon (szántó) A" osztályú leszállóhely létesítése gyakori. A füves pályákat általában fel- és leszállásra (sétarepülés) használják, 1-3 nap időtartamban. A várható műveletszám, a repülés nyomvonal, magassága szakszerű megválasztásával a zajtól védett területen a zajszennyezés elkerülhető.

Fentiekén túlmenően agráriumok térségében gyakori a mezőgazdasági légi járművel történő (pl. AN-2) mező- vagy erdőgazdasági célú, növényvédő szerrel, növényvédő szernek nem minősülő növényvédő hatású termékkel vagy termésközelítő anyaggal végzett növényvédelmi, talajerő-gazdálkodási célú repülés. A felszállóhelyek kiválasztását befolyásolja a terepadottság, a megművelendő terület közelsége is.

KÁRMENTESÍTÉS

Előzmények

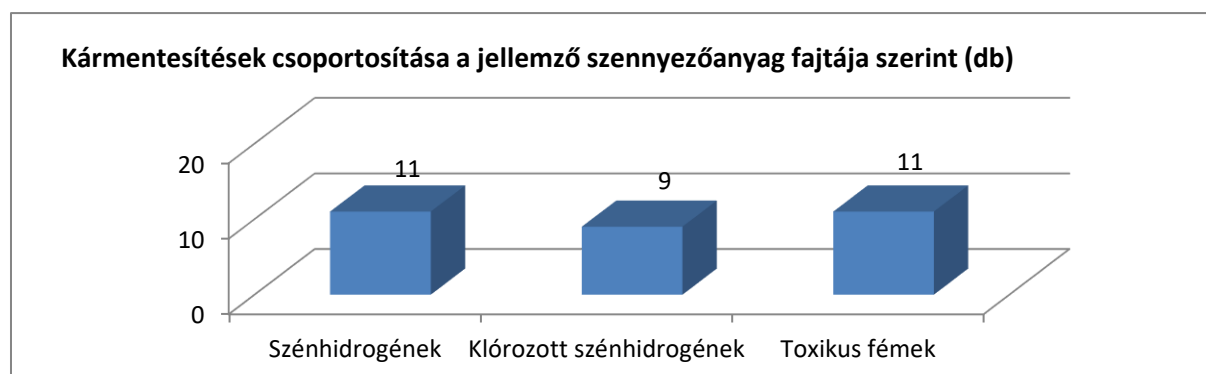
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye közigazgatási területén az önálló zöldhatóság megalakulását követően elsősorban a 90-es években a hatóság közbenjárásával több jelentős –a korábbi évekből származó- környezetszennyezésre derült fény. A veszélyes anyagok és a veszélyes hulladékok nem megfelelő, használata, tárolása, valamint manipulálása miatt károsodott környezeti elem a felszín alatti víz és a földtani közeg volt. A szennyezőanyagok környezetben való akkumulálódása jelentős kockázatot jelent az élővilágnak, ezért a kimutatott szennyezések felszámolására a 90-es évek közepétől kármentesítési munkálatok kezdődtek.

A 2000-ben hozott jogi szabályozás alapján a szennyezőanyagokat használó tevékenységek környezetre gyakorolt hatásának felmérésére került sor, amelyek esetenként jelentős szennyezést tártak fel:

- Leggyakoribb az ásványolaj szennyezettség volt, mely az ipari üzemek mellett az üzemanyagtöltő állomásokon át, a mezőgazdasági üzemek és szociális létesítményeknél is előfordult. Az üzemanyag, fűtőolaj, hidraulikaolaj és kenőanyagok tárolása, használata során a műszaki védelem hiánya, illetve gondatlan használata miatt szennyezte a talajt és talajvizet. A szennyeződés jellegéből adódóan, a felső rétegekben terjed szét. A kötöttebb talajokban a szennyezett talaj eltávolításával, a kevésbé kötött talajokban a szennyezett talajvíz kitermelésével, tisztításával és elhelyezésével, míg kis kiterjedésű szennyezés, ill. a környezet használat veszélyeztetése nélküli területen a természetes hígulás, majd lebomlás monitorozása mellett is megszüntethető a szennyezés.

- Gyakori szennyezettséget okozott még az ipari üzemek vegyszerhasználata, elsősorban a zsírtalanításhoz használt anyagok tetra- és triklóretilén, illetve felületkezelő anyagok nehézfém és króm tartalmú, szerek nem megfelelő tárolása alkalmazása, illetve ebből keletkező hulladékok – iszapok, elhasznált, lejárt vegyszerek – elhelyezése. A fenti anyagok egy része vízdoldható könnyen eltávolítható a szennyezett talajvízzel, más része a talajhoz kötődve a talaj kitermelésével távolítható el, de az eltávolítás utáni kezelésük már költséges tisztítást igényel az elhelyezés előtt. A legnagyobb figyelmet a halogénezett alifás szénhidrogének jelentik, mert víznél nagyobb sűrűségük a mélyebb rétegekbe való lejutást is segíti, illetve természetes körülmények között a lebomlásuk rendkívül lassú, amely oxidálással növelhető.

- Eseti szennyezéseket okoztak még a mezőgazdasági növényvédő és gyomirtó szerek használatával, ill. egyéb szerves hulladékok, trágya, szennyvíz gondatlan elhelyezésével.

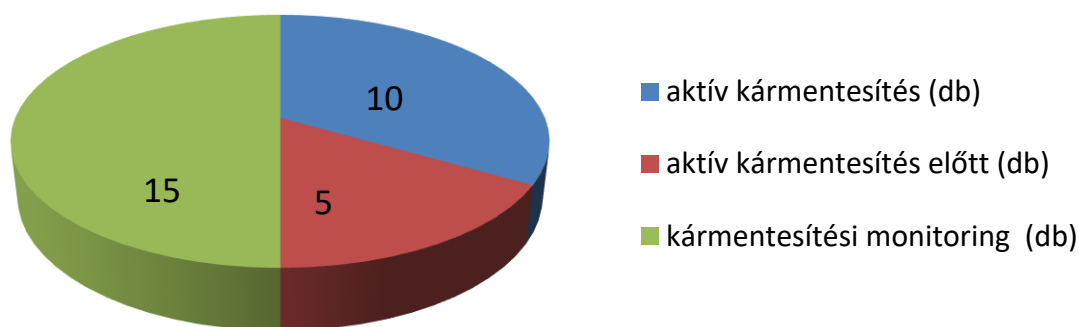

Eredmények

Az elmúlt 25 évben az elvégzett kárenyhítő, kárfelszámoló tevékenység hatására komoly eredményeket sikerült elérni a kármentesítés terén.

Jelenleg 30 db kármentesítés alatt álló területet tartunk nyilván. Ebből 10 helyen történik aktív kármentesítési beavatkozás, és további 5 db helyen várható, hogy a közeljövőben aktív kármentesítési munkálatok kezdődnek. A többi 15 db helyen kármentesítési monitoring van folyamatban, melynek egy része a már lezajlott aktív kármentesítést követő utómonitoring, másik része passzív kármentesítés. Itt a természetes lebomlási folyamatokat ellenőrizzük.

30 db kármentesítéssel érintett terület

Vármegyénk területén szennyezett területek leginkább az iparosodott nagyvárosokban található így Jászberényben, Törökszentmiklóson, Martfűn, valamint Szolnokon, de kiemelt jelentőségű szennyezett területet tártak még fel Kunmadarason a volt szovjet repülőtérén.

Az MNV Zrt. megbízásából 2023.-ban a volt Pannónia Szörmekikészítő, Konfekció és Kereskedelmi Vállalat kunszentmártoni gyárának telephelyén és annak környezetében végeztek tényfeltárást, mely alapján a tényfeltárási folytatása, valamint aktív műszaki beavatkozás került elrendelésre.

Az elmúlt években során több mint 20 db kármentesítést sikerült lezárni.

Az alábbiakban bemutatjuk a vármegyénkben található legjelentősebb feltárt szennyezett területeket, valamint a terület kármentesítése érdekében megtett illetve folyamatban lévő intézkedéseket:

1. Szolnok, a KILIÁN GYÖRGY úti laktanya - HM

Az Országos Környezeti Kármentesítési Program (OKKP) HM Alprogramjaként a szolnoki repülőtér környezeti programja 1998-ban kezdődött. Az elvégzett tényfeltárás során a központi üzemanyagtelep területén a talaj és talajvíz jelentős szénhidrogén szennyezettségét tárták fel. A területen korábbi időszakban nem megfelelően végzett gázolaj és kerozin tárolása miatt jelentős szénhidrogén szennyezés alakult ki. A területen végzett korábbi kármentesítési munkák (1998-2004) során első lépésben a talajvíz áramlási irányára merőleges helyzetű folyadékszáró résfal készült el a szennyezés elterjedésének határvonalán kívül az Alcsi-Holt Tisza partján kb. 205 fm-es hosszban. A talajvíz szennyezés felszámolása során első lépésben a felúszó szénhidrogének eltávolítása volt a fő célkitűzés. Ezért a heterogén talajszerkezetet figyelembe véve megcsapoló mélydrének kerültek kiépítésre „U” alakzatban a tartálypark körül, vákumkutak, valamint nyeletődrének a tartályok között és a szennyezett terület peremére. A szennyezett talajvizet mobil tisztító berendezéssel tisztították meg. A felúszó szénhidrogének korábbi helyenként 1 m-t is meghaladó vastagsága az aktív kármentesítés 7 éves szakaszában (1997-2004) jelentősen lecsökkent és a telep területének jelentős részén el is tűnt. A kármentesítő rendszer üzemeltetése 2004. évben forráshiány miatt leállt. A területen levő 4 db állóhengeres 200 m³-es és 6 db 50 m³-es fekvőhengeres tartályt magába foglaló tartálypark rekonstrukciója 2001. április 9-én kezdődött és 2003-ig tartott. A tartályok duplafalúsítása helyben történt meg, kiemelésükre és cseréjükre nem került sor, így a tartályok alatt levő szennyezett talajtestek kitermelése nem történhetett meg. A 2007. december és 2008. január hónapokban kiegészítő tényfeltárás végeztek, amely során sikerült a visszamaradt szénhidrogénnel szennyezett talajzónát meghatározni. A kiegészítő tényfeltárást 2009 novemberében egy aktualizáló állapotfelmérés követte. Az elvégzett vizsgálatok alapján a megállapítható volt, hogy 29400 m³ kármentesítési célállapot határérték felett szennyezett talaj és 16250 m³ kármentesítési célállapot határérték felett szennyezett talajvíz maradt még a területen. A műszaki beavatkozási terv alapján a szennyezés egy részét HDPE fóliabetétes résfallal (teljes hossza 395,32 fm) lokalizálták, míg a többi részt bio-sparging technológiával (A rendszer elemei: 1200 db, 5*5 ill. 5*2,5 m-es sűrűséggel telepített, 8 m talpmélységű injektáló/elszívó lándzsa; 4 db gépház a kompresszorok és az elszívó ventilátorok elhelyezésére; 4 db biofilter az elszívott talajlevegő tisztításra.) megtisztították.

A kármentesítés során, a résfalon túl megjelent szennyezés mentesítését külön technológiával elvégezték. A kiépített résfal és tisztító berendezés működésének nyomon követésére 20 db monitoring kútból álló rendszer épült. 2014 év végére a területen a talaj és talajvíz szennyezettsége a kármentesítési határérték alá csökkent, melynek következtében az aktív beavatkozást 2015 év elején befejezték. Az elvégzett kármentesítés eredményességének megfigyelése érdekében előírt kármentesítési monitoring 2019. évben befejeződött.

2. Szolnok, a BIGE Holding Kft. telephelye

A „vegyművek” területén a korábbi évek tevékenysége során keletkezett veszélyes hulladékok egy közös hulladék depóniába kerültek elhelyezésre. A depóniát vízzáró résfallal vették körbe, a belső vízszintet egy rendszer a külső talajvízszint alatt tartja, illetve a szennyezés talaj- és rétegvízben történő megfigyelését egy monitoring- rendszer biztosítja. A rendszer az alábbi létesítményekből tevődik össze:

Vízzáró résfal (10-12 m mélységben zárva) a talajvíz további horizontális áramlásának megakadályozására. Az 1070 m hosszúságú résfal a teljes depóniát körbezárja.

Mélyszivárgó rendszer (kb. 8 m talpmélységgel) a szennyezett talajvíz részleges kitermelésére és szintjének csökkentésére a résfalon belüli területen, a depónia É-i és D-i oldalával párhuzamosan kb. 150-150 m hosszal, a mélypontokon 1-1 gyűjtőaknával.

A depónia D-i oldalával párhuzamosan, a résfalon kívül elhelyezett, a szennyezett talajvíz kitermelésére létesült 3 db talajvíz kitermelő kút.

A résfal és a kiépített technológia eredményességét ellenőrző monitoring kutak.

A talajvíz kitermelő rendszert PLC vezérli, a kitermelésre kerülő szennyezett talajvíz befogadója (elvezetett víz minőségének mérése mellett) az üzem területén lévő csapadékvíz csatorna.

A depónia teteje háttérben az üzemmel

A depónia

A Bige Holding Kft., a Szolnok, Tószegi út 51. sz. alatti üzem területén lévő monitoring kutakban kimutatott szennyezés (extrém alacsony pH érték, illetve 2019. évben vezetőképesség, alumínium és egyéb toxikus fémek tekintetében nagyon magas értékeket mértek) okának feltárása érdekében tényfeltárást végeztetett. Összességben megállapítható volt, hogy az aktuális vizsgálatok alapján a talajvízben kimutatott szennyezések – hasonlóan a földtani közeg szennyezettséghez – elsősorban az üzem területén korábban végzett piritpörk anyagú feltöltésekből eredeztethetőek. A tényfeltárás során feltárt komplex folyamatok visszafordítása és a minél hatékonyabb beavatkozás tervezhetősége érdekében üzemi kísérleteket, pilot-teszteket fognak elvégezni.

Ezen kísérletek eredményei alapján, olyan beavatkozási stratégiák lesznek tervezhetőek, amelyek mind ökológiai, mind gazdaságossági szempontból is reális alternatívát kínálnak a feltárt földtani közeg szennyezettség csökkentésére, kiterjesztve azokat az üzem leginkább érintett területeire. A tervezett pilot-tesztek során három beavatkozási módszert vizsgálatára kerül sor, úgymint

- sz. kísérleti parcella: savanyú talajokat kedvelő, gyors növekedésű növényzetből vegetációs réteg kialakítása humuszos feltalaj és adalékanyag bekeverés
- sz. kísérleti parcella: felszíni talajfixálás mellett vízkitermelés, majd pH beállítás, esetleg egyéb vegyszer adagolás és azt követően visszaszikkasztás a szomszédos parcella területén hálószerűen kialakított nyíltárkos szikkasztó rendszerben
- sz. kísérleti parcella: vízkitermelés, pH beállítás, majd hálószerűen kialakított nyíltárkos szikkasztó rendszerben elszikkasztás.

A kísérletek során a meglévő monitoring rendszert, új monitoring kutak létesítésével bővíteni fogják.

Az üzem területén megszüntetett gázolajtároló kiemelése során feltárt szennyezés kapcsán tényfeltárás végeztek. A tartálybontás és az elvégzett földtani közeg csere után visszamaradó szennyezésnek az utánpótlódása megszűnt. A visszamaradó szennyezés nyomon követésének érdekében, jelenleg földtani közeg és talajvíz monitoring zajlik.

3. Kunmadaras, a volt szovjet repülőtér - MNV Zrt.

A kunmadarasi volt szovjet repülőtér szennyezettsége a szovjet katonaság távozása óta ismert, amikor a tulajdonjog a Magyar Államra szállt. A repülőtér területén a környezetszennyezést egyrészt a tartálypark és a kapcsolódó földalatti csővezetékek rossz állapota és műszaki védelem nélküli üzemeltetése, másrészt a földtakarást kapott veszélyes anyagokat is tartalmazó szintén műszaki védelem nélkül kialakított hulladéklerakók együttesen okozták.

1991-től kezdve a területen több ütemben és több területen történtek tényfeltárások és műszaki beavatkozások, melyeket 2003-ban fejeztek be, a teljes szennyezettség tényfeltárása és felszámolása nélkül. 1998-ig 276 m³ szabadfázisú szénhidrogént termeltek ki és 360 000 m³ talajvizet tisztítottak meg. A szennyezőforrások megszüntetése céljából 2000. év végén és 2001. év elején a kármentesítési munkák során a környezetszennyezést okozó tartályparkot és csővezetékeket felszámolták. A műszaki beavatkozás e fázisa alatt a felszín alól kiemeltek 38 db 20 – 1000 m³ térfogat közötti tartályt összesen 4900 m³ úrtartalommal, valamint 12 500 m³ szennyezett talajt, melyet a helyszínen (on site) ártalmatlanítanak. A kivitelező a téli üzemszünetek kivételével talajvíztisztítást is végzett. A kármentesítési munkálatok során a fentiekben ismertetett tevékenységekkel párhuzamosan felszámoltak 2 db kisebb illegális hulladéklerakót, és elvégezték a 2 db nagyobb hulladéklerakó rekultivációját. Ezen munkák keretében kitermelték a szennyezett talajtestet, melyet a helyszínen kezeltek.

2006. évben az ÁPV Zrt. elkészítette a szennyezett területeknek aktualizáló tényfeltárási záródokumentációját, továbbá műszaki beavatkozási tervét és a hozzá kapcsolódó aktív mentesítő rendszer vízjogi engedélyes terveit, melyek alapján Hatóságunk 2007.-ben a műszaki beavatkozást elrendelte. A műszaki beavatkozást a G-M Konzorcium elvégezte.

A kármentesítés során mintegy 352350 m³ szennyezett földtani közeg került kitermelésre, biodeponiában történő megtisztításra, majd visszahelyezésre. A területről kb. 338499 m³ talajvíz került kitermelésre, megtisztításra, majd visszaszikkasztásra. A műszaki beavatkozás 2012-ben lezárult. 2018 év végén a kármentesítési monitoring is befejeződött.

Talajvíz-tisztítás a kunmadarasi reptéren

Kármentesített terület a kunmadarasi reptéren, előtérben a monitoring kúttal

2007-ben a területhasználó tájékoztatta Hatóságunkat, hogy a reptér területén több olyan korábban használt felhagyott szénhidrogén tartály található, ahol feltárás még nem történt. A 8 db korábban szénhidrogén tárolással érintett helyszínre részletes tényfeltárás elvégzését rendeltük el, majd a vizsgálatok alapján a vizsgált területek közül két területre műszaki beavatkozás elvégzését írtuk elő. A kármentesítési monitoring jelenleg folyamatban van.

4. Törökszentmiklós, Carrier CR Magyarország Kft. telephelye

Az érintett terület Jász-Nagykun-Szolnok megyében, Törökszentmiklós város közigazgatási területén található, a település észak-nyugati szélén. A terület jelenleg használaton kívül van. A gyártelepen minden oldalról lakossági ingatlanok határolják, illetve a lakóházak között kereskedelmi ingatlanok találhatóak. Északi és nyugati irányba a lakott területen kívül mezőgazdasági művelésű terület található, délről pedig a települést átszelő, régi 4. számú főközlekedési út határolja.

A gyárterületen 1972-től az állami tulajdonban lévő Lehel Hűtőgépgyár kompresszort gyártott, majd 1991-ben a terület megvásárlását követően az Electrolux folytatott azonos ipari tevékenységet. 2000. évben a területen megvásárolta a United Technologies Corporation, mai nevén Carrier CR Magyarország Kft., aki 2001. évben a telephelyen felszámolta a termelési tevékenységét. A korábbi Lehel gyár az 1970-es évek közepén kezdte használni a triklór-etilént a fém alkatrészek festés előtti zsírtalanítására, a klórozott szénhidrogénekkel történő zsírtalanítást 1990-es években állították le. A vizsgálatok alapján megállapítható volt, hogy a szennyezés epicentruma a gyárterület mögött, észak-nyugati irányban lévő lakossági ingatlanok alatt található. Az érintett ingatlanok száma ~ 50 db. A műszaki beavatkozás folyamatban van.

A szennyezett talajvíz kitermelése 7 db kútból történik. Az egyik kút kettős célú kútként került megépítésre mivel talajvíz szivattyúzásra és szabadfázisú klórozott szénhidrogén kitermelésére is alkalmas. A termelő kútba bűvárszivattyú került beépítésre a talajvíz szivattyúzására, a szabad fázisú klórozott szénhidrogén szakaszos kivételére egy levegő-üzemű szivattyút helyeztek el a kút alá. A kitermelt talajvízhez CORIN SC Extra vegyszert adagolnak a vízkőkiválás megakadályozására, majd a víz tisztítását 2-db (TÖR-2 sz. rendszer) sorba kötött Recik típusú sztrippelő berendezéssel végzik. A sztrippelő berendezésből távozó levegőt granulált aktív szén szűrőn vezetik el, mielőtt a légköri levegőbe távozna. A tisztított talajvíz a tisztító rendszerről egy felszín alatti beton aknába jut. A tisztított talajvíz végső befogadója a Szajoli I. főcsatorna (12+527 szelvényszám).

5. Törökszentmiklós, volt VEGYTEK Vállalat telephelye (jelenleg Önkormányzat)

A telephely Törökszentmiklós város DK-i részén, ipari területen a Dózsa György út 15/a. címen, 6829 helyrajzi szám alatt található. A területet közvetlenül a Mezőtúr felé vezető 46. számú közlekedési út határolja, a város felől közvetlenül határos Videoton ZRt., illetve a Radar Holding Zrt. telephelyével. A telephelyet a több oldalról lakóövezet határolja. A folyékony vegyi anyagok beszállítása vasúti tartálykocsival történt, a vegyi anyagokat lefejtő állomásokon keresztül juttatták a telepen lévő tartályparkban lévő földfeletti, egyenként 100 m³-es acéltartályokba. A telepen, a közúton történő szállítás érdekében a közúti lefejtő állomáson a tartályokból történő átszivattyúzás történt meg a szállító járművekbe. 1973-tól 1981-ig az anyagátfejtésekre hordós tartályparkot és lefejtőt használtak, a jelenleg megtalálható tartályparkot pedig 1981-től használták a hordós tároló felszámolását követően.

A hordós tartályparkot és lefejtőt felszámolták, melyek a helytelen használat miatt nagy valószínűséggel a felszín alatti szennyezettség fő forrásai voltak. A szennyezettség másik gócpontja a jelenlegi vasúti és közúti töltő-lefejtő állomás, illetve a hozzá kapcsolódó csurgalék elvezető rendszer. 1990-ig klórozott szénhidrogének (TCE), anilin, formalin átfajtése történt, a jellemző szennyezőanyag ezen a területen a triklór-etilén. A máig működő telephelyen főként szilárd anyagok tárolási, raktározási tevékenysége zajlik. A tartálypark jelentős része már elbontásra került, a tartályok értékesítése megtörtént. A felszín alatti vízszennyezettség súlypontja elsősorban a telephelyen belül található, de a szennyezettség kis mértékben a telephelyen kívülre is eljutott. A szennyezőanyagok a talajvíz áramlási zónájában horizontálisan a szomszédos ipari üzemek telephelyeire, illetve a szomszédos lakóingatlanok területeire jutottak. A környező lakóingatlanok mélyebbre (30 m) szűrőzött fúrt kútjaiban nem, azonban a 3-6 m-es sekély mélységű kutakban megjelent a szennyezőanyag. A klórozott szénhidrogének vertikális irányba elérték a 27,7 méter mélységben lévő vízzáró agyagréteget.

A műszaki beavatkozás folyamatban van, azonban a szennyezés kiterjedésére, valamint a szennyezőanyagok jellegére és azok földtani közegben történő viselkedésére való tekintettel a kármentesítés befejezésének végső határideje jelenleg még pontosan nem meghatározható.

A jelenleg végzett kármentesítés célja, hogy a szennyeződés gócpontjából a környező ingatlanok felé történő utánpótlódást megakadályozzák, illetve a további migrációt megakadályozzák. Ezt mikrobiológiai reaktív zóna kialakításával végzik, úgy hogy a mikrobiológiai populáció tevékenységének fokozását tápanyagok (fruktóz, laktóz) injektáló lándzsákon keresztül történő injektálásával végzik.

A feltárt alulúszó fázis eltávolítása az új és régi lefejtő környezetében 8 db termelőkút segítségével megtörtént. A visszanyerés intenzifikálása céljából a kutak környezetében injektáló lándzsákat sajtoltak le, amelyeken keresztül tiszta vizet injektáltak. 2020.-ban az alulúszó fázis mennyisége számottevően lecsökkent és az észlelő kutakban nem lehetett DNAPL-t kimutatni. A fenti eredmények alapján, az elsődleges forrásterületen (új lefejtő környezete) az oldott szennyeződés folyamatos utánpótlását jelentő alulúszó fázis visszanyerése hatékonyan megtörtént. Az alulúszó fázis jelenlétének újbóli észlelése esetén, amennyiben kitermelhető mennyiségben jelentkezik, úgy azt eltávolítják.

6. Jászberény, Elektrolux Kft. telephelye

A LEHEL Hűtőgépgyár tevékenységéből visszamaradt szennyezések felszámolása történik. A gyár területén a hűtőgépgyártásból, ill. több helyre kiszállított iszap, hulladék un. vadlerakókban történő elhelyezéséből ásványolaj, króm, triklóretilén, nehézfém talaj és talajvíz szennyezettség keletkezett, amely a gyárterület mellett áterjedt a környező hobby telkek és szomszédos gyárterületek, ill. Zagyva folyón túli zártkertek térségére is. Az 1990-es évek elején többek között a TCE tartályokat is eltávolították és 1992-1996 között a vegyi anyagokkal és ásványolaj származékokkal szennyezett területen talajkármentesítést végeztek.

Ennek során a magas szennyezőanyag tartalmú talajt elszállították, a kisebb szennyezőanyag tartalmú nehézfém szennyezett talajt a kitermelés után a WDS1 lerakóban ártalmatlanították, az illékony halogénezett alifás szerves vegyületekkel (HVOC) szennyezett talajt in situ talajpára extrakcióval kezelték, az alifás szénhidrogénekkal (TPH) szennyezett talajt ex situ land-farming (bioremediáció) módszerrel állították helyre. A Jászberényi gyárterületről ~ 55e m³ szennyezett talajt termeltek ki, melyből 53750 m³ szennyezett talajt ártalmatlanítottak a WDS1 lerakóban. 1995-2014 között közel 4,5 millió m³ talajvíz kitermelésére került sor, mely több mint 40 t triklór-etilén eltávolítását eredményezte. A 10 db lerakó kármentesítéséből 9 lezárult, a gyárterület mentesítéséhez felhasznált WDS1 lerakó talajvíz kármentesítése folyamatban van.

A gyárterületen a 1995. évi próbaüzemet követően a Cr VI és HVOC szennyezettségű felszín alatti vizet négy rétegből (7, 12, 18 és 50m) kitermelik, tisztítják, majd a gyár üzemi csatornahálózatán befogadóba vezetik. A három fő forrásterületen fokozott in situ bioremediáció kezeléssel (tejsavó adagolással) egészítették ki a kármentesítést, amelyet jelenleg is folytatnak. A szennyezett területek kármentesítése érdekében összesen 11 kármentesítési rendszer üzemel folyamatosan 31 db termelő kúttal, 47,5 m³/h kapacitással, 505500 m³ éves kitermelt vízmennyiséggel.

Tejsavó adagolás Jászberényben

7. Jászárokszállás Carrier CR Magyarország Kft. telephelye

A kármentesítéssel érintett terület Jászárokszálláson

Itt is a LEHEL Hűtőgépgyár tevékenységéből visszamaradt szennyezések felszámolása történik. A gyár területén a fagyasztógép gyártásból ásványolaj, triklóretilén talaj és talajvíz szennyezettség keletkezett. A kármentesítés az 1990-es évek közepén kezdődött, a 1993 és 1996 között 11 helyszínről 15000 m³ szennyezett talajt termeltek ki, amelynek jelentős részét a Jászberény WDS-1 lerakóba szállították, míg a kizárólag szénhidrogén szennyezett talajt helyszínen kezelték. Az első talajvíz kutakat 1992-1994-ben telepítették, majd a rendszert folyamatosan bővítették 2008-ig. A talajvíz tisztítást a szennyező források szerint 3 területre osztva alakították ki: K-1 az ingatlan DK-i részén, volt veszélyes és ipari hulladék tároló; K-2 É-i központi részen, volt kültéri vegyi anyag tároló; K-6 a központi üzemcsarnokban, volt TCE zsírtalanító. A talajvizet max. 5 m³/h kapacitással kitermelik a drénnel kialakított 3 db kútból, sztrippeléssel tisztítják, majd az üzemi csapadék csatornán befogadóba vezetik.

8. Martfű, volt tiszacipőgyár, volt krómozó - Tisza Cipő Zrt.

Az 1998-ban elvégzett előzetes környezetvédelmi állapotvizsgálat alapján a gyárban krómcserezett bőrből, textilekből és előre elkészített talpból lábbeliket gyártottak. A krómozó épület (43. számú) a gyártelep DK-i részén a kerítés közelében helyezkedett el. A krómozó fémfelületek felület bevonására szolgált, és a krómozást az épület Ny-i fala mentén kialakított kármentő tálcában végezték, melyből zárt vezeték vitte ki a szennyvizet az épületen kívüli zárt aknába.

Az 1998-ban elvégzett vizsgálatok során megállapították, hogy a talajvíz krómtartalma nagymértékben meghaladja a Holland táblázat „C” értékét. A szennyezés forrása a krómozó üzemi területre szorított csőtörés vagy az ipari szennyvíz elvezető cső dugulása révén következhetett be, 1960 és 1980 között. Az 1998. évi előzetes környezeti állapot vizsgálatot követően a krómozó tovább nem működött. A területen 2002-2008 között folyt kármentesítés, majd a Tisza Cipő Zrt. 2008. évben a kármentesítési munkálatok halasztását, illetve felfüggesztését kérte a Felügyelőségtől a cég anyagi nehézségeire való tekintettel.

A kármentesítési munkálatok több éves szünet után folytatódtak, amikor az NNK Kft. 2016-ban elvégezte az aktualizált tényfeltárást, majd 2017-ben elkészült a műszaki beavatkozási terv, amit a környezetvédelmi hatóság elfogadott. A kármentesítés során a szennyezett talajvíz kitermelése és tisztítása történik. A tisztított talajvíz szikkasztásra kerül.

9. Martfű, volt cipőgyár, volt üzemanyagtároló - Tisza Cipő Zrt.

A Környezetvédelmi Felügyelőség 2006-ban a Tisza Cipő Rt.-t a Martfű, Tisza Ipartelep volt üzemanyagtartály és környezetének kármentesítése kapcsán műszaki beavatkozás elvégzésére kötelezte. A határozat alapján a műszaki beavatkozást 2008. december 31-éig kellett volna befejezni. A Tisza Cipő Zrt. 2008. évben a kármentesítési munkálatok halasztását, illetve felfüggesztését kérte a Felügyelőségtől a cég anyagi nehézségeire való tekintettel.

A kármentesítési munkálatok több éves szünet után folytatódtak, amikor az NNK Kft. 2016-ban elvégezte az aktualizált tényfeltárást, valamint elkészítette a kármentesítési monitoring tervet, mely alapján a kármentesítési monitoring tevékenység jelenleg zajlik.

10. Martfű, volt cipőgyár, volt széntár - MNV Zrt.

1998-ban a martfűi volt cipőgyár telephelyén kiterjedt talaj -és talajvízszennyezést mutattak ki a volt üzemanyag tároló területén, valamint a szomszédságában lévő központi veszélyes hulladékgyűjtő hely környezetében. A szennyezés lehatárolását követően a Felügyelőség elrendelte a szennyezett terület kármentesítését, mely során megtörtént a szennyező források eltávolítása, szennyezett talaj és talajvíz kitermelése illetve annak kezelése. 2002. évre a talajvíz klórozott szénhidrogén és alifás szénhidrogén tartalma a „D” kármentesítési határérték alá csökkent, illetve a „B” szennyezettségi határértéket sem érte el. Ennek következtében a Felügyelőség 2002-ben utóellenőrzést rendelt el további négy éves időtartamra. 2004. évben az Ipartelepen megtörtént a II. fázisú környezetvédelmi átvilágítás, mely során a volt széntároló területén vett talajvízmintákban, illetve a meglévő monitoring kutakban ismételt klórozott szénhidrogén szennyezettséget detektáltak. A mérési eredmények ismeretében a szennyezés lehatárolását követően a Tisza Cipő Rt. benyújtotta műszaki beavatkozási tervet, mely alapján el lett rendelve a műszaki beavatkozás a volt széntároló területére. Időközben a privatizációs szerződés alapján a kármentesítésre kötelezett az MNV Zrt. lett, aki a műszaki beavatkozást az eredeti terveknek megfelelően folytatta. Az engedély alapján az aktív kármentesítési szakasz 2008. március 31-től 2010. december 31-ig tartott volna, azonban a próbauzem befejeztével, 2009. május 31-től a területen szünetelt a kármentesítés.

Az MNV Zrt. megbízásából a Tisza Park Kft. (5435 Martfű, Lenin út 1.) 2011-ben aktualizáló tényfeltárást végzett a területen, majd a záródokumentációban javaslatot tett a műszaki beavatkozás folytatására. Az elvégzett tényfeltárást a volt széntároló déli oldalán - a jelenleg is üzemelő veszélyes hulladék tároló keleti oldalán lévő M12 jelű monitoring kútban, melyet

a Tisza Park Kft. üzemeltet - jelentős mértékű, a 2004-2005. évi tényfeltárás során nem detektált halogénezett szénhidrogén szennyezést tárt fel (188000 µg/l). A szennyezés mentesítésére kiépített termelő kutakban szennyezőanyag növekedés nem volt mérhető, illetve a keleti és nyugati irányba elmozdulás nem volt tapasztalható. A szomszédos területre jellemző TPH, BTEX szennyezettség a széntér területén lévő kutakban megjelent, jellemzően alacsony koncentráció értékben.

A műszaki beavatkozás folytatását Az MNV Zrt. nem kezdte meg, tekintve, hogy szomszédos területen (Tisza Cipő Zrt. volt üzemanyag tároló területe) nem folytatnak kármentesítést, és a volt veszélyes hulladék tároló és a volt üzemanyag tároló területéről megjelent a szennyeződés a széntér területén. A széntároló közvetlen környezetében található a Tisza Cipő Zrt. által folytatott kármentesítési terület - felhagyott üzemanyag tároló - ahol a talajvíz kármentesítését 2008. évben felfüggesztették. 2016. évben a Tisza Cipő Zrt. elvégezte a volt üzemanyag tároló területre vonatkozó részletes tényfeltárást, mely alapján ott kármentesítési monitoring került elrendelésre.

Az előzőek alapján 2016-ban a környezetvédelmi hatóság tényfeltárássra kötelezte az MNV Zrt.-t. A TERRA MEDICAL Kft. az MNV Zrt. megbízásából elkészítette és benyújtotta a volt széntér tényfeltárási záródokumentációját, mely alapján az összes halogénezett alifás szénhidrogén tekintetében a kármentesítési célállapot határértéket („D”) meghaladó szennyezettségű talajvíz kiterjedésének felszíni vetülete 1300 m². (A „B” szennyezettségi határértéket meghaladó szennyezettség felszíni vetülete: 4600 m².) A legnagyobb területű szennyezettség az 1,1-diklór-etán szennyezettség tekintetében jelentkezik, mely alapján a „B” szennyezettségi határértéket meghaladó szennyezettség felszíni vetülete 5500 m²-t mutat, a szennyezett talajvíz mennyisége 275 m³. A benyújtott dokumentáció alapján kétütemű aktív beavatkozás került elrendelésre. Első ütemben az M12 jelű kút környezetében lévő szennyező góc kitermelése, az M-12 monitoring kút megszüntetése, majd az M-12/A monitoring kút újrafúrása 2023.-ban megtörtént.

A földtani közeg cserét szádfalas megtámasztással végezték. Az ~48 m²-es alapterületű 8,0 m mélységű (A H5, és H9 jelű mintavételi helyeken, a fenéksík további 0,5 méterrel került mélyítésre.) munkagödörből ~400 m³ földtani közeg került kitermelésre, melyből ~582 ezer kg szennyezett földtani közeg került elszállításra.

A szennyezett földtani közeg eltávolítását követően a visszatöltést a helyszínen kitermelt tiszta földtani közeg és külső helyszínről beszállított töltőfölddel végezték el.

A felszín alatti vizek szennyezettségére vonatkozóan további 3 éves monitoring program folytatását javasolták, a második ütemben elrendelt talajvíz tisztítást megelőzően.

A kármentesítés előtt álló terület Martfűn

HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

Az állapotértékelés adatforrása a 2022. évről 2023. évben tett hulladékgazdálkodási adatszolgáltatás. Az adatok az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR) adatbázis KAR-TÉR felületéből kerültek leválogatásra. Adatszolgáltatási kötelezettséget a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény 65. § (5) alapján a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendeletben foglaltak szerint a hulladéktermelők közül akkor kell teljesíteni, ha a telephelyén a tárgyévben képződött és birtokolt hulladék összes mennyisége veszélyes hulladék esetén a 200 kg-ot, nem veszélyes hulladék esetén a 2000 kg-ot vagy nem veszélyes építési-bontási hulladék esetén az 5000 kg-ot meghaladja.

Az alábbi táblázat az adatszolgáltatásra kötelezett telephelyek számát mutatja, a 2022. évi vármegyei adatok mellett az országos és a vármegyei 2015. és 2020. évi viszonyítási adatokat is bemutatjuk:

Év	országos db telephely	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	
		db telephely	országos %
2015.	29 359	1 381	4,7
2020.	32 150	1 483	4,6
2022.	33229	1 526	4,6

Egy év alatt országosan 3,3 %-os, vármegyei szinten pedig 2,8 %-os növekedést láthatunk az adatszolgáltatásra kötelezett telephelyek számában.

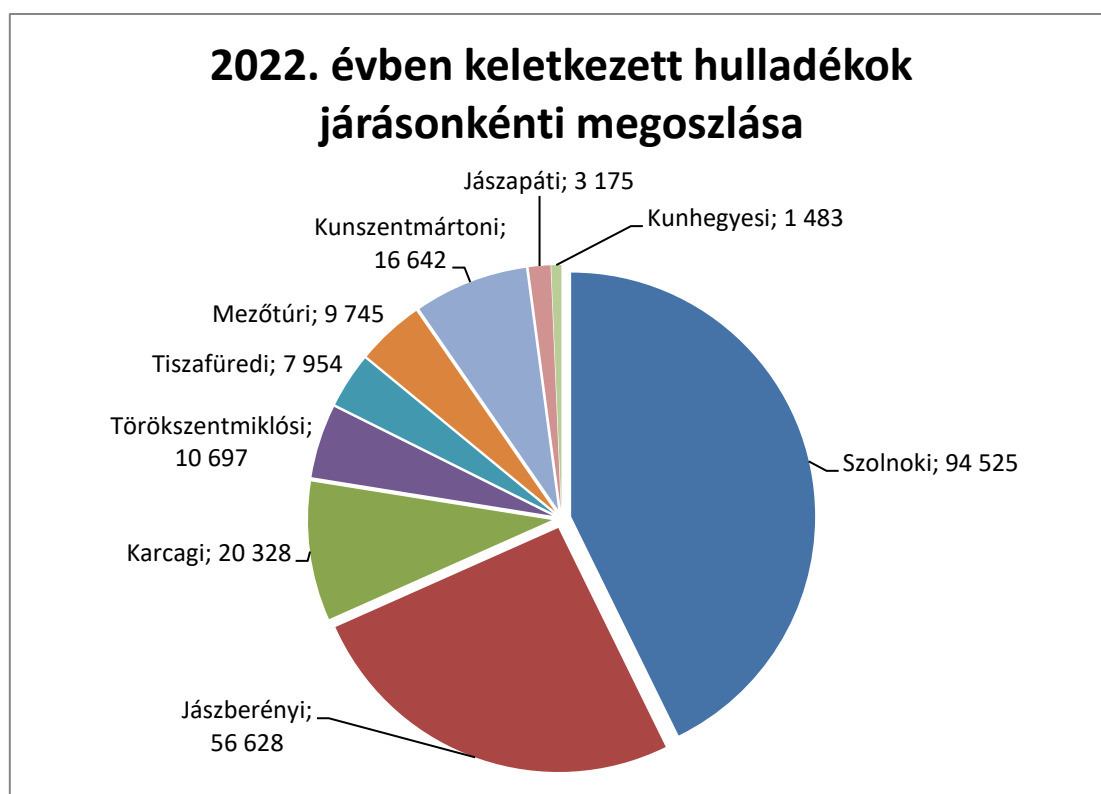
Az alábbi táblázatban szereplő hulladékmennyiségek az adatszolgáltatók által jelentett elsődlegesen képződött hulladékmennyiségek, amely nem tartalmazza a hulladékkezelésből (előkezelésből) képződő másodlagosan keletkezett hulladék mennyiségeket.

Év	országos tonna hulladék	Jász-Nagykun-Szolnok vármegye	
		tonna hulladék	országos %
2015.	9 713 537	283 615	2,9
2020.	11 942 982	235 569	1,9
2022.	13 132 901	221 177	1,6

Országos szinten 9,9 %-os hulladékmennyiség növekedést láthatunk, Vármegyei viszonylatban 7,1 %-os csökkenés tapasztalható a 2020-as évhez viszonyítottan.

A 2020. és 2022. évi vármegyei hulladékképződés a vármegyénkben található 9 járásban az alábbiak szerint oszlik meg:

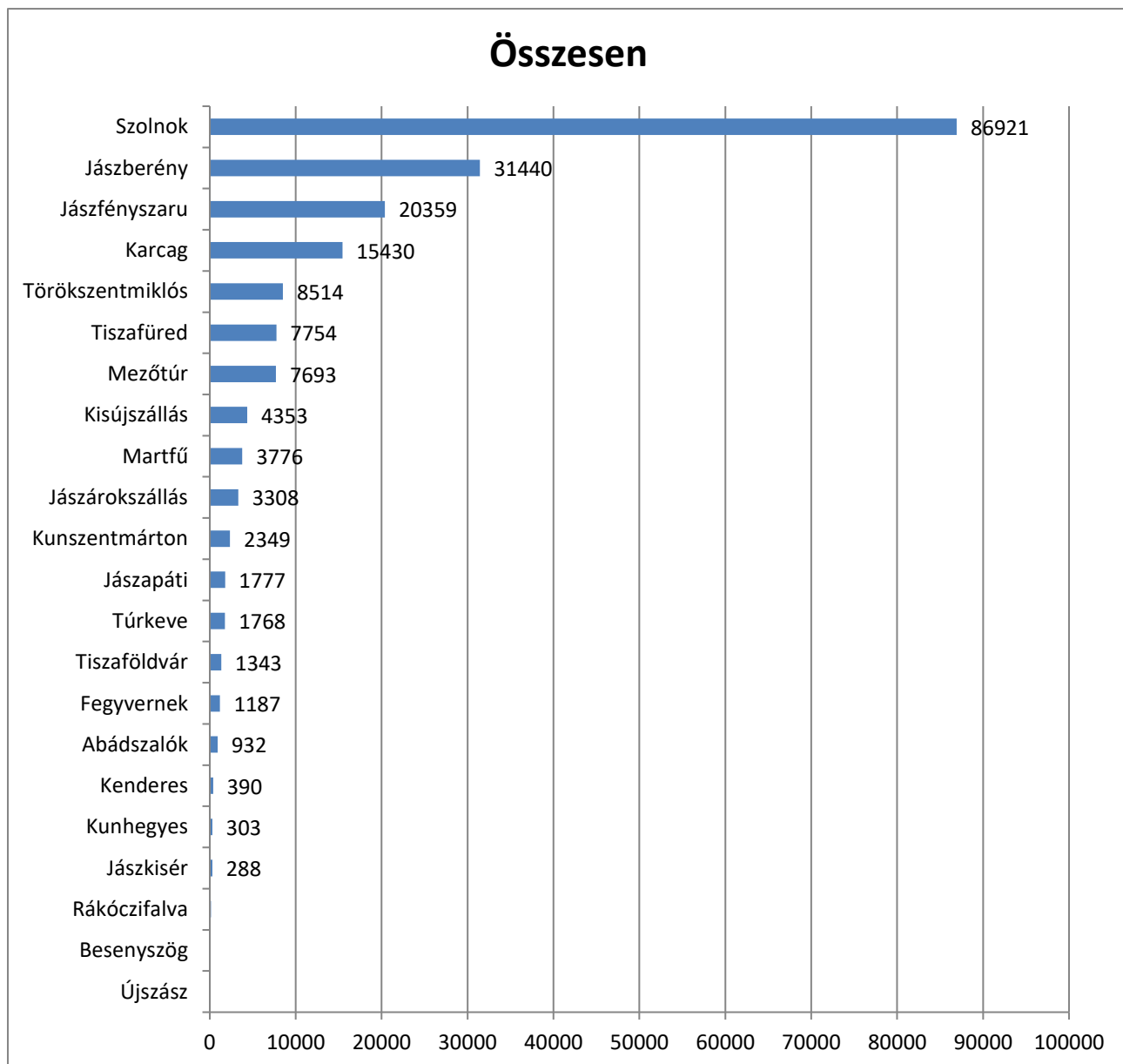
Járás	hulladék			
	2020. év		2022. év	
	tonna	%	tonna	%
Szolnoki	108 514	46	94 525	42,7
Jászberényi	58 595	25	56 628	25,6
Karcagi	20 281	8	20 328	9,2
Törökszentmiklósi	14 279	6	10 697	4,8
Tiszafüredi	12 379	5	7 954	3,6
Mezőtúri	8 840	4	9 745	4,4
Kunszentmártoni	6 025	3	16 642	7,5
Jászapáti	4 337	2	3 176	1,5
Kunhegyesi	2 319	1	1 483	0,7
összesen	235 569	100	221 177	100

A hulladékképződés járásonkénti megoszlásában változások történtek 2020-hoz viszonyítva. A Szolnoki-, Törökszentmiklósi- és a Tiszafüredi járások hulladéktermelése vármegyei szinten megoszlás tekintetében kisebb mértékben visszaesett, valamint a Jászapáti- és Kunhegyesi járásoké 20%-ot meghaladó mértékben csökkent. A Mezőtúri-, Karcagi- és Jászberényi járás hulladéktermelése megoszlás szintjén kis mértékben emelkedett, annak ellenére, hogy Jászberény esetében a keletkezett mennyiség kismértékben csökkent. A Kunszentmártoni járás hulladéktermelése pedig jelentősen növekedett mind megoszlás, mind a mennyiség tekintetében.

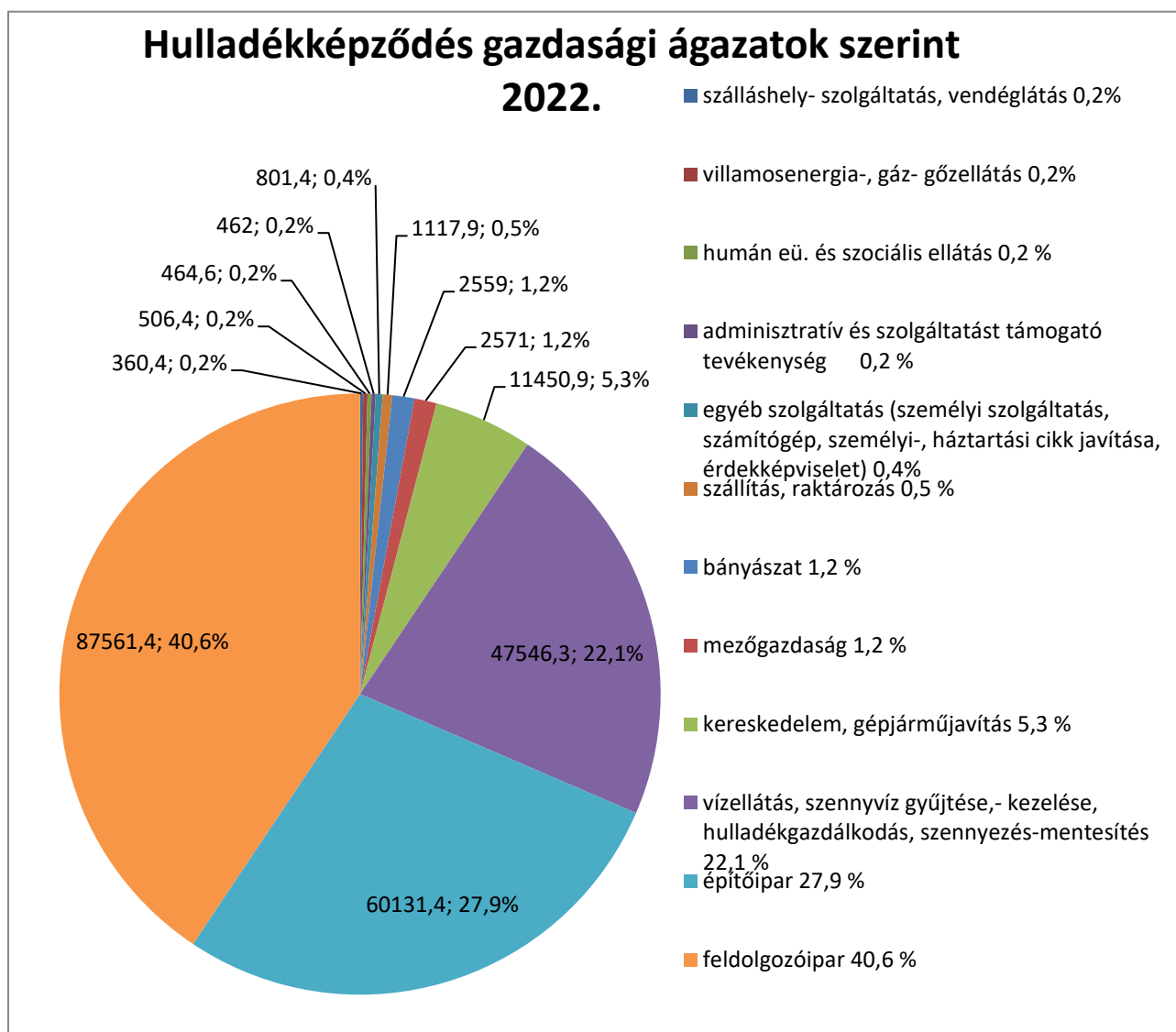
A hulladékmennyiségek 90,4 %-a a vármegye 22 városában képződött:

	tonna hulladék	%
városok	200 151	90,4
községek	21 026	9,6

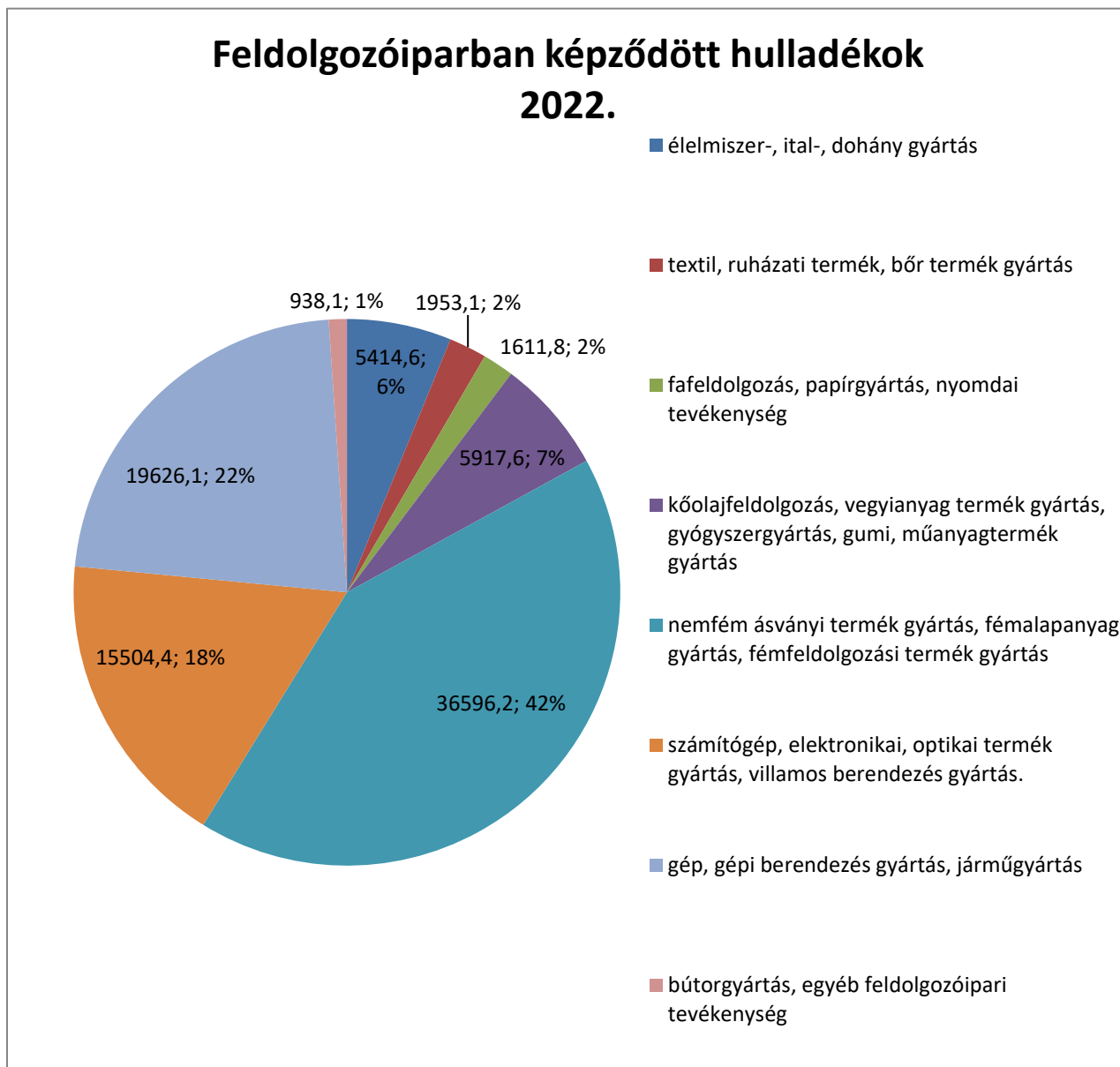
A 2022. évi hulladékképződést fő ágazatonkénti bontásban az alábbi táblázat mutatja:

ágazatok	tonna hulladék 2022. év	%
szálláshely- szolgáltatás, vendéglátás	360,4	0,2
villamosenergia-, gáz- gőzellátás	506,4	0,2
humán eü. és szociális ellátás	464,6	0,2
adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	462	0,2
egyéb szolgáltatás (személyi szolgáltatás, számítógép, személyi-, háztartási cikk javítása, érdekképviselő)	801,4	0,4
szállítás, raktározás	1117,9	0,5
bányászat	2559	1,2
mezőgazdaság	2571	1,2
kereskedelem, gépjárműjavítás	11450,9	5,3
vízellátás, szennyvíz gyűjtése,- kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyezés-mentesítés	47546,3	22,1
építőipar	60131,4	27,9
feldolgozóipar	87561,4	40,6

A hulladékképződés ábra szerinti megoszlása körvonalazza a vármegyénkre jellemző fő gazdasági tevékenységeket. A feldolgozóipari tevékenységből képződött a hulladékmennyiség 40,6 %-a 2022. évben.

Feldolgozóiparon belüli megoszlást az alábbi ábra szemlélteti:

Vegyes települési hulladékképződés (Hulladék Azonosító Kód: 20 03 01)

Év	tonna
2015.	90 049
2020.	94 533
2022.	91128

A vegyes települési hulladék átvételére 2022. évben az a szervezet jogosult, aki a Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. (NHKV Zrt.) által kiadott „Megfelelőségi vélemény” -nyel rendelkezik. Vármegyénk településein ezen szervezetek, közszolgáltatók az alábbiak:

- NHSZ Szolnok Közszolgáltató Nonprofit Kft. (szh: Szolnok)
- NHSZ Tisza Nonprofit Kft. (szh: Tiszafüred)
- Szelektív Hulladékhasznosító és Környezetvédelmi Nonprofit Kft. (szh: Hatvan)

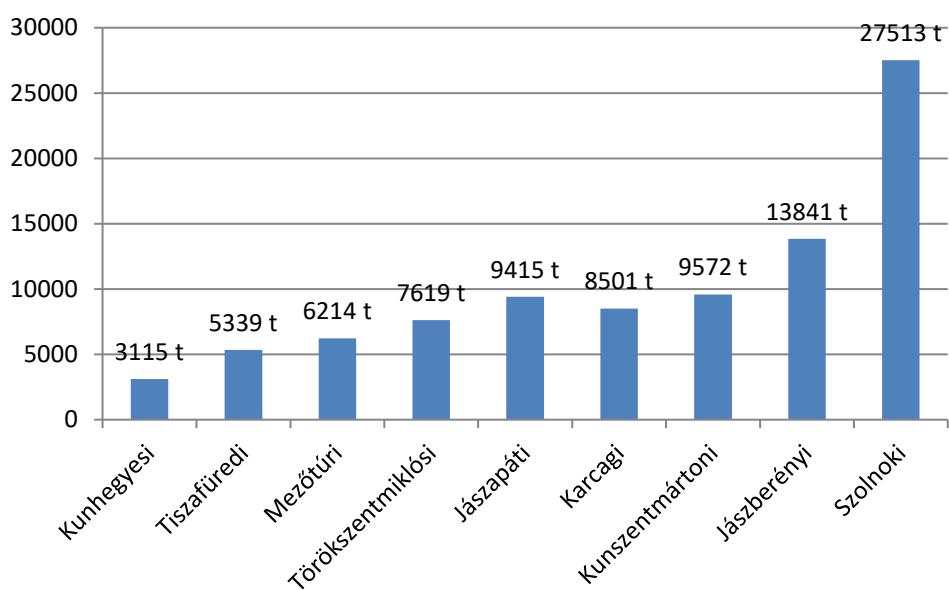
Az ellátásban 2023. július 1-től változás történt

Állami hulladékgazdálkodási közfeladat - koncesszor MOHU Zrt. és alvállalkozói

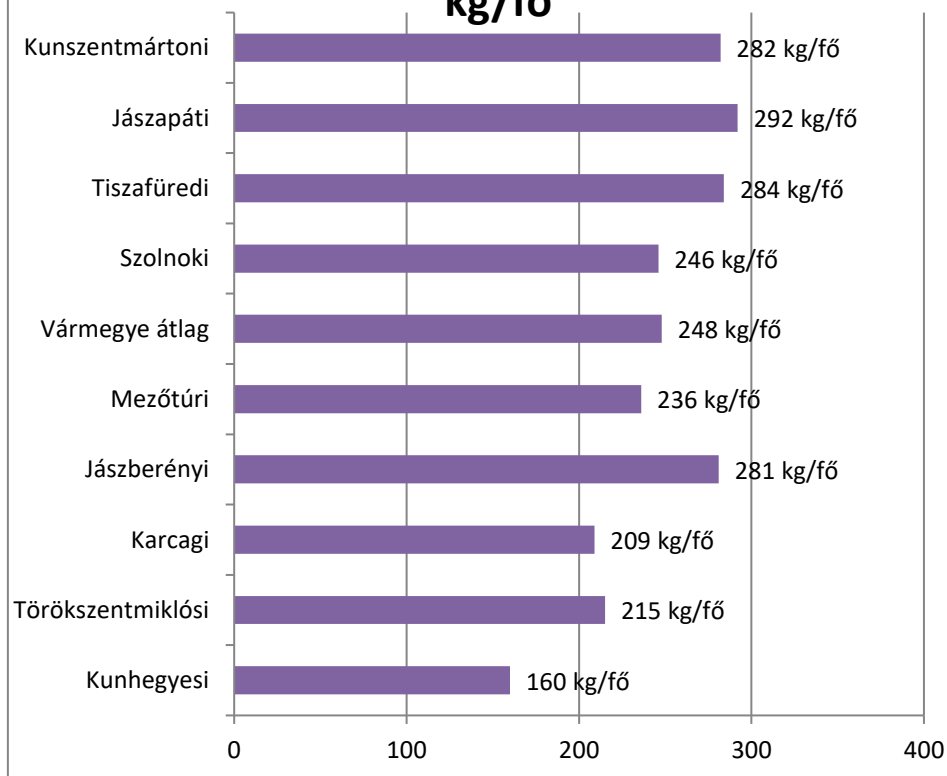
A lakosságnál képződött vegyes települési hulladék mennyisége járásonként 2022. évben a közszolgáltatók általi jelentés szerint az alábbi volt:

Járás	Vegyes települési hulladék mennyiség tonna/év	Település db	Lakos fő	Egy főre vetített vegyes települési hulladék mennyiség kg/fő
Jászapáti	9415,335	9	32268	292
Jászberényi	13841,095	9	49188	281
Karcagi	8500,85	5	40654	209
Kunhegyesi	3114,51	7	19521	160
Kunszentmártoni	9572,04	11	33940	282
Mezőtúri	6213,69	5	26311	236
Szolnoki	27512,932	18	111710	246
Tiszafüredi	5338,556	7	18781	284
Törökszentmiklósi	7619,46	7	35447	215
összes	91128,47	78	367820	248

Vegyes települési hulladékképződés járásonként tonna/ év

Egy főre vetített vegyes települési hulladékképződés járásoként kg/fő

A közszolgáltatók a vegyes települési hulladékot alvállalkozók közreműködésével az alábbi táblázatban szereplő regionális hulladéklerakókra juttatták, ahol mechanikai-biológiai hulladék előkezelés (MBH), válogatás technológiák üzemeltetésével csökkentették a lerakásra kerülő hulladékmennyiséget.

Regionális hulladéklerakó megnevezés	Átrakó- hulladék-tömörítő- állomás	MBH technológia	Hulladék-válogató	Szabad kapacitás (2022. dec. 31.)
<i>Jászsági-és dél-hevesi térségi (Jásztelek)</i>	van (Jászberény)	van	van	900 755 t / 756 777 m ³
<i>Karcagi kistérségi (Karcag)</i>	nincs	van	van	126 583 t/ 151 928 m ³
<i>Kétpói térségi (Kétpó)</i>	van (Szolnok)	van	van (Szolnok)	2 410 677 t / 2 191 525 m ³
<i>Tiszazugi térségi (Szelevény)</i>	nincs	van (üzemeltető: Restone Kft.)	van (üzemeltető: Restone Kft.)	21 731 t / 17 989 m ³
<i>Tisza-tavi térségi (Tiszafüred)</i>	van (Mezőkövesd)	van	van	881 033 t/ 710 512 m ³

Elhagyott hulladékok

A keletkezett hulladékok egy része nem hulladékkezelőknek kerül átadásra, hanem illegálisan rakják le különböző ingatlanokon. Ezen elhagyott hulladékok felszámolásának érdekében 2021-ben létrehozták a hulladékradar applikációt, továbbá a hulladékgazdálkodási hatóságok technikai megerősítést is kaptak.

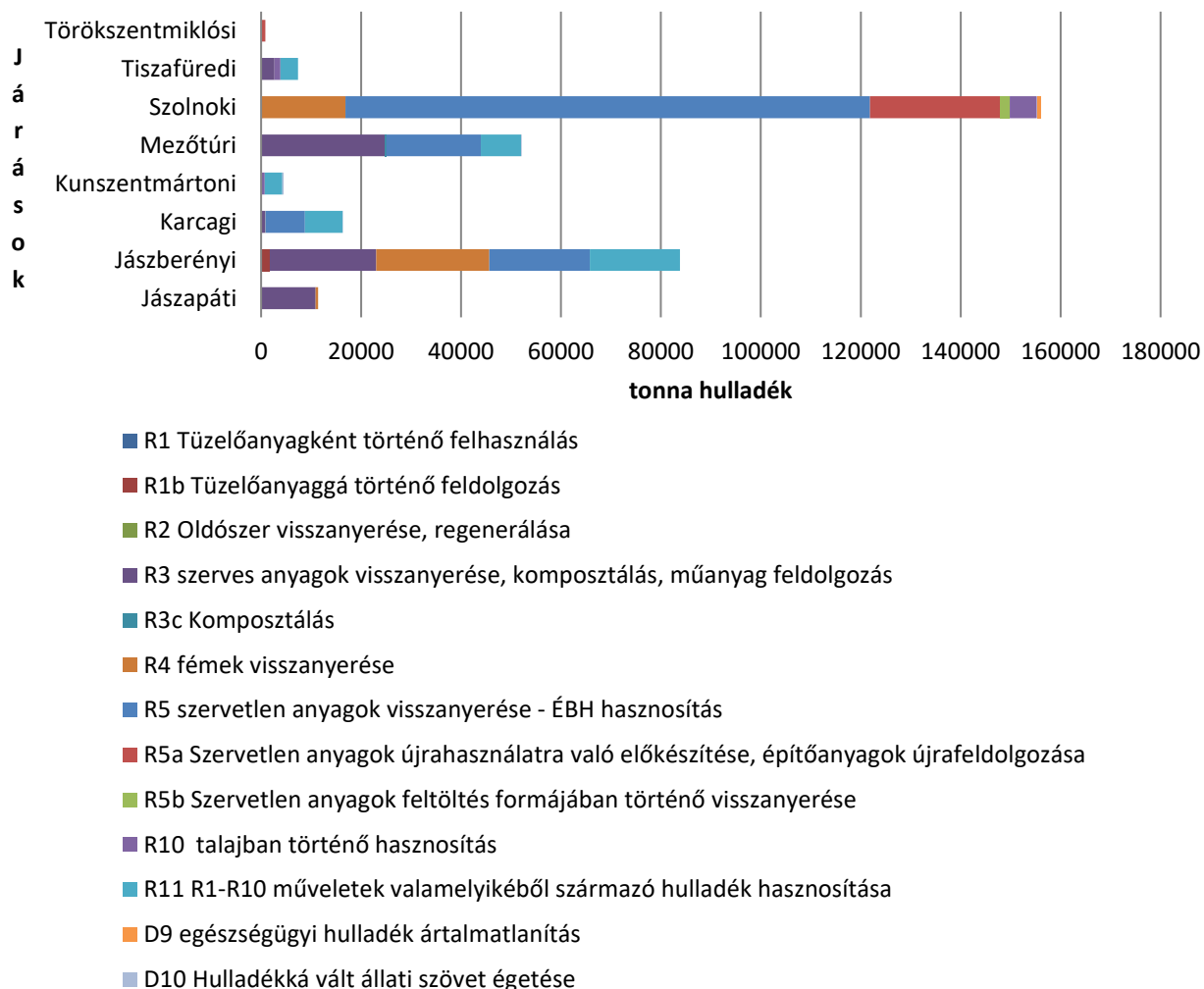
A hulladékokkal kapcsolatban a 2023. évben összesen 705 db ügy generálódott, ebből az applikáción érkezett 547 db, míg egyéb úton 158 db (magánszemélyektől, önkormányzatoktól, rendőrségtől).

Az illegálisan lerakott hulladékokkal kapcsolatban 308 esetben jelentették a hulladék birtokosok, hogy az ingatlanukon található hulladékot, összesen 740 tonnát elszállítottak. A kormányhivatal rendelkezésére bocsátott keretösszegeből további 680 tonna hulladék került elszállításra. Így a megyében a 2023. évben összesen 1.420 tonna illegális hulladék került felszámolásra.

Hulladékkezelésre vonatkozó adatok

A vármegyében működő hulladékkezelők által 2022. évben kezelt hulladékok mennyiségét járasonként, kezelési kódoként az alábbi grafikon szemlélteti: *(a regionális hulladéklerakókban elhelyezett hulladékok mennyiségét nem tartalmazza)*

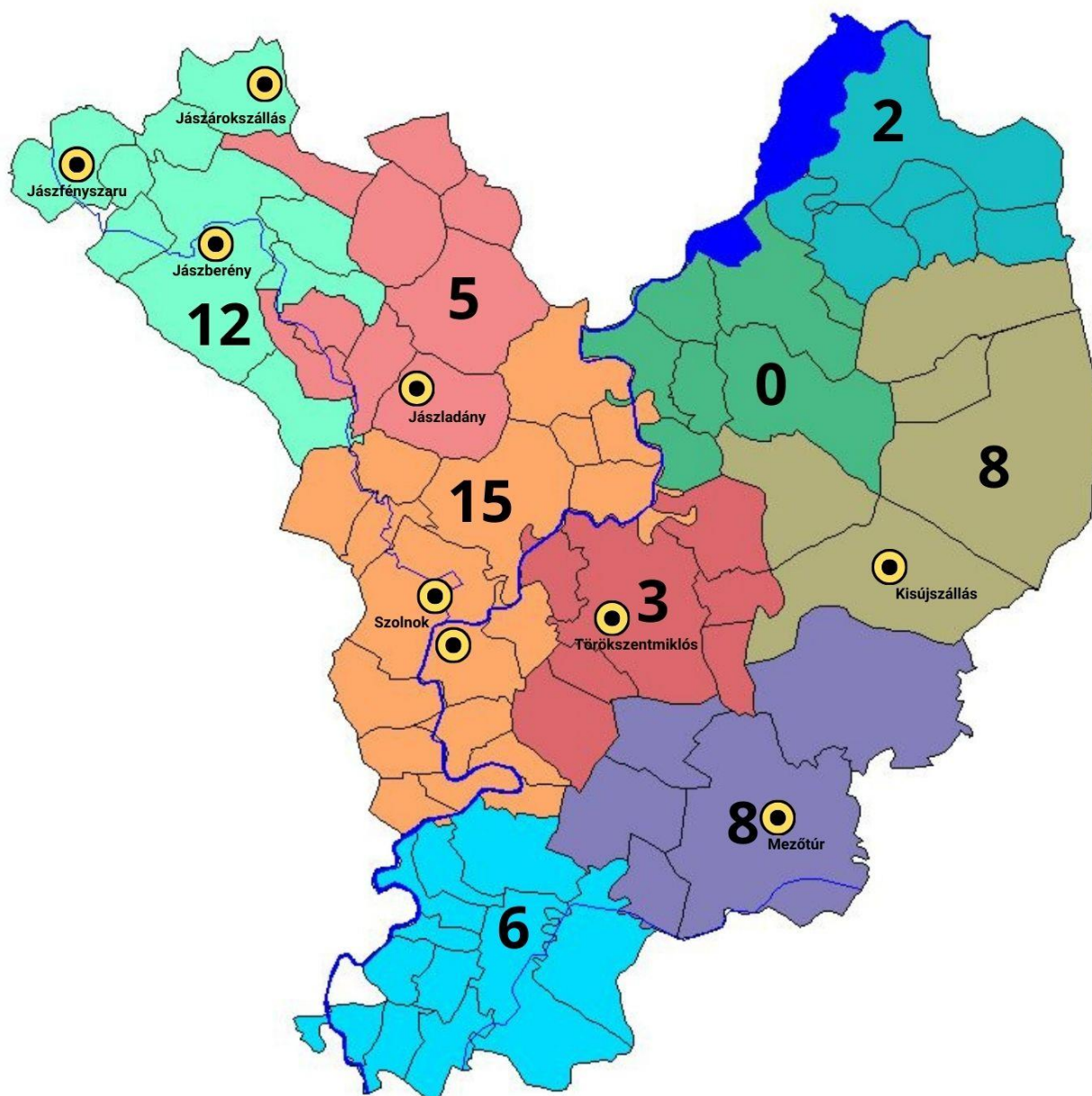
2022. évben kezelt hulladékok mennyisége járásonként

Hulladékkezelő telephellyel rendelkező vállalkozások száma járásonként (db)

járás	telephellyel rendelkező hulladékkezelő vállalkozások száma db		hulladékképződés tonna
	2020. év	2022. év	2022. év
Szolnoki	12	15	94 525
Jászberényi	11	12	56 628
Karcagi	6	8	20 328
Kunszentmártoni	4	6	16 642
Törökszentmiklósi	3	3	10 697
Mezőtúri	7	8	9 745
Tiszafüredi	2	2	7 954
Jászapáti	6	5	3 175
Kunhegyesi	2	0	1 483
összes	54	59	221177

A hulladékkezelő vállalkozások száma

TERMÉSZETVÉDELEM

Országos jelentőségű védett természeti területek

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye teljes területének mintegy 3,8%-a = 21.250 ha

A Hortobágyi Nemzeti Park Kunmadarasi területén található Nagy-Füves halom

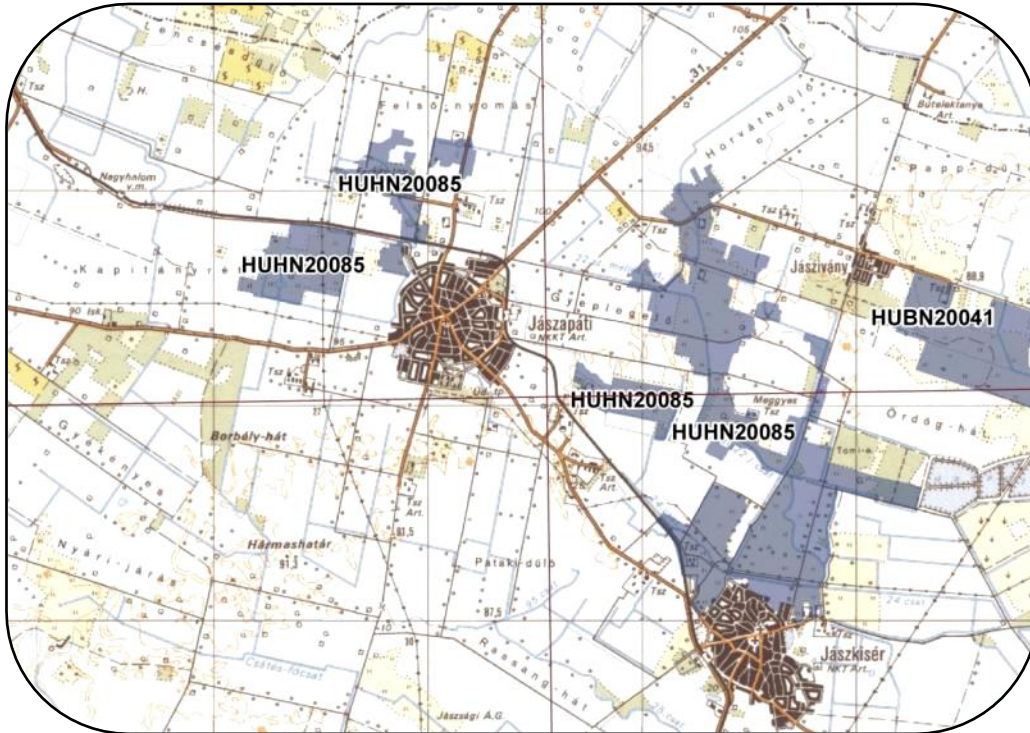
- A Hortobágyi Nemzeti Park területegységei – Kunmadaras, Nagyiván, Tiszafüred térségében
- A Kiskunsági Nemzeti Park törzsterülete – Tiszasas térségében
- A Körös-Maros Nemzeti Park területegységei – Kisújszállás, Kunszentmárton, Mesterszállás, Mezőtúr, Öcsöd, Szelevény, Tiszaföldvár és Túrkeve települések Körös folyó fővédvonalai közé eső területei

A Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet a szolnoki vasúti híd feletti szakaszon

- Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet – Besenyszög, Cibakháza, Csataszög, Fegyvernek, Kőtelek, Martfű, Nagykőrű, Nagyrév, Rákóczifalva, Rákócziújfalu, Szajol, Szolnok, Tiszabő, Tiszabura, Tiszaföldvár, Tiszainoka, Tiszajenő, Tizsakürt, Tizsapüspöki, Tizsaroff, Tizsasüly, Tizsavárkony, Törökszentmiklós, Vezensy tiszai fővédvonalak közé eső területei
- Hevesi füves puszták Tájvédelmi Körzet – Jászivány térségében
- Tápió-Hajta vidéke Tájvédelmi Körzet – Újszász térségében
- Kecseri puszták Természetvédelmi Terület – Karcag külterületén
- Tizsaigari Arborétum Természetvédelmi Terület
- Tizsakürti Arborétum Természetvédelmi Terület
- Zádor-híd és környéke Természetvédelmi Terület – Karcag külterületén

Natura 2000 hálózat

A 14/2010. (V. 11.) Kormányrendelet 6.3. mellékletének részlete

Madárvédelmi (SPA): 7916 db ingatlan

Élőhelyvédelmi (SAC): 6531 db ingatlan

az átfedéseket figyelembe véve a vármegye teljes területének mintegy 12%-a = 66.900 ha

- Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében: 4 SPA, 27 SAC
- Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében: 1 SPA, 3 SAC
- Bükk Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében: 1 SPA, 2 SAC
- Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében: 1 SPA, 1 SAC
- Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében: 1 SPA, 1 SAC

Jelölő élőhely: puhafás ligeterdő a Tisza mentén

Jelölő fajok: feketególyák és nagyκόcsag a cukorgyári ülepítő tavon

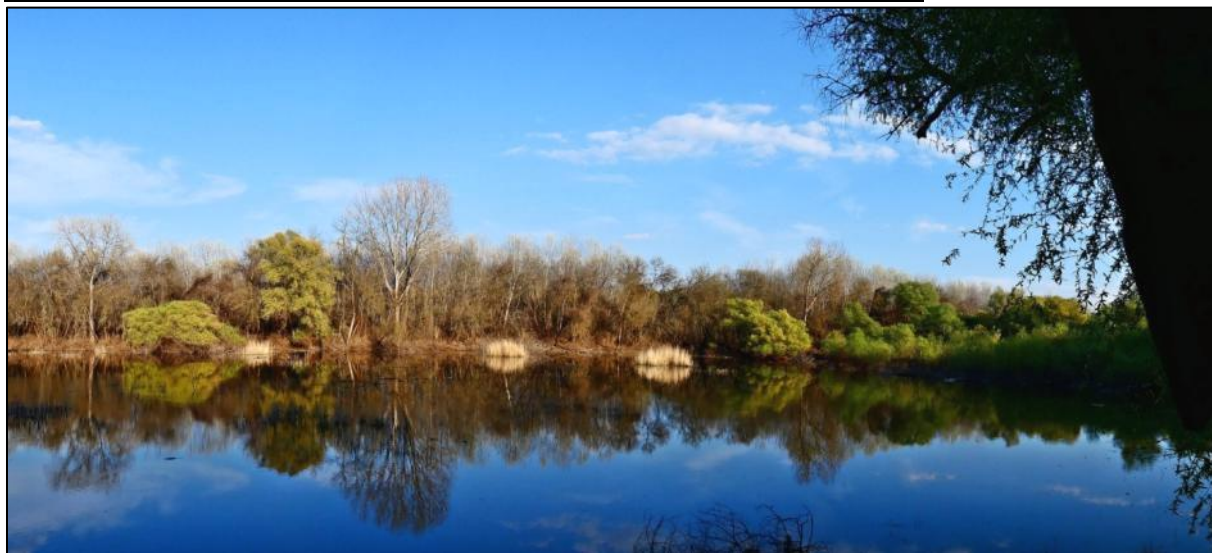
Természetvédelmi hatóságunk 2022. évben megkezdte az ex-lege védett kunhalmok, földvárak felmérését és a földhivatali nyilvántartásba vételének kezdeményezését. A földhivatali bejegyzésre rendelkezésre álló határidő 2023. július 1-ig tart.

Természet- és tájvédelmi konfliktusok

Illetékességi területünk sajátosságaiból, továbbá a természetvédelmi törvény és az erdészeti, valamint a vízügyi jogszabályok eltérő értelmezési gyakorlatából és gyakran ellentétes érdekeltségeiből adódóan a szakterületünket érintő vízügyi- és erdészeti hatósági eljárások gyakori területi jelenlétet, állandó egyeztetést és konzultációt igényel, mely az ügyintézésünkre vonatkozó jogszabályok változása miatt bekövetkező, egyre rövidülő határidejű ügyintézésünket megnehezíti.

E két szakterülettel történő együttműködésünk problémájának forrása az, hogy az országos jelentőségű természetvédelmi és a NATURA 2000 hálózatba egyaránt tartozó területeink döntő többsége jellemzően nagy folyóink árterületét foglalja magába, melyből területi arányát és az árvízvédelmi feladatok ellátásának fontosságát figyelembe véve, kiemelkedik a Tiszát közel 120 km, a Köröst csaknem 60 km hosszban kísérő árterület.

További konfliktusok forrása a természetvédelmi jogszabályok által védett, fokozottan védett állatfajok – elsősorban hód, vidra, ragadozó madarak, fekete gólya, vetési varjú, holló, seregély – árvízvédelmet és/vagy erdőgazdálkodást, mezőgazdaságot befolyásoló előfordulása.

A fokozottan védett ragadozómadarak és fekete gólya fészkek környezetében található erdőtervezett, szabadrendelkezésű erdőkben és fásításokban a fahasználat idő- és térbeli korlátozására adunk ki határozatokat, ami gyakran konfliktushoz vezet az erdőgazdálkodókkal.

A vetési varjú fészektelepek megjelenésével együtt növekvő problémát okoz a vetési varjak mezőgazdasági kultúrákban, leggyakrabban kukorica vetésekben okozott kártétele. A természetvédelmi hatóság a Nemzeti Park Igazgatóságok szakmai véleménye figyelembe vételével engedélyezte a védett vetési kártételének megelőzése céljából történő riasztási módszer alkalmazását.

A hód természetvédelmi besorolása 2022. évben megváltozott, az állományának szabályozása, gyérítése a vízügyi létesítményekben, erdőkben és fásításokban okozott kártételének megelőzése érdekében engedélyezhető. A hód származékainak (preparátum készítése és birtokban tartása) tartása az engedélyes/kilövést végző személy részére szintén engedélyezhető. 2023-ban érkeztek is engedély kérelmek az új szabályozás szerint.

fátyolos nőszirm a Szandai réten

réti sas a cukorgyári ülepítő felett

A természetes, vagy természeteshez közeli, elsősorban rét, legelő művelési ágú területek, de még a szántóföldi termőtáj esetében is, a napelemes kiserőművek, mint a tájban megjelenő nagykiterjedésű művi elemek, jelentős mértékű természet- és tájvédelmi konfliktusokat keletkeztetnek. Megváltozott a szélerőművekre vonatkozó szabályozás is, a több, mint tíz éve fennálló tilalom után újra engedélyezhető lesz a szélerőművek telepítése, ami további természet- és tájvédelmi konfliktusokat keletkeztethet.

Jelenleg még nem ismert és kevéssé vizsgált az a hatásuk, amit a környezetükben előforduló fajokra vonatkozóan okoznak. Nem csak a napelemek és a szélerőművek által elfoglalt felszín, mint táplálkozó terület kiesése jelent problémát, hanem a panelek által generált tükröző, lég-melegítő hatások mechanizmusa és az élő szervezetekre, azok élettani folyamataira, élettevékenységeire gyakorolt befolyásoló, zavaró, esetleg ellehetetlenítő hatások, valamint a szélerőművek által generált fizikai hatások (madarak, denevérek szélkerekekkel történő ütközése, rezgés okozta zavaró hatások, stb.) - gyakorlati tapasztalatok hiányában - sem ismertek.

A kisebb területigényű, egyes épületeket, építményeket kiszolgáló berendezések telepítésére - leggyakrabban az épületek tetőszerkezetén elhelyezve, avagy parkolók árnyékolójaként alkalmazva - egyre több pozitív példa is van.

Új épületek, létesítmények külterületen történő megjelenése az építmények tervezett magasságából, anyaghasználatából és színezéséből adódóan nem minden esetben illeszkedik megfelelően környezetébe. Az épületek megjelenésének szükséges módosítása különösképpen problémás azon pályázatok esetében, amikor az építési engedélyezési eljárás lefolytatására már elbírált, nyertes pályázat hiánypótlásaként kerül sor.

Inváziós fajok

2019 év során új hatáskört keletkeztetett a 2017. január 1-jén hatályba lépett 408/2016. (XII. 13.) Kormányrendelet, mely az idegenhonos inváziós fajokra vonatkozik. A hazai jogszabály alapját képező 1143/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet folyamatosan bővíthető jegyzékére felkerülő fajok ökológiai kockázatot jelentenek a Magyarországon őshonos fajokra vonatkozóan is.

Behurcolásuk és elterjedésük megakadályozása érdekében különböző prevenciók és korlátozó intézkedések váltak szükségessé. Ezen feladatok ellátásában, valamint a tájékoztatás, adatgyűjtés, terület-ellenőrzés teljesítésében kaptak jogkört a Kormányhivatalok különböző szakterületei, köztük természetvédelmi szakterületünk is.

Az inváziós fajok listája folyamatosan bővül.

A hazai és az uniós jegyzékben szereplő fajok idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatosan természetvédelmi hatóságunk az Agrárügyi Főosztállyal együttműködve folyamatosan ellenőrzi a kisállatkereskedéseket és kertészeteket.

A Hortobágyi Nemzeti Park igazgatósággal együttműködve 2022-ben a Közép-Tiszai Tájvédelmi körzet területén államilag elrendelt védekezés keretein belül kb. 4,5 ha nagyságú területen pályázat útján kiválasztott vállalkozókkal történt meg az idegenhonos inváziós fajok (gyalogakác, zöldjuhar, amerikai kőris) fajok visszaszorítása, gyepterület helyreállítása, a gyepterület helyreállítását követően a terület kaszálóként hasznosítható.

fákra felkúszó parti szőlő a Tisza árterén

magas aranyvesszőn táplálkozó jelölő lepkefaj

pézsmapocok a Zagyva partján

cifrarák a Zagyva partján

CITES

A Washingtoni Egyezmény hatálya alá tartozó fajok esetében ellátandó feladataink során on-line nyilvántartási rendszerbe kell rögzíteni az adatokat, a 2006. óta működő nyilvántartási program már elérte kapacitása határait, új, veszélyes állatok és inváziós fajok nyilvántartására is alkalmas program fejlesztése folyamatban van, az adatok átmentése, valamint az új nyilvántartási program tesztüzeme várhatóan 2024. I. félévében megkezdődhet.

Természetvédelmi szakterületünk CITES-es ügyintézői évente 250-350 db közötti származási igazolást, tenyésztői bizonylatot állítanak ki. Az ügyek száma évek óta folyamatosan nő.

A hatósági szakterület ügyintézőivel közösen évente rendszeresen ellenőrizzük a CITES hatálya alá tartozó fajok tartóit, az elhelyezés és gondozás jogszabályi feltételeinek teljesülésével együtt. Amennyiben a CITES hatálya alá tartozó fajok védelme érdekében szükséges, lefoglalásra, kobzásra irányuló eljárást indítunk, amire 2023. januárjában volt is példa, egy példány Harris ölyvet kellett lefoglalni a nem megfelelő tartási feltételek miatt.

Denevérprogram

Főosztályunk 2017-ben indította el a denevérvédelem érdekében kezdeményezett programját. Ez idáig mintegy 70 db mesterséges odút raktunk ki az ifjúság bevonásával a vármegye különböző pontjain, parkokban és erdőkben. Az így kihelyezett odvakban nagyon sikeres a megtelepedés. Különösen a csípő szúnyogok fogyasztásában élen járó úgynevezett szoprán törpedenevér telepszik meg előszeretettel e mesterséges búvóhelyeken. Egy-egy odúban néhány kolónia eléri a 200-as egyedszámot is.

Kezdeményezésünk hírére Debrecen és Tiszaújváros is kedvet kapott a szúnyogirtó denevérek ilyen módon történő megtelepítésére. Mindkét várost odútípusok bemutatásával és egyéb szakmai segítségnyújtással támogattuk. Az így létrehozott odútelepeken már náluk is elkezdődött a denevérek megtelepedése.

Denevérszakértő kollégánk az ország egész területén tart ismeretterjesztő előadásokat, bemutatókat, továbbá egy internetes oldalt is működtet, ahol denevérekről szóló tájékoztatás, a Szolnoki Műszaki Szakképzési Centrum Petőfi Sándor Építészeti és Faipari Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája közreműködésével legyártott odúk kihelyezéséről szóló ismeretek érhetőek el, illetve a kihelyezések nyomon követése válik lehetővé.

(<https://sirius.jasz.gov.hu/denever>)

Vármegyénk különböző épületeiben 4 olyan nagy egyedszámú denevérkolónia tanyázik, amely csoportok fokozottan védett és nemzetközi jelentőségű fajokból állnak. Ezeknek a kolóniáknak a nyugalma érdekében a denevértanyákat évente legalább 2 alkalommal ellenőrizzük, s ha kell állapotjavító intézkedéseket teszünk. Időnként a búvóhelyek lesötétítéséről vagy a berepülőnyílások jobbá tételéről szükséges gondoskodnunk.

1. sz. kép: szoprán törpedenevérek általunk kihelyezett mesterséges denevérodúban.

2. sz. kép: csonkafülű denevérek Abádszalókon.

3. sz. kép: hegyesorrú denevérek Tiszafüreden.

4. sz. kép: tavi denevérek.

Felelős kiadó: Hubai Imre, a Vármegyei Közgyűlés elnöke

Felelős szerkesztő: Rentzné dr. Bezdán Edit, vármegyei címzetes főjegyző

Cím: 5000 Szolnok, Kossuth L. u. 2.
ISSN 1215-086X